Christelijk betrokken
Nederlands Dagblad

2 Internet
Raad van Kerken verdedigt jaarlijkse ramadangroet

3 Madlener
PVV wil Europa van binnenuit gaan bestrijden

6 Paarden
Genezing van burn-out lijkt een stapje dichterbij

7 Islam
SGP moet kiezen voor een christelijk conservatief profiel

10 Weer

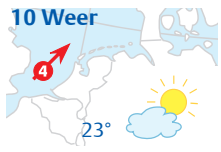

Vandaag op 4
Duurzame fietstocht langs de Noordzee

HOOFDREDACTEUR: P.A. BERGWERFF | www.nd.nl | TEL. 0342-411711 | redactie@nd.nl | PRIJS € 1,30 ZATERDAG € 2,00 | JAARGANG 65 NO. 17.142 | WOENSDAG 15 JULI 2009

Kritiek VN op beleid euthanasie

van onze redactie politiek

GENEVE – Nederland heeft gisteren scherpe internationale kritiek gekregen op het euthanasiebeleid. Zowel het „grote aantal" gevallen van actieve levensbeëindiging als de procedure die bij een verzoek wordt gevolgd, doen bij het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties (VN) de wenkbrauwen fronsen.

„Waarom zoveel gevallen van euthanasie? Ik ben onder de indruk van het grote aantal", zei de Amerikaanse hoogleraar rechten Ruth Wedgwood gistermiddag in Genève. In 2008 werden meer dan 2300 meldingen bij de toetsingscommissies gedaan.
Het VN-comité is bezorgd dat terwijl de bevolking gemiddeld ouder wordt, euthanasie steeds gewoner lijkt te worden. „Er is een groot vertrouwen in artsen, en met name ouderen laten zich makkelijker beïnvloeden", zei prof. Wedgwood, die er niet van overtuigd is dat „zeventigers, tachtigers en dementerenden" voldoende worden beschermd. Ze haalde haar eigen vader aan, wiens laatste wil „bijna door zorgverleners was herschreven".

Procedure

De Amerikaanse hoogleraar is buitengewoon kritisch over de Nederlandse procedure dat geen strafvervolging plaatsheeft, wanneer de arts zich aan de voorschriften rond euthanasie heeft gehouden. Ze maakte een vergelijking met de doodstraf in de Verenigde Staten. „Elke uitvoering daarvan wordt op het laatst opnieuw door een rechter getoetst, omdat er geen terugkeer mogelijk is. Waarom wordt een euthanasieverzoek niet ook eerst door een rechter getoetst?"
Wedgwood wees er fijntjes op dat Europese landen vaak fel ageren tegen de doodstraf in Amerika. „Die houding zou moeten leiden tot meer zorgen over euthanasie en het gebrek aan een rechterlijke toets." De hoogleraar, lid van het VN-Mensenrechtencomité, plaatst er vraagtekens bij of de huidige Nederlandse wetgeving zich wel verhoudt met het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (BUPO-verdrag). In artikel 6 is het 'recht op leven' vastgelegd.
Gistermiddag werd bij het VN-Mensenrechtencomité in Genève de eerste zitting gehouden over de vijfjaarlijkse Nederlandse rapportage over de uitvoering van het BUPO-verdrag. Minister Ernst Hirsch Ballin (Justitie) leidt de Nederlandse delegatie en zal vandaag, op de tweede en laatste zittingsdag, op de zorgen over het euthanasiebeleid reageren. Over enkele weken verschijnen de conclusies en aanbevelingen.

vervolg op pagina 3

Onderhoud

De Amerikaanse president Barack Obama beantwoordt vragen van journalisten na afloop van het onderhoud dat hij gisteren had met premier Jan Peter Balkenende in het Oval Office van het Witte Huis in Washington. | foto AP/Alex Brandon

Deur op kier voor Gitmo-gevangenen

Premier Jan Peter Balkenende wil toch overwegen gevangenen uit Guantánamo Bay (Gitmo) op te nemen in Nederland. Hij heeft dat gisteren gezegd tegen president Barack Obama, tijdens een bezoek aan het Witte Huis. Obama noemde die toezegging 'bemoedigend'.

door onze correspondent Frank Hendrickx

WASHINGTON – De Amerikaanse president Barack Obama toonde zich na een gesprek in het Oval Office uitermate lovend over premier Jan Peter Balkenende. Dat Nederland bij de komende G20-vergadering in Pittsburgh mag aanschuiven, is volgens de Amerikaanse leider mede te danken aan de persoonlijke kwaliteiten van de Balkenende. „Ministerpresident Balkenende heeft bijzondere expertise, als het gaat om het samenwerken met internationale leiders", aldus Obama. De Amerikaanse leider wist op zijn beurt Balkenende zo ver te krijgen, alsnog te overwegen enkele terreurverdachten uit Guantánamo Bay op te nemen in Nederland. Na maanden van verzet ging de premier overstag.
„Als de beslissing om Guantánamo Bay te sluiten, vastloopt op het onderbrengen van een aantal mensen, dan ben ik bereid erover na te denken", liet Balkenende weten. „Er zijn geen garanties, want dit onderwerp ligt buitengewoon gevoelig in Nederland."
Een paar weken geleden sloot minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen nog uit dat er gedetineerden uit Guantánamo Bay naar Nederland zouden komen. De CDA'er kon zich dat gisteren niet meer herinneren.

vervolg op pagina 6

Mededinging

Voor 1 november bepaalt een samenspel tussen de Europese Unie (EU) en het kabinet welke Nederlander de komende vijf jaar zitting mag nemen in de Europese Commissie. De huidige Nederlandse vertegenwoordiger, Neelie Kroes, is een uiterst bekwaam commissaris en een van de machtigste vrouwen ter wereld. Maar paradoxaal genoeg is de kans niet groot dat de bijna 68-jarige bewindsvrouw opnieuw aantreedt. Den Haag heeft het na tien jaar Bolkestein en vijf jaar Kroes wel gehad met een liberaal als Nederlandse vertegenwoordiger. Bovendien is het zeer de vraag of andere Europese landen er opnieuw mee akkoord gaan dat Nederland de prestigieuze post van Mededinging krijgt toebedeeld.

Intussen belichaamt Kroes wel waar Europa steeds meer voor staat. Commissievoorzitter José Manuel Barroso was de afgelopen jaren voor veel lidstaten acceptabel, omdat hij niet al te geprofileerd leiding gaf. Dankzij Kroes heeft de commissie op het terrein van het toezicht op de vrije markt en de eerlijke de concurrentie echter een geduchte reputatie opgebouwd. Direct na haar aantreden in 2004 sneed de VVD'er de gedachte de pas af dat ze een zwak had voor de belangen van grote bedrijven: ze pakte kartelvorming, valse concurrentie en ten onrechte gegeven staatssteun hard aan. Zelfs Microsoft kreeg een torenhoge boete te verwerken, omdat de Europese burger door koppelverkoop jarenlang te veel heeft betaald.
Veel van de miljarden moeten nog binnenkomen, omdat bedrijven tegen de boetes in beroep gaan. 'Nikkelen Neelie' gaat echter onverdroten voort, in de wetenschap dat de rechter haar vrijwel altijd in het gelijk stelt. En zolang ze zich in haar adembenemende tempo concentreert op energiebedrijven, de farmaceutische industrie en een kartel voor lcd-schermen – om een paar voorbeelden van de laatste twee weken te noemen – kan iedereen zich daarin vinden.
Lastiger is dat Kroes gaandeweg ook stevig greep heeft gekregen op sectoren die heel nadrukkelijk een publiek belang dienen. Heeft Kroes bijvoorbeeld wel het recht in te grijpen op de digitale verspreiding van nieuws door nationale publieke omroepen?

De onbalans in de verhouding tussen Europa en de nationale staten, maar ook tussen de Europese instituties zelf werd de afgelopen weken pijnlijk duidelijk rond de banken. Deze sector ontduikt nog steeds zijn verantwoordelijkheid voor de kredietcrisis. Maar wie doet daar iets aan? Het ontbrak duidelijk aan Europees toezicht. Maar nu de landen de banken hebben gered, binden de politieke impasse op dit gebied en Brusselse regels de nationale staten weer aan alle kanten. Bos staat handenwringend aan de zijlijn. Maar intussen stelt Kroes hem en de banken wel haar harde, puur economische voorwaarden.
Er is niets tegen een sterk commissariaat voor Mededinging. Maar het ontspoort als dat geen gelijke tred houdt met politieke overeenstemming.

KvB

'Alleen een vergoeding helpt tegen pesten'

Naar schatting een op de tien Nederlanders komt in psychische nood door pestgedrag. Deze week trof de Hogeschool Utrecht een schikking met een 32-jarige oud-studente die tijdens haar studie langdurig geïntimideerd werd door een docent. Ze raakte na haar studie arbeidsongeschikt.

door Jacqueline Steenwijk

DEN HAAG – Tien jaar lang heeft de inmiddels 32-jarige Karima van Marokkaanse afkomst zich ellendig gevoeld. Emotioneel gebroken door langdurige intimidatie en discriminatie van een docent op de Hogeschool Utrecht. Deze week kreeg ze genoegdoening. De hogeschool trof een schikking. Karima krijgt 22.500 euro aan smartengeld en inkomstenderving.
Volgens haar advocaat Ivo Laseur begonnen de problemen in 1999 toen ze het vak internationale marketing ging volgen. „De docent noemde haar dwaas viswijf, zei dat de dames er weer niets van bakten, dat islamitische vrouwen geen groepsleider mochten zijn en dat zij voorheen altijd op kamelen reden", vertelt Laseur namens zijn cliënte.
Karima deed haar beklag bij het schoolbestuur, maar het duurde volgens Laseur meer dan zes maanden voordat zij een andere docent kreeg toegewezen. Ze schakelde de klachtencommissie in en de Commissie Gelijke Behandeling en kreeg bij beide gelijk. „Maar er veranderde niets. Ze voelde zich niet door de school gesteund. Het werd een onveilige omgeving voor haar."
Vlak na haar studie stortte ze emotioneel in. Zes jaar zat ze in de bijstand.
„De effecten van psychisch geweld komen vaak pas na lange tijd aan de oppervlakte. Toon dan nog maar eens aan dat de oorsprong bij dat pestgedrag lag", zegt oprichtster Lia Donkers van het Mobbing Experts Platform, een organisatie die zich inzet tegen pestpraktijken op de werkvloer. Volgens Donkers is het een unicum dat Karima nu alsnog haar gelijk krijgt. „Dat geldbedrag is een schijntje, maar die erkenning is alles waard." Donkers hoopt dat ze als voorbeeld zal dienen voor andere slachtoffers.
Ze schat dat een op de zes Nederlanders lijdt onder pestgedrag. In driekwart van de gevallen zijn het volgens haar leidinggevenden die ondergeschikten pesten.

Schikking

Pestexpert en psycholoog Bob van der Meer die al sinds 1988 onderzoek doet naar pestgedrag, meent dat één op de tien Nederlanders de dupe is. Tot nu toe begeleidde hij vier zaken waarbij het slachtoffer een schikking kreeg van 75.000 euro.
Tot een echte rechtszaak is het nooit gekomen. „Dat willen die bedrijven niet. Dan staat hun schuld zwart op wit." Ook de Hogeschool Utrecht wijst nadrukkelijk iedere schuld af. De school heeft alleen geschikt omdat verder procederen „grote financiële risico's met zich mee zou brengen".
Voor Van der Meer maakt het niet uit. „Schikkingen treffen een bedrijf in de portemonnee. Dit is de enige manier om dat gedrag te stoppen." Al zou hij liever zien dat de daders zelf op de blaren moeten zitten. „Een hooligan moet ook zelf voor de schade opdraaien. Verreken die schikking met het salaris van die docent en stuur hem op een cursus sociale vaardigheden."

Advies: rechtbanken niet anders verdelen

van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De Raad voor de Rechtspraak ziet niets in een andere verdeling van de rechtbanken over het land, zoals minister Ernst Hirsch Ballin (Justitie) wil.

De steden die nu een eigen, zelfstandige rechtbank hebben moeten deze behouden. Dat geldt ook voor Alkmaar, Dordrecht, Roermond en Zutphen, plaatsen waar Hirsch Ballin de rechtbanken wil terugbrengen tot zittingslocaties, waar alleen zo nu en dan zaken worden behandeld. Het plan om in Almere en Eindhoven een volwaardige rechtbank te vestigen, moet voorlopig in de ijskast.
Hirsch Ballin had de Raad om advies gevraagd, omdat hij de gerechtelijke kaart van Nederland wil herzien. In zijn plannen kiest de minister voor het samenvoegen van een aantal gerechtsbesturen en een andere verdeling van de rechtbanken over het land.
Volgens het voorstel van Hirsch Ballin moeten de huidige negentien rechtbanken worden teruggebracht naar zeventien. Almere en Eindhoven, die nu nog geen (volwaardige) rechtbank hebben, zouden een wettelijke vestigingsplaats worden. Alkmaar, Dordrecht, Roermond en Zutphen zouden hun zelfstandige rechtbank juist kwijt raken.
De Raad voor de Rechtspraak adviseert vast te houden aan de huidige hoofdvestigingen. Ook vindt de Raad de spreiding van rechtbanken momenteel beter dan wat de minister voorstelt. Daarnaast ontbreken op korte termijn de financiële middelen om in Almere en Eindhoven een nieuw gerechtsgebouw neer te zetten.
Naast de twintig hoofdlocaties wijst de Raad in het advies twaalf nevenvestigingen aan: Almere, Amersfoort, Apeldoorn, Bergen op Zoom, Eindhoven, Enschede, Gouda, Haarlemmermeer (Schiphol), Leiden, Nijmegen, Tilburg en Zaanstad.

zie ook pagina 6

Vossen op Vlieland

VLIELAND – Staatsbosbeheer vraagt de wildbeheereenheid van Vlieland de vossen op het eiland te bejagen. Als het kan moeten de jagers de dieren levend vangen.
zie ook pagina 6

ADVERTENTIE
ZOMER!
een luchtige bijlage
voor
een warme zomer
Nederlands Dagblad
De krant voor christenen

Duizenden banen jonggehandicapten

van onze redactie economie

DEN HAAG – Supermarkten, ziekenhuizen en onderwijsinstellingen maken duizenden banen geschikt voor jonge gehandicapten. Minister Piet Hein Donner van Sociale Zaken heeft daarover akkoorden gesloten met werkgevers.

In nieuwe cao's hebben werkgevers en vakbonden afgesproken dat ze enkele duizenden banen reserveren voor zogenoemde Wajongers. De banen komen tot stand bij banken, uitzendbureaus, musea, metaalbedrijven en de kinderopvang, meldt de werkgeversorganisatie AWVN. Het gaat om eenvoudige werkzaamheden, zoals het vullen van vakken en het inzamelen van lege flessen en linnengoed. Maar er zijn ook administratieve functies beschikbaar. Donner zegt dit in een toelichting op de notitie 'Aanpak Werk voor Wajongers', die hij vandaag naar de Kamer stuurt.
De bewindsman heeft nog een lange weg te gaan. Eerder dit jaar zei Donner dat hij elk jaar 10.000 jonge gehandicapten aan de slag wil helpen. Uitkeringsinstanties, werkgevers, re-integratiebureaus en gemeenten moeten daar met ingang van 1 januari samen voor zorgen. De minister stelt geld beschikbaar, oplopend tot 89 miljoen euro per jaar.
Ons land telt bijna 180.000 jonge gehandicapten tussen 18 tot 27 jaar. Slechts een kwart van hen – ruim 45.000 – heeft een parttime baan. Zo'n veertien procent werkt bij sociale werkplaatsen.

zie ook pagina 9

'Je kan moeilijk de ANWB bellen als je onderweg een probleem hebt'
W. van Eekeres
pagina 4
voor
Wim
Nederlands Dagblad
De krant voor christenen

Ja, ook voor mij! Ik wil het **Nederlands Dagblad** graag 4 weken proberen voor maar € 11,–

naam en voorletter(s) ..... m/v
straat en huisnummer .....
postcode ..... woonplaats .....
telefoon ..... (i.v.m. controle bezorging)
e-mail .....

Ik betaal via:
☐ een acceptgiro
☐ automatische incasso
(post)bankrekening .....
handtekening .....

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar:
Nederlands Dagblad
Antwoordnummer 1004
3770 VB Barneveld

of bel: **0342 411 711**
of surf naar: **www.nd.nl**

Dit aanbod geldt alleen als u de afgelopen 6 maanden geen (proef)abonnement heeft gehad. Wij gaan zorgvuldig met uw gegevens om, zie hiervoor www.nd.nl/privacy

STILGEZET

HOOGHOUDEN
Hosea 12:13
Jakob vluchtte naar Aram; Israël werd knecht om een vrouw te krijgen, om een vrouw hoedde hij de schapen.

Het lijkt wel of Hosea de hele levensgeschiedenis van Jakob zwart afschildert. En via Jakob neemt hij zijn trotse tijdgenoten op de korrel. Een mannetje dat hals over kop moest vluchten – zo diep zat hij in de nesten. Hij werd knecht, zo'n verachte schaapherder. En dat nog wel uit domme verliefdheid op een vrouw! Het is inderdaad precies de voorvader die bij jullie past, met je hijgerige slaafsheid voor vrouwen en voor geld...
Maar Hosea, zó mag je Jakob toch niet afschilderen? Hij is wél de aartsvader van Gods volk! Dwars door alle zonden heen heeft God hem toch willen gebruiken?
Maar dat is het 'm dan ook. Als je Jakob hoog wilt houden, eer hem dan omdat hij uiteindelijk leerde smeken om genade. En volg hem daarin.

Moslims Maleisië namen deel aan mis

KUALA LUMPUR – De Maleisische autoriteiten zijn een onderzoek begonnen naar twee moslims die zich voorgedaan hebben als christenen. Voor een artikel in een moslimtijdschrift namen ze deel aan de communie tijdens een rooms-katholieke mis. De overheid in Maleisië probeert de wrijving tussen de verschillende godsdiensten in het land te verminderen. Minderheden klagen dat hun rechten beperkt zijn in vergelijking met moslims. Het onderzoek kwam op gang nadat een kerkleider het artikel in het maandelijkse tijdschrift *Al-Islam* had gelezen.

Geen salarisverhoging voor bisschoppen VS

NEW YORK – Uit solidariteit met hun kerkleden die onder de financiële crisis lijden, zien vijftig methodistische bisschoppen in de Verenigde Staten af van salarisverhoging. Ze zouden vier procent meer krijgen.

Ramadangroet verdedigd na kritiek internet

De jaarlijkse ramadangroet van de Raad van Kerken valt op internet niet helemaal goed. De organisatie voelt zich geroepen zich te verantwoorden.

van onze redactie kerk

AMERSFOORT – De reacties op internet op de jaarlijkse ramadangroet van de Raad van Kerken zijn overwegend afwijzend. Het 'ramadangeslijm' is een bericht aan de 'antichrist', schrijven Hans Veen en Wiebe. „Wat christenen beter kunnen doen is huis-aan-huis folder uitdelen met de tekst alleen Jezus Christus de Weg, de Waarheid en het Leven is. (...) Daar win je veel meer moslims mee dan mee te gaan in hun onzin. We moeten véél radicaler zijn", vindt Cokkie. „Ach..., wij christenen krijgen toch ook in de Paastijd stromen hartelijke kaarten van moslims door de bus, met daarop de tekst: 'De Heer is waarlijk opgestaan?' Héél logische geste dus!", schrijft Gielah sarcastisch op kerknieuws.nl.
Al jarenlang is de ramadangroet van de Raad van Kerken traditie. Een aantal weken voordat de islamitische vastentijd begint, wordt een tekst vrijgegeven die christenen aan moslims in hun woonplaats kunnen sturen. Doorgaans vinden orthodoxe christenen de boodschap wat slap en daarom niet bruikbaar. Vorige week verscheen op de site van de Raad het bericht – gericht aan 'geachte moslimvrienden – voor de komende vastenmaand, dit jaar van 22 augustus tot 19 september. Voorzitter Henk van Hout en Henk Mintjes, voorzitter van de contactgroep islam, schrijven over het „bijzondere moment" iedere avond van het „verbreken van de vasten en het samen delen van voedsel. Wij zijn u dankbaar dat u anderen in uw omgeving daarbij betrekt en laat delen in de vreugde van uw iftaar-vieringen."
Ze spreken de wens uit dat „deze bijzondere maand ons allen zal sterken in ons gedeelde verlangen naar vrede en betere verstandhoudingen in onze Nederlandse samenleving". Voor het eerst is de moslimgroet alleen in het Nederlands opgesteld en niet ook in het Arabisch en Turks. Moslimorganisaties hadden daarop aangedrongen omdat van de meertalige boodschap de suggestie uit ging dat moslims het Nederlands niet machtig zijn.

Verdediging

Op internet verschijnen niet alleen afwijzende reacties. Er zijn ook tegengeluiden – „monoloog is geen optie, dialoog wel". Sommigen vinden dat vooral azijn uit de internetkraan stroomt.
Vanwege de tientallen reacties – „helemaal in lijn met de nationale verdeeldheid" – heeft de Raad van Kerken een uitgebreide verdediging van de ramadangroet laten opstellen door islamkenner prof. dr. Henk Vroom. Hij stelt dat de vergelijkingen tussen religies wel eerlijk moeten zijn. „De moslims van Al-Qaida vergelijken we dus niet met zuster Theresa, maar met christenen die elkaar in Noord-Ierland in de knieën schoten of door het hoofd."
Een van de criticasters schrijft volgens Vroom terecht dat de Koran bezwaren heeft tegen Jezus de Zoon van God noemen. Maar ruziemaken heeft geen zin, stelt hij. „Christelijke apologetiek is in gesprek met moslims alleen mogelijk op de toonhoogte van vrede en nederigheid – anders verkondigen we een ander evangelie en zaaien haat."

Lunch-**nieuws** gratis ontvangen?

Abonneer u op de dagelijkse nieuwsbrief op **www.nd.nl/**registratie

Nederlands Dagblad

Alleen Gatske bleef in Oegeklooster

tekst: Willem Bouwman
| foto 'Titus Brandsma onder ons'

DESTIJDS

Wie: Titus Brandsma met zijn moeder Tjitsje Brandsma-Postma, zus Gatske de Boer-Brandsma en Gatskes dochter Trees Hettinga-de Boer.
Wat: pater Titus is op familiebezoek
Waar: op de boerderij van Gatske en haar man Michiel de Boer in het gehucht Oegeklooster bij Bolsward
Wanneer: zomer 1932

Pater Titus Brandsma wordt vooral herinnerd wegens zijn heroïsche houding in de oorlog, toen hij Joodse kinderen in bescherming nam en de rooms-katholieke pers tot een principiële afwijzing van het nationaalsocialisme drong. Hij werd gearresteerd en kwam op 26 juli 1942 in concentratiekamp Dachau om het leven.
Tien jaar eerder, in 1932, was hij op familiebezoek bij zijn zus Gatske en zwager Michiel op hun boerderij in Oegeklooster nabij Bolsward, vlak bij de plek waar Titus op 23 februari 1881 als Anno Sjoerd Brandsma geboren was. Sinds zijn intrede in de orde van de karmelieten in 1898 werd hij Titus genoemd. Anno Sjoerd alias Titus was het vijfde kind en de oudste zoon van Titus H. Brandsma en Tjitsje Postma. Na hem zou nog een zoontje geboren worden. Vader en moeder Brandsma waren trouwe katholieken. Vijf van hun zes kinderen kregen een religieuze roeping en gingen het klooster in. Alleen Gatske trouwde, na lange innerlijke strijd. Zij en haar man, Michiel de Boer, gingen wonen op de ouderlijke boerderij; in 1931 verhuisden ze naar een nieuwe boerderij, iets verderop. Zij kregen twee kinderen, Jan en Trees. In 1930 werd hun eerste kleinkind geboren.
Gatskes drie zussen kwamen zelden of nooit naar huis terug, want vrouwelijke kloosterlingen mochten het klooster niet verlaten. Op familiefoto's werden hun portretjes bijgeplakt. De beide broers lieten zich nog wel eens zien in Oegeklooster, hoewel zeker Titus het zeer druk had. Hij was in 1923 hoogleraar in de geschiedenis van de wijsbegeerte en de mystiek in Nijmegen geworden en werd in 1932 benoemd tot rector magnificus. Misschien zag Titus zijn moeder in 1932 voor het laatst, op de boerderij van Michiel en Gatske, want zij stierf in het voorjaar van 1933.

Alles komt goed, zegt Peter

In Kenia wordt deze week de Internationale Micha Conferentie gehouden over de klimaatcrisis. Publicist Reinier Sonneveld houdt een dagboek bij. Vandaag aflevering 2.

door Reinier Sonneveld

Micha

De Micha Campagne is een christelijk netwerk dat zich inzet voor strijd tegen armoede en voor gerechtigheid in de wereld. Ze spreekt overheden en individuen aan, vanuit de Bijbelse profetie van Micha. Er zijn regelmatig nationale of regionale acties; om de drie jaar wordt een internationale conferentie gehouden.

Ik heb zojuist duizend sigaretten gerookt. In een keer. Er komt zwarte drab uit mijn neus als ik proest. Ah! Wat hou ik van Afrika!
Wat is er gebeurd? We zijn in de verkeerde auto gestapt. Het begon ermee dat je met je volle gewicht tegen het portier moest beuken om hem open te krijgen. Maar hé, we zijn in Afrika. Hier komt de hele mensheid oorspronkelijk vandaan, dus een beetje respect is op z'n plaats.
Toen begaf de accu het. Ook eigenlijk heel normaal. De auto's beginnen hier pas waar wij ze gaan slopen, dus hup, accu vervangen en weer door.
Lekke band. Oké... We zijn toch al laat, veel kunnen we niet missen. Die sloppenwijken waar ik een reportage zou maken, hebben geen openingstijden. Morgen staan ze er nog. Toch een hele troost.
Dan een vreemde, witte rook in de auto. Het ruikt nergens naar. Koelwater? Dan een zwarte rooksliert, van achteren. Meer rook. Het spuit de auto in. Een auto vol met zwarte rook.
„Stoppen!", zeg ik bijzonder kalm.
Peter, onze chauffeur, smijt de auto in de berm en gierend en proestend rollen we naar buiten. Een lang, glimmend spoor olie achter ons. Er sproeit kokende olie uit de motor als we de kap openen.
„Ik haal water bij iemand hier in de buurt", zegt Peter. „Dan halen we nog net het volgende dorp voor nieuwe olie."
„Waarom lopen we niet? Ik kan best water halen."
„Nee, ze gaan je bestelen. Dit is een slechte wijk. Veel verhalen doen de ronde ..."
Waarom bestelen ze ons hier dan niet?, wil ik vragen, maar Peter is al druk aan het bellen. Het enige sleepbedrijf dat hij kan bereiken, wil de auto slechts voor negenduizend schilling meenemen – een gemiddeld maandsalaris. Peter laat ze toch komen. Alles voor zijn Nederlandse gasten. Peter zei eerder vandaag dat hij twee keer zo snel rijdt als anderen. „Nakira twee uur? Dat doe ik in drie kwartier!"
Ik maak er een grapje over, maar hij lacht niet meer. Hij begint in de telefoon te schreeuwen. *'Breakdown'*, zegt hij talloze keren. *'Breakdown! Breakdown!'*
Er komen twee jerrycans water uit een put dichtbij. We proberen de auto de berg op te duwen om hem weer te starten, maar in plaats van omhoog, gaat hij, uiteraard, alleen omlaag.
„Omlaag! Omlaag!", schreeuwt Peter. „Misschien start hij zo."
We laten de auto achterstevoren de berg afrollen, maar nee, zo start een auto niet.
„Keren", zeg ik.
Niet een heel briljant idee. Peter krijgt hem niet gedraaid en van alle kanten komen auto's piepend tot stilstand. Eindresultaat: we staan aan de andere kant van de weg. Nog steeds stil, nog steeds rokend. Niemand kan ons ophalen en het wordt snel donker. Peter mompelt wat over dieven en roofovervallen. Ik word voor het eerst zenuwachtig. Vlak voordat ik vertrok, zag ik de film *Disgrace*, naar het boek van Coetzee. Zo'n film is niet zo heel goed voor je vertrouwen in de mensheid. Een vrouw die alleen op het platteland in Zuid-Afrika woont, wordt verkracht door drie zwarte mannen. Niemand wordt berecht.
Ik zit nu in hotel Brackenhurst, 2100 meter boven de zeespiegel. We zijn opgehaald door een bewaker. „Slechte buurt", mompelde hij alleen, „wegwezen!" Peter staat nog langs de kant van de weg met zijn rokende auto. De sleepauto heeft halverwege opgegeven, want hij kon de weg niet vinden. Het is aardedonker.
„Alles komt goed", zegt hij door de telefoon.
„Dit is het leven." Hij kan niemand meer bellen omdat zijn beltegoed op is. „Alles komt goed", zegt hij weer en hangt op.

Leider sleept Legioen mee in val

Een van de 'nieuwe bewegingen' in de Rooms-Katholieke Kerk zit in zwaar weer. De Legionairs van Christus worden beschuldigd van geheimzinnigheid, manipulatie en seksueel misbruik. Hun voortbestaan staat op het spel. Vandaag begint het Vaticaan een onderzoek.

door onze redacteur Wim Houtman

ROME – 'Afgetreden om meer tijd te hebben voor zijn gezin', is een gevleugelde uitdrukking uit de Britse politiek. Een politicus is in ongenade gevallen; de partijleiding wilde hem of haar kwijt; de carrière is hiermee beëindigd. Het Vaticaan heeft er sinds kort ook zo een. Begin 2006 werd een priester uit Mexico, Marcial Maciel Degollado, door paus Benedictus XVI „uitgenodigd tot een teruggetrokken leven van boetedoening en gebed". Maciel was stichter van de Legionairs voor Christus, een van de nieuwe bewegingen die zich in de Rooms-Katholieke Kerk inzetten voor geestelijke vernieuwing. Hij was beschuldigd van manipulatief gedrag en seksueel misbruik. Hij bleek ook een dochter te hebben van begin twintig.
Vandaag beginnen vijf bisschoppen in opdracht van de paus een 'apostolische visitatie'. Zij gaan in alle 22 landen waar de beweging actief is, op onderzoek uit. Kan de beweging blijven bestaan, nu haar stichter van zijn voetstuk is gevallen?, is de vraag. Of zitten de geheimzinnigheid en het machtsmisbruik die zijn handelsmerk waren, er zo diep in dat een doorstart niet meer kan?

Limburg

In Nederland zijn de Legionairs alleen in Limburg actief. Bisschop Wiertz van Roermond haalde hen binnen. Twee priesters van de beweging werken als pastoor in Heerlerheide, tussen Heerlen en Brunssum. Vincent MacMahon (62) uit Ierland kwam er in 1995. Hij zou niets negatiefs van de Legionairs kunnen zeggen. Ze stellen de persoon van Christus, het gebed, de waardigheid van de mens en evangelisatie centraal – niets abnormaals dus. Het zijn gewone, actieve katholieken, zegt MacMahon, die sinds drie jaar ook studentenpastor is op de priesteropleiding in het bisdom Haarlem-Amsterdam.
De staat waarin de beweging nu verkeert, noemt hij „heel verdrietig". Hij ziet kansen voor een doorstart, maar de beslissing laat hij aan de paus.
Uit andere verhalen rijst het beeld van een sekte op. Mensen werden er psychologisch afhankelijk gemaakt en klein gehouden, zegt Thomas Berg, een Amerikaanse priester die dit voorjaar uit de beweging stapte. Het idee was dat je geestelijk leidsman Gods wil voor jouw leven doorgaf. Kritiek was dus verboden en wie kritiek van anderen hoorde, moest dat rapporteren. De boze buitenwereld werd zo veel mogelijk buiten gehouden.

Charisma

Religieuze ordes en bewegingen binnen de Rooms-Katholieke Kerk zijn vaak nauw verbonden met de persoon van hun stichter. Benedictijnen, franciscanen en dominicanen heten naar hem. Ook bij Opus Dei, Focolare en Chemin Neuf worden de geschriften van de stichter gespeld en staat zijn of haar inspiratie hoog in het vaandel. Voor de kerk als geheel is het *charisma* van de stichter belangrijk, en daarmee wordt niet zijn of haar uitstraling bedoeld. Hij of zij wordt gezien als een gave die de Heilige Geest gaf in antwoord op een concrete nood in de kerk. De visitatie moet uitmaken of de Legionairs nu zelf, los van hun stichter, gezien kunnen worden als een werk van de Geest, dat door moet gaan.
Ook Thomas Berg acht een doorstart mogelijk, maar dan moeten de Legionairs zelfkritiek toelaten. De paus kan de beweging niet hervormen, aldus Berg in een interview, dat moet van binnenuit gebeuren.

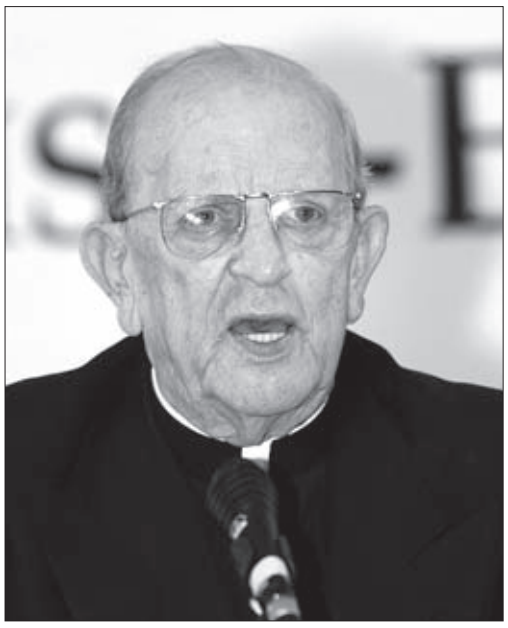

Pater Marcial Maciel overleed in januari 2008; het voortbestaan van de beweging die hij stichtte, de Legionairs van Christus, staat nu op het spel. | foto EPA/J.L. Pino

Veel te danken

„Het is echt een mooie beweging; ik heb er veel aan te danken", zegt Fiona Vermaat, een van de weinige leden van de Legionairs van Christus in Nederland. Vermaat (36) is oud-voorzitter van de Werkgroep Katholieke Jongeren, die vroeger de jaarlijkse Katholieke Jongerendag organiseerde. Ze werkte na haar middelbareschooltijd, toen ze niet wist wat ze wilde, een jaar op een kostschool van de Legionairs in Ierland. „Ik heb daar een enorme geloofsverdieping meegemaakt. Ik heb er ook veel geleerd over geloofsoverdracht aan kinderen en jongeren."
Ze vond het er eerst wel op een sekte lijken; er heersten strenge regels en jongens en meisjes leefden strikt gescheiden. „Het was een hechte groep; van de kleuterschool tot en met gezinsweken kon je je hele leven bij de Legionairs doorbrengen." Vermaat heeft pater Maciel ook enkele keren ontmoet. „Ik vond het een leuke man, heel inspirerend. Wat er nu boven tafel komt, valt me erg van hem tegen. Maar ik ben niet van hem afhankelijk. Ik had mijn geloof al van thuis meegekregen en ik heb een persoonlijk geloof, dat ik zelf kan verdiepen." Wat haar betreft kan de beweging blijven bestaan. „Er zijn genoeg goede mensen die de idealen weer kunnen uitbouwen. Ik sta daar ook nog steeds achter."

Anglicanen VS kiezen ramkoers

van onze redactie kerk

ANAHEIM – Homo's met een relatie kunnen bij de anglicanen in de Verenigde Staten weer bisschop worden.

Dat heeft de synode van de Episcopaalse Kerk maandag uitgesproken. Daarmee komt een einde aan een 'moratorium' van drie jaar, dat was geëist door een internationale crisiscommissie.
Aartsbisschop Rowan Williams van Canterbury had ter synode opgeroepen „geen besluiten te nemen die ons verder uit elkaar drijven". De geestelijk leider van de anglicaanse kerkfamilie vreest dat de verdeeldheid door de 'homokwestie' onherstelbaar wordt. Sinds 2003 heeft de Amerikaanse kerk een bisschop die in een homorelatie leeft. Zijn wijding bracht de anglicaanse 'wereldkerk' op de rand van een scheuring.
Om de eenheid te redden beloofde kerk in 2006, geen bisschoppen meer te wijden van wie „de levensstijl bij zusterkerken weerstand kon oproepen".
Maar volgens Gene Robinson, in 2003 de eerste 'homobisschop', is het nu tijd om „als kerk te doen waartoe God ons roept". De synode sprak uit dat homo's die in een relatie van liefde en trouw leven, door God tot „elk gewijd ambt" kunnen worden geroepen. Beide kamers van de synode stemden voor de resolutie: bij de 'afgevaardigden' (geestelijken en leken) was de meerderheid 151-66, bij de bisschoppen 99-45.
Integrity, de homogroepering binnen de Episcopaalse Kerk, juicht toe dat er „nu echt een kerk komt waarin geen outcasts zijn".
Vanwege Robinsons wijding hebben tal van zusterkerken, vooral in de derde wereld, de relatie met de Amerikaanse kerk opgezegd. In de VS zelf hebben een kleine honderdduizend leden een alternatieve Anglicaanse Kerk in Noord-Amerika gevormd.

Celstraf na bedreiging van NS'ers

Deel aanklacht nietig verklaard

LELYSTAD – De rechtbank in Lelystad heeft gisteren de 37-jarige M.K. uit Weesp veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes weken wegens geweld tegen twee NS-medewerkers.

Als treinpassagier zonder kaartje deelde hij enkele duwen uit, sloeg dreigende taal uit en dreigde een NS-medewerker voor de aankomende trein te duwen. Dat gebeurde op station Almere Muziekwijk op 5 april. De rechtbank vindt het kwalijk dat K. zich onder invloed van drugs en drank misdroeg op het station. Ook nog eens in een roerige periode, waarin veel te doen was over geweld tegen NS'ers en incidenten op stations in Almere.
Tegen K. was een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan de helft voorwaardelijk, geëist. De rechtbank legde K. een opvallend lagere straf op omdat een deel van de aanklacht nietig is verklaard. Volgens de rechter was er geen sprake van zware mishandeling, waarvoor K. was aangeklaagd.
Morgen doet de rechtbank uitspraak in een andere zaak rond een incident op 19 maart op het station Almere-Centraal. Twee mannen uit die plaats hoorden twee weken geleden celstraffen van twintig maanden en twee jaar tegen zich eisen voor de grove mishandeling van twee NS'ers. Volgens de officier van justitie hebben L.L. (25) en de 19-jarige B.Z. zich schuldig gemaakt aan poging tot doodslag op een conducteur, door hem te slaan en te schoppen waardoor hij buiten westen raakte. Ook wordt het duo verdacht van mishandeling van een tweede NS'er die zijn collega wilde helpen. Na het incident op 19 maart besloot NS-personeel om tijdelijk het werk neer te leggen en het spoor op station Almere-Centraal te blokkeren. Dit om te laten zien dat voor hen de maat vol was. Daarna volgden extra veiligheidsmaatregelen voor personeel van de NS.

ANP

Praten over vroeger en samen liedjes zingen

In Maastricht werd gisteren het adoptieproject 'Jong adopteert oud' afgesloten. Basisschoolkinderen maakten een ontbijt voor dementerende ouderen en deden spelletjes met ze.

door onze redacteur Linda Stelma

MAASTRICHT – Een rapport of tekening laten zien, de krant voorlezen, samen wandelen. In Maastricht loopt het adoptieproject Jong adopteert oud. Kinderen uit groep 7 en 8 van de basisschool 'adopteren' een demente bejaarde en gaan er tweewekelijks op bezoek voor allerlei wisselende activiteiten. Gisterochtend vond de laatste sessie voor de grote vakantie plaats. De kinderen van de hoogste groepen van de Basisschool Anne Frank verzorgden een ontbijt voor de bewoners van verpleeghuis La Valence in Maastricht.
Esmee de Zwart (10) zit in groep 7. Zij heeft voor het ontbijt koffie gezet en daarna spelletjes gedaan met de bewoners. „We gingen de bal doorgeven en overgooien. Je kon zien dat de mensen het leuk vonden. Ze moesten heel erg lachen en gebruikten allemaal woorden die ik niet begreep.''
Esmee is geen onbekende in het verpleeghuis. Met school ging ze al eerder bij de bewoners op bezoek en bovendien woont haar oma in La Valence. „Meestal ga ik op zondag met mijn vader bij mijn oma op bezoek. We praten over vroeger en zingen liedjes.''
Esmee kan goed uitleggen wat dementie is. „Toen mijn oma dement werd heeft mijn vader verteld wat het is. Het is een soort van ziekte waardoor je heel veel dingen en woorden vergeet. Je hersenen worden kleiner.''
Esmee merkt dat ook aan haar grootmoeder. „Mijn oma gebruikt ook heel veel dezelfde woorden.'' Giebelend: „Ze zegt bijvoorbeeld heel vaak 'plasje'.''
Toch vindt Esmee het niet leuk dat haar oma zoveel vergeet. „Vroeger kon ik gewoon met haar praten, nu niet meer. Ze verandert steeds van onderwerp. Maar ze herkent me nog wel gelukkig.'' De leerling uit groep 7 vindt het goed dat de school dit project heeft gedaan. „Heel leerzaam. De meeste kinderen weten niet wat dement zijn is en dan wil je meer weten. Ik wel tenminste.''
In Nederland zijn er naar schatting 230.000 mensen die dementeren. Jong adopteert oud is een project van het Alzheimer Centrum Limburg. „Bij observatie van bewoners van verpleeghuizen kwamen we erachter dat er heel snel een klik is tussen hen en kinderen. De bewoners leven op. Ze zien het als een doorbreking van de sleur'', vertelt Frans Verhey, hoogleraar neuropsychiatrie en ouderenpsychiatrie. Hij is hoofd van de Geheugenpoli van het Maastricht Universitair Medisch Centrum en het Alzheimer Centrum Limburg. Het centrum ontwikkelde de dvd 'Opa is de weg kwijt' en spelletjes over dementie. Verhey: „Veel informatie over Alzheimer is gericht op partners van mensen met dementie. Er is relatief weinig materiaal voor kinderen. En dat terwijl er ook jong-dementerenden met kinderen zijn.'' Verhey kijkt aan het einde van het cursusjaar tevreden terug op het project. „Het mes snijdt aan twee kanten. Voor de kinderen is het leuk want ze krijgen aandacht van een generatie waarvan ze dat eigenlijk niet gewend zijn. Daarnaast krijgen ze een beeld van de komende generatie. Wat is een verpleeghuis, bijvoorbeeld. Voor mensen met Alzheimer is het ook leuk. De aard van de ziekte brengt mee dat ze zichzelf niet vermaken. Kinderen vinden ze leuk. Het doet ze denken aan de tijd dat ze zelf nog kinderen hadden en volop in het leven stonden.''

De PVV-fractie in het Europees Parlement. Van links naar rechts: Louis Bontes, Barry Madlener, Laurence Stassen en Daniel van der Stoep. | foto GPD/Europees Parlement

Kritiek op EU-volkslied in parlement

STRAATSBURG – PVV, SP en SGP zijn erg ongelukkig dat de Europese hymne gisteren bij het begin van de nieuwe zittingsperiode van het Europarlement werd gespeeld.

Het was de eerste keer dat het lied (de Ode aan de Vreugde van Beethoven) als een soort volkslied klonk voor deze gelegenheid, waarbij de leden moesten staan. „Heel vervelend. Onze fractie gaat dat aan de orde stellen", reageerde SP-delegatieleider Dennis de Jong. „Europa is wel degelijk een superstaat aan het worden, met grondwet en volkslied."
PVV-Europarlementslid Barry Madlener is helemaal niet gelukkig met al die EU-symboliek. Ook SGP-Europarlementslid Bas Belder is „bepaald niet dol op dat vlagvertoon en volkslied. Voor ons hoeft het niet."
Daarentegen had D66 er helemaal geen problemen mee. „Hebben ze nu echt niets anders om zich druk over te maken?", zegt degelatieleidster Sophie in 't Veld. „We zijn hier wel als instelling van de Europese Unie."
Parlementsvoorzitter Jerzy Buzek erkende dat sommigen niet blij zijn met het EU-vlagvertoon: „Er zijn in Europa uiteraard veel verschillende meningen. Daar gaat Europa om."

ANP

Bond naar NMa om 'kartel' ziekenhuizen

van onze redactie binnenland

EINDHOVEN – De afspraak tussen ziekenhuizen dat werknemers hun opleiding deels moeten terugbetalen als ze binnen twee jaar vertrekken, valt niet goed bij vakbond De Unie. De bond dreigt naar de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) te stappen.

Volgens de bond maken vijftien ziekenhuizen in Noord-Brabant, Zeeland en Limburg zich schuldig aan kartelvorming.
De instellingen hebben half mei met elkaar afgesproken dat ze elkaar niet meer beconcurreren op arbeidsvoorwaarden om een tekort aan operatieassistenten en anesthesiemedewerkers tegen te gaan.
De ziekenhuizen breiden het aantal opleidingsplaatsen fors uit en eisen van nieuwe operatieassistenten en anesthesiemedewerkers dat ze na hun studie minstens twee jaar voor hetzelfde ziekenhuis blijven werken. Zo niet, dan moeten ze hun opleidingskosten terugbetalen.
Met deze afspraak wordt de instroom van jongeren en zorgprofessionals extra beknot, vindt sectormanager Susan Mogony van De Unie. „Het is fantastisch dat ziekenhuizen het aantal opleidingen willen uitbreiden, maar niemand kiest nog voor een opleiding als je duizenden euro's moet terugbetalen als je naar een ander ziekenhuis overstapt.'' Mogony vindt dat in dit soort gevallen ziekenhuizen het onderling eens moeten worden over het afkopen van studiekosten. „Zadel daar het personeel niet mee op. De zorg kampt al met zo'n negatief imago.''
Vakbond De Unie heeft er ook grote moeite mee dat de ziekenhuizen een maximumprijs afspreken, die zij willen betalen aan personeel dat ze via detacheringsbureaus inhuren. Mogony kondigt aan naar de NMa te stappen als de onderlinge prijsafspraak niet van tafel gaat. Volgens haar worden werknemers hierdoor extra aan de ketting gelegd. Ze spreekt van 'vooroorlogse principes' die contraproductief zijn.
Zorggroepmanager Willem Wiegersma van het Sint Elizabethziekenhuis in Tilburg zegt dat de afspraken conform de cao zijn. De driejarige opleiding van OK-personeel kost volgens hem 120.000 euro. Een terugbetaling van een studieschuld is heel gebruikelijk in het bedrijfsleven. Hij is daarom niet bang voor juridische stappen van De Unie.

PVV wil Europa van binnenuit gaan bestrijden

Vier PVV'ers zetten gisteren hun eerste schreden in het Europees Parlement, een door hen verfoeid instituut.

door Hans de Bruijn

STRAATSBURG – „Madlener? Waar zit u?'', vraagt Hans-Gert Pöttering, de vertrekkende voorzitter van het Europees Parlement. Vanaf de achterste rij, uiterst rechts van het podium, steekt kersvers PVV-Europarlementariër Barry Madlener zijn hand de hoogte in. Nog geen minuut lid van het Europarlement en de PVV-leider heeft zijn eerste functie al te pakken. Een tijdelijke weliswaar, als één van acht bij lot aangewezen leden van het stembureau dat toezicht houdt op de verkiezing van een nieuwe parlementsvoorzitter. Dat wordt de 69-jarige Poolse oud-premier en Solidarnosz-voorman Jerzy Buzek, die 555 van de 644 geldige stemmen krijgt. Maar niet die van de vier PVV'ers. Zij stemden blanco, onthult hij later. En dat moet stembureaulid Madlener zelf als 'ongeldig' tellen. „Wij zijn niet gelukkig met Buzek. Hij wil een sterker Europees Parlement, en dat gaat ten koste van onze Nederlandse democratie. Wij moeten baas blijven over eigen land.'' Daarmee is de toon is gezet. Madlener wordt als nieuwkomer bestormd door de Nederlandse en buitenlandse pers en zijn verhaal is consistent: mínder Europa, en dat Europarlement waar hij zonet lid van geworden is, mag best worden afgeschaft.

Parade

Hij hekelt de militaire parade van maandag en het spelen van de Europese hymne bij het begin van de vergadering. Gelukkig hoefden de leden van het parlement geen eed of gelofte af te leggen. Want waarop dan wel? Op de Europese grondwet soms? De PVV'ers zijn hier niet voor Europa. „Alleen Nederland telt.''
De PVV-fractie telt behalve oud-Tweede Kamerlid Madlener (40) de Limburgse tv-presentatrice Laurence Stassen (38), oud-politieman Louis Bontes (53, 'tot vorige week was ik districtschef in het Botlekgebied') en Daniel van der Stoep (28), tot voor kort medewerker van de PVV-Kamerfractie. Vier leden op 736. „Wij hebben niet de illusie dat wij hier in ons eentje dingen gaan veranderen'', zegt Bontes.
De PVV zal bovendien vooral op eigen houtje opereren. Geen lid worden van een fractie, geen samenwerkingsverbanden, zegt Madlener.
De PVV zal wel mee debatteren, voorstellen doen en voorstellen steunen als die het waard zijn. Maar daar blijft het bij. De PVV'ers streven naar afschaffing van het EP, maar zolang het er is doen ze mee. „Hier komt de helft van de wetgeving in Nederland vandaan'', zegt Madlener. „Dan zie je ook hoe weinig wij hier als Nederland te vertellen hebben. Wij gaan dat van binnenuit bestrijden.'' Weg met het parlement dus. „Als je iets wilt veranderen, moet je op de plaats zijn waar het gebeurt'', zegt Stassen. Vandaag voert Madlener voor het eerst het woord. Twee minuten heeft hij in het debat over het Zweedse EU-voorzitterschap. „Ik ga voorstellen om een eind te maken aan dat heen en weer gereis tussen Brussel en Straatsburg.'' Dat heel veel europarlementariërs dat al jaren óók vinden, maar dat zij daar niet over gaan (dat beslissen de regeringsleiders nu eenmaal) doet er niet toe. Dit is 'grove geldverspilling'; de PVV wil meteen van zich laten horen.

Ouderen verliezen recht op dagopvang

Alleen mensen met een zware chronische beperking mogen in de toekomst nog zorg uit de AWBZ-pot ontvangen. Ouderen met een lichte beperking of gebrek aan sociale contacten worden hier de dupe van, stellen ouderenorganisaties. Ze kunnen in veel gevallen (nog) nergens anders terecht. „Ouderen vallen tussen de wal en het schip.''

door onze redacteur Stephan Bol

UTRECHT – 'Onrust en onzekerheid onder burgers. Ouderen die formulieren niet invullen. Mensen verliezen dagopvang en dreigen weer in sociaal isolement te raken. Mensen met beginnende dementie en hun partners raken (een deel) van hun ondersteuning kwijt. Ouderen met een optelsom van lichte beperkingen vallen buiten de boot.'
Met deze bewoordingen uitten de samenwerkende ouderenorganisaties (CSO) kort voor het zomerreces van de Kamer hun zorgen over de inkrimping van de Algemene Wet Bijzondere Ziektenkosten (AWBZ). Het kabinet heeft in 2008 besloten dat de AWBZ scherper moet worden afgebakend: alleen mensen met een chronische ziekte die een zwaarwegende beperking in het dagelijks leven hebben, komen nog in aanmerking voor deze langdurige zorg. Mensen met lichte beperkingen moeten zich tot de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) wenden. Met name deze laatste wet is speciaal ontworpen om de AWBZ te kunnen verkleinen. Het probleem is dat deze verschuiving nog lang niet altijd soepel verloopt, klagen de ouderenorganisaties. Ze krijgen bijval van zes andere landelijke zorgcliëntenorganisaties.

Enige contact

Voor ouderen staat vooral de dagopvang op de tocht, zo vreest CSO. Mensen met een lichte dementie of zonder sociale contacten, worden straks weer op zichzelf aangewezen om hun dagen door te komen. „Wij vinden dat je zoiets niet kunt doen in de huidige samenleving waar eenzaamheid onder ouderen steeds meer toeneemt'', zegt Marcel Kaarsgaren, senior beleidsmedewerker van de CSO. „De dagopvang is voor veel ouderen het enige contact dat ze hebben. Hier kunnen ze bijvoorbeeld ook terecht voor hulp bij het invullen van papieren. Het is een relatief goedkope voorziening, die ervoor zorgt dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.''
Vanaf dit voorjaar is het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) bezig met het herindiceren van AWBZ-voorzieningen waar ouderen nu gebruik van maken. Mensen met een lichte beperking, vallen af. „Sommige mensen vallen deze zomer al buiten boord'', zegt Kaarsgaren. „Druppelsgewijs zie je het aantal ouderen zonder dagopvang toenemen.''

Flink bedrag

Met de verandering van de AWBZ, wil de overheid ruim achthonderd miljoen euro besparen. „Dat is een flink bedrag'', zegt Annet Dijkstra, woordvoerder van staatssecretaris Bussemaker van Volksgezondheid. „We wisten van tevoren dat dit gevoeld zou worden.'' Ze benadrukt dat het beleid erop gericht is dat mensen die buiten de AWBZ gaan vallen, straks niet eerder naar een verpleeghuis verwezen worden. „Maar als mensen niet binnen de nieuwe criteria vallen, kan dat inderdaad betekenen dat ze hun recht op zorg verliezen.''
Kaarsgaren denkt dat het ministerie zich nu bewust terughoudend opstelt, in afwachting van verdere ontwikkelingen. „Toch merken we dat ook de politiek langzaam gaat schuiven. In het najaar hopen wij een vervolgrapportage te presenteren over de gevolgen van de AWBZ-wijziging voor zorgcliënten. Wij gaan door met het uitvoeren van druk.''
In principe zouden gemeenten, sinds 2007 verantwoordelijk voor de uitvoering van de WMO, sommige gaten die in de AWBZ vallen, moeten opvullen.
Gemeenten zijn er door deze wet verantwoordelijk voor dat alle burgers mee kunnen doen in de samenleving. „Zij zouden de dagopvang voor mensen met een lichte beperking over moeten nemen'', zegt Kaarsgaren. „Maar dat gebeurt nog te weinig. Zij willen niet het afvalputje van de AWBZ zijn. Maar gemeenten blijken juist geld over te houden. Lokale overheden die dit geld gebruiken voor de dagopvang zijn echter met een lichtje te zoeken.'' De conclusie van de CSO is duidelijk: „Ouderen zijn de dupe van het schuifspelletje tussen AWBZ en WMO.''
Volgens Dijkstra hebben gemeenten voldoende geld beschikbaar om de dagopvang voor ouderen te verzorgen. Ze verwacht dat gemeenten hun verantwoordelijkheid daarom ook zullen nemen. „Gezien het pakket aan maatregelen, gaan wij er niet van uit dat mensen tussen de wal en het schip zullen belanden'', zegt de woordvoerder. Staatssecretaris Bussemaker verwacht pas in het najaar van 2009 uitsluitsel te kunnen geven over de gevolgen van de pakketmaatregel.
Het aantal gedupeerde cliënten is nog niet bekend. Cijfers worden pas aan het einde van het jaar verwacht. De ouderenbonden laten het er in ieder geval niet bij zitten. Ouderen met een lichte beperking mogen in geen geval de dupe worden van de bezuinigingen, vinden ze. Kaarsgaren: „Het is van tweeën een: of de gemeenten, of de staatssecretaris moet door de bocht.''

CDA zet anorexia op politieke agenda

DEN HAAG – Sabine Uitslag, lid van de Tweede Kamer voor het CDA, gaat de zorg voor jonge kinderen met anorexia aan de kaak stellen in politiek Den Haag. Ze is erg onder de indruk van het KRO-programma *Vel over Probleem* dat vanavond wordt uitgezonden. „Er moet nu echt iets gebeuren." „In de film wordt pijnlijk duidelijk dat de zorg ernstig tekortschiet als het gaat om jonge kinderen met anorexia nervosa", aldus Uitslag. Ze gaat minister Ab Klink van Volksgezondheid aan de tand voelen over, onder meer, de huisartsen die zo slecht op de hoogte zouden zijn van deze soms dodelijke psychische aandoening. Ook scholen en ouders zouden alerter moeten worden, aldus Uitslag.

Achtergronden bij het nieuws?

Ga naar **www.nd.nl**/dossiers

Nederlands Dagblad

Scepsis bij VN over opslag vingerafdruk

vervolg van pagina 1

De Brit Nigel Rodley, eveneens lid van het VN-Mensenrechtencomité, roerde gisteren in Genève de omstreden opslag van vingerafdrukken aan. Vanaf september worden in Nederland bij het aanvragen van een paspoort vingerafdrukken genomen, die zowel in het paspoort als in een centrale database komen te staan. Rodley zei te begrijpen dat overheden voor belangrijke uitdagingen staan wat betreft de aanpak van terreur. „Het recht op privacy is dan ook niet absoluut, maar wel een niet te negeren recht.''
De Brit staat om die reden „een beetje sceptisch'' tegenover de centrale opslag van de vingerafdrukken. „Wat wordt er gedaan met die informatie? Bovendien kom ik uit een land waar nogal eens belangrijke data worden verloren'', zei Rodley met een knipoog naar zijn thuisland Groot-Brittannië, waar functionarissen meer dan eens gevoelige informatie over de aanpak van bijvoorbeeld terreur verloren of voortijdig prijsgaven.
Rodley hamerde erop dat Nederland – „dat zoveel heeft bijgedragen aan de ontwikkeling ervan'' – ook zelf de focus op mensenrechten niet moet verliezen. „Mensenrechten vormen niet een willekeurig afwegingsproces. Criteria als proportionaliteit (of het middel in verhouding staat tot het doel, red.) moeten telkens opnieuw zeer zorgvuldig worden onderzocht'', zei Rodley met het oog op centrale opslag van biometrische gegevens.
Minister Hirsch Ballin zal vandaag bij het VN-comité nog terugkomen op de opslag van deze gegevens, maar zei gisteren al wel dat Nederland de mensenrechten ook op dit gebied in het oog houdt.
„We wegen mensenrechten niet tegen andere zaken af, maar we wegen mensenrechten tegen elkaar af. Het is ook een recht om beschermd te worden tegen geweld'', zei de minister van Justitie.
Bovendien zullen de opgeslagen gegevens slechts beperkt mogen worden geraadpleegd, en alleen bij ernstige misdrijven.

Willem van Eekeres (70) droeg gisteren zijn functie als stoomtreinmachinist over aan de 37-jarige Erwin Nieuwenhuis (l.). Van Eekeres stopte er gisteren namelijk mee. Op de foto toont Van Eekeres de gouden band die hij als symbolische handeling aan de pet van Nieuwenhuis zou bevestigen. | foto Carel Schutte

‘Zie je gouden band maar vies te krijgen’

Machinist Wim van Eekeres (70) neemt afscheid als machinist

Het was gisteren voor het eerst in de geschiedenis van de Veluwsche Stoomtrein Mij (VSM) dat een machinist afscheid nam vanwege zijn leeftijd. Met Erwin Nieuwenhuis (37) staat er een nieuwe generatie klaar, hij kreeg gisteren zijn gouden machinistenband.

door onze redacteur Martijn van Rossum

BEEKBERGEN – Het was zo mooi bedacht: stoomtreinmachinist Wim van Eekeres (70) uit Barneveld zou zijn gouden machinistenband van zijn pet halen en deze overdragen aan de volgende generatie. ,,Maar hij is na al die jaren te vast aan mijn pet gaan zitten.'' Gelukkig was er een nieuw exemplaar voor Erwin Nieuwenhuis. Hij is sinds gisteren officieel machinist bij de Veluwsche Stoomtrein Mij (VSM), de stichting die ritten organiseert op het traject tussen Apeldoorn en Dieren, via Beekbergen en Eerbeek.

Van Eekeres helpt de jonge machinist nog wel even met het bevestigen van de gouden band. ,,Hij is nu nog schoon, zie maar dat je 'm vies krijgt.'' Een verschil tussen beiden is dat Van Eekeres in zijn jeugd, tijdens de jaren veertig en begin jaren vijftig, nog stoomtreinen zag rijden op het Nederlandse spoornet.

Nieuwenhuis kent de stoomtreinen alleen als rijdende museumstukken. Van Eekeres: ,,Ik ben al sinds mijn kinderjaren helemaal gek van stoomtreinen. Het is waarschijnlijk toen begonnen, toen ik ze door Amsterdam zag rijden, de stad waar ik opgegroeid ben.'' De VSM werd in 1975 opgericht. Van Eekeres begon in 1976 als één van de eerste machinisten bij deze stichting. Hij volgde daarvoor eerst een cursus. ,,Ik was toen dus net zo oud als Erwin nu is.''

Hij heeft in de afgelopen 32 jaren heel wat mooie dingen meegemaakt. ,,Pieter van Vollenhoven is een keer met me meegereden op de locomotief.'' Maar het mooiste vond hij het nog altijd even enthousiaste publiek. ,,Ik heb nog nooit meegemaakt dat er iets vervelends is gebeurd. Nog nooit heeft er iemand aan de noodrem getrokken of iets dergelijks.''

Van Eekeres mag dan wel zojuist gestopt zijn als machinist, hij vertelt er niet minder enthousiast door. ,,Ik hoef ook geen afscheid te nemen van de lucht van stoom en olie. Ik kan gewoon meerijden met collega's als ik wil, en ik blijf als vrijwilliger actief.''

Eén van zijn plannen is om een personeelsvereniging op te zetten binnen de VSM. Die heeft de vereniging met ruim tweehonderd vrijwilligers nog niet. ,,Dat is een mooie manier om met elkaar te kunnen meeleven, bij huwelijken, geboorten en overlijden.'' Een ook wil de oud-onderwijzer graag nog betrokken blijven bij de opleiding van nieuwe machinisten.

Oorlogslocomotief

De VSM heeft negen in werking zijnde stoomlocomotieven. ,,Dit is een Duitse oorlogslocomotief'' vertelt Nieuwenhuis wanneer hij zich opmaakt om de rit vanaf station Beekbergen richting Eerbeek te hervatten. Er worden nog wat scheppen kolen op het vuur gegooid en als de trein in beweging komt, laat hij de locomotief even flink fluiten. ,,Er zijn er in de Tweede Wereldoorlog zesduizend exemplaren van gebouwd. Deze is in 1993 bij ons gekomen, vanuit de voormalige DDR. Ze moesten in de oorlog snel en gemakkelijk gebouwd worden.''

Hij staat niet voor het eerst op een stoomtrein. ,,Ik ben al 18 jaar als vrijwilliger betrokken bij de VSM. Ik had geen ambitie om machinist te worden. Vooral het sleutelen en stoken vond ik leuk. Nog steeds vind ik dat het mooist om te doen, het stoken van de ketel.'' Hij laat de gigantische vuurmassa zien die de ketel van de locomotief verwarmd. ,,Dit is eigenlijk een heel onvoordelig stuk spoor om op te rijden. Er zijn ontzettend veel overwegen, waardoor we vaak moeten stoppen en optrekken. Dan gebruik je heel veel water en kolen.'' Het is volgens Nieuwenhuis handig om als machinist veel van de techniek af te weten. ,,Je kan moeilijk de ANWB bellen als je onderweg een probleem hebt.''

Maar hoe kom je nu aan zo'n hobby? Van Eekeres: ,,Ach, er zijn zoveel mensen die een hobby hebben. De een vindt het prachtig om een oude auto helemaal op te knappen en weer een ander zit in het bestuur van een voetbalclub. En waarom ook niet als je gezond bent? Van stil zitten en naar het plafond staren word je niet oud.''

Problemen kijkers via Canal Digitaal

van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Sinds Canal Digitaal nieuwe software in gebruik heeft genomen, kunnen duizenden klanten programma's die de aanbieder van satelliettelevisie doorgeeft niet meer ontvangen.

Sommigen kunnen helemaal geen tv meer kijken, bij anderen is een deel van de programma's weggevallen. Het regent klachten bij de enige aanbieder van satelliettelevisie in Nederland, die zo'n 800.000 huishoudens bedient. De gedupeerden hebben in het verleden een ontvangstkastje (decoder) gekocht, dat het gecodeerde signaal omzet in tv-beelden. Om de apparatuur te activeren en het juiste zenderpakket te kunnen ontvangen, is een ‘smartcard’ nodig. De afgelopen maanden schakelde Canal Digitaal over op een nieuwe kaart die het signaal beter beveiligt tegen piraterij. Alle klanten kregen de smartcard de afgelopen tijd thuis gestuurd.

Bij een groot aantal klanten blijkt de nieuwe kaart niet te werken. Canal Digitaal zegt dat de storingen zich vooral voordoen bij ontvangstkastjes die nooit officieel zijn goedgekeurd. ,,De fabrikanten van decoders met wie wij samenwerken, hebben een licentie om software te gebruiken die het signaal kan ontsleutelen'', aldus een woordvoerder. ,,Makers van niet gecertificeerde ontvangers hebben die licentie niet. Sommige producenten hebben dat probleem opgelost door zelf nieuwe software te schrijven. Maar dat helpt niet in alle gevallen.'' Volgens hem is het aanschaffen van een nieuwe decoder dan de enige oplossing.

Canal Digitaal zegt geen goed beeld te hebben van de omvang van de problemen. ,,We hebben geen idee hoeveel ongecertificeerde decoders er in omloop zijn'', aldus een woordvoerder.

Foetus van 30 weken heeft al geheugen

MAASTRICHT – Menselijke foetussen hebben een kortetermijngeheugen dat begint bij 30 weken. Dat heeft een groep onderzoekers van het Maastricht Universitair Medisch Centrum ontdekt. De resultaten van het onderzoek staan vandaag in het Amerikaanse tijdschrift *Child Development*. De onderzoekers testten de foetus door de prikkeling van een been met een trilling en een geluid. Een foetus van 30 weken bleek de prikkeling na een aantal keren te herkennen. ,,Een stap voorwaarts in het inzicht krijgen in de ontwikkeling van de foetus voor de bevalling'', aldus de onderzoeksleider.

Grote verschillen in babysterfte

ROTTERDAM – In de Rotterdamse wijk Charlois is de babysterfte bijna twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. Uit onderzoek van het Erasmus Medisch Centrum blijkt dat de sterftecijfers per wijk sterk verschillen. Vijftien tot negentien baby's op de duizend in Charlois redden het niet. Landelijk is dat tien op de duizend. Andere studies wijzen uit dat Nederland het op de Europese ranglijst slecht doet. Alleen in Frankrijk en Letland is de sterfte rondom de geboorte hoger. Onderzoekers maakten gisteren bekend dat in Rotterdam jaarlijks ongeveer honderd van de negenduizend baby's overlijden. Dat is iets boven het landelijk gemiddelde.

BUITENKANT RECHTS

Tourrenner met oortje in. | foto ANP/Koen van Weel

Oortjes

door Rien van den Berg

De camera zoomde gisteren bijna een volle minuut in op twee slakken die begonnen aan de oversteek van het asfalt waarop de Tourkaravaan passeerde. Millimeter voor millimeter versleepten de weekdieren hun broze huisjes.

Het draaide gisteren in de Tour niet om oortjes, mocht u dat gedacht hebben. Het draaide om macht, en uiteindelijk om geld. Wie heeft er namelijk belang bij oortjes? De wedstrijdleiding niet, want het feit dat de ploegleiders op elk moment van de wedstrijd met alle renners kunnen praten, heeft ontegenzeglijk geleid tot saaie wedstrijden. De controle over de wedstrijd was niet meer in handen van de sterkste renner, maar van een klein clubje dominante ploegleiders.

Het belang van de renners is dus ook niet gediend met oortjes. En hun veiligheid dan, wat door de ploegleiders als kernargument werd aangedragen? Flauwekul. De veiligheid is misschien nog wel meer gediend door de renners zelf de verantwoordelijkheid over hun weggedrag terug te geven. Door een renner niet meer met zestig kilometer per uur een bocht in te sturen omdat de ploegleider in het oortje brult dat dat best kan.

En als je dan toch met oortjes wilt werken voor de veiligheid van de renners, laat de wedstrijdleiding dan de veiligheidsadviezen geven, niet de ploegleiders.

Maar alles, alles draaide gisteren om de ploegleiders. Die wilden de veiligheidsadviezen niet via het jurykanaal laten lopen. Die willen controle houden over de wedstrijd. Waarom? Omdat ze de sponsors tevreden willen houden. En wanneer is een sponsor tevreden? Als zijn merknaam tot zo diep mogelijk in de koers in de voorste gelederen zichtbaar is. Dat maakte koersen in het verleden vatbaar voor kongsi's van ploegleiders. Die spraken gewoon af dat hun renners bij elkaar zouden blijven. Gedeeld belang. Geld. Pas in de massasprint was het dan ieder voor zich.

De Tourcamera zwenkte enkele malen naar de lotgevallen van de slakken.

Gerrie van Gerwen trok vanuit de ploegleiderswagen van Milram, een vergelijking met het voetbal. Een onzinnige vergelijking, hij zei: ,,Je zou ook een keeper kunnen blinddoeken, daar wordt een voetbalwedstrijd ook spannender van.'' Maar dat hij vergeleek was niet zo gek. Want wat er gisteren in de Tour gebeurde, lijkt op wat er gebeurde in bijvoorbeeld de Champions League. Daar is een systeem ontwikkeld waarbij ploegen zo lang mogelijk de kans hebben om zich te handhaven. De kans dat grote ploegen eruit gekegeld worden, is om zeep geholpen met zo uitgebreid mogelijke poule-fases. Wie is daar de winnaar van? De sponsors en de clubs. Niet de voetballers en zeker niet het publiek.

Wat deden de ploegleiders gisteren? Ze lieten hun renners traag rijden. Daardoor zakte de concentratie en daardoor ontstonden zelfs valpartijen. En of de snelheid nu zestig kilometer per uur is of 36, je valt hard. De ploegleiders dienden gisteren in elk geval de veiligheid van de renners niet.

Maarten Ducrot, ex-renner en tv-commentator zei gisteren terecht: de autonomie van de coureurs is vandaag ernstig aangetast.

De wedstrijdleiding heeft verloren – want door de sabotage van de ploegleiders is hun proef mislukt.

De renners hebben verloren – want de ploegleiders zijn tevens hun werkgevers, geen renner kon gisteren wat hij zelf wilde. Gestopte renners als Michael Boogerd en Bart Voskamp riepen om het hardst, weg met de oortjes!

De kijkers hebben verloren. Die willen geen oortjes, die willen rode oortjes.

Die slakken, die hebben het, denk ik, gehaald.

Student gaat graag ver weg

BREDA – Studentenverenigingen en disputen vieren steeds vaker een lustrum met een reisje naar exotische oorden. Guatemala, Nicaragua, Panama, niets is te gek. ,,Ze willen allemaal exotisch en een ‘afpeigermoment’, zoals ik dat noem. En het mag wat kosten'', zegt Walter Westgeest van Club Travel uit Breda. Club Travel, in 2002 opgericht door afgestudeerden van de Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer in Breda, staat bekend als het reisbureau dat de lustrumreizen als geen ander weet te organiseren. ,,Voor 1400 euro per persoon kunnen we al iets heel aardigs doen. Gemiddeld kost een tripje ruim 2000 euro. Maar er komen ook vaak genoeg studentenclubs die wel 3000 euro per persoon te besteden hebben'', stelt Westgeest. De meeste clubs hebben volgens hem gespaard voor de trip. Maar er zijn ook studenten die een maximale studielening nemen. ,,Als je er maar een beetje mee kan pronken'', zegt een Leidse studente in het universiteitsblad *Mare*.

ANP

Duurzame fietstocht langs de Noordzee

De sportmaatjes Jos Wassink en Koos Termorshuizen uit Amersfoort begonnen op 26 april met een fietstocht van 6.000 kilometer langs de Noordzee. Ze zijn op zoek naar duurzame ontwikkelingen. Inmiddels hebben ze er ruim 5.000 kilometer opzitten.

door onze redacteur Linda Stelma

Jos Wassink (l.) en Koos Termorshuizen onderweg in Lincolnshire, Engeland. | foto Yvonne Servaas

BARTON-UPON-HUMBER – ,,Misschien gaat het bij het raam beter'', zegt Jos Wassink (50) tegen zijn fietsmaatje Koos Termorshuizen (54). De twee Amersfoorters zijn sinds 26 april onderweg op de fiets voor een tocht van 6.000 kilometer langs de Noordzee, op zoek naar duurzame ontwikkelingen. Eind vorige week waren ze in een hotel in Barton-upon-Humber aanbeland, een dorpje niet ver van het Engelse Hull. Maar de telefoonverbinding is niet al te best. Na wat gekraak is Termorshuizen dan eindelijk goed te verstaan.

,,Eind april begonnen we onze tocht in Nederland. Daarna zijn we via de kust door Duitsland en Denemarken gefietst en overgestoken naar Noorwegen. Vervolgens zijn we naar de Orkney-eilanden gegaan en nu zitten we vlak bij Hull'', vertelt Termorshuizen. Hij is ‘de man van de route’, zo liet Wassink al eerder weten. De twee vrienden kennen elkaar van roeivereniging Hemus in Amersfoort. Wassink werkt in het dagelijks leven als wetenschapsjournalist bij de TU-Delft. Vorig jaar publiceerde hij het boek *Energierevolutie* over duurzame energieprojecten in Nederland. Termorshuizen is oprichter van een bureau voor marktonderzoek en eigen baas. Beiden zijn ze sportief.

Een jaar of drie geleden hoorden ze van de al bestaande fietsroute langs de Noordzee en beide mannen hadden ,,wel trek om dat te gaan doen''. Toch wilde het tweetal niet alleen zomaar een fietstocht maken. ,,Toen we deze tocht planden, besloten we dat we niet alleen wilden fietsen, maar ook intellectueel bezig wilden zijn. We kozen voor het thema ‘duurzaamheid’, maar ook voor visserij en kustverdediging.'' De twee gingen op zoek naar instellingen, organisaties en bedrijven die bezig waren met duurzame projecten rond de Noordzee. Dat bleken er zo'n dertig te zijn. Die werden allemaal aangeschreven met de vraag of ze langs konden komen. En met succes. Onderweg bezochten de twee zeebiologen, windturbinebouwers, vissers, viskwekers, energiepioniers en civiele ingenieurs. Ze maakten kennis met allerlei soorten energie, van het bekende windenergie tot het minder bekende golfenergie.

Tevreden

De twee kijken nu al tevreden terug op hun tocht. Wassink: ,,Het is goed bevallen. Het is gewoon een lekkere tocht en we hebben geluk gehad met het weer. We hebben weinig regen gehad en zijn ook gespaard gebleven voor blessures. Ook de fietsen hebben het goed gehouden.''

Wassink en Termorshuizen waren vooral onder de indruk van hun bezoek aan de Noorse oliemaatschappij Statoil. ,,Met Statoil hebben we gepraat over hun ervaringen met CO_2-opslag. Dat blijkt nog erg in de kinderschoenen te staan en bovendien heel duur te zijn. Het kost enorm veel ruimte om die CO_2 op te slaan'', vertelt Wassink. Termorshuizen vult later aan: ,,In Noorwegen zijn ze hier echt serieus mee bezig. Maar je hebt voor CO_2-opslag een geweldig kapitaal en een enorme ruimte nodig, alleen al om het op te vangen. Daarna moet je het nog ergens onder de grond opslaan.''

Wat Termorshuizen verder opviel, waren de verschillen tussen sommige landen. ,,Als je in het noorden van Nederland richting Duitsland fietst, rijd je door het Groninger land. Als je in Duitsland fietst, rijd je ook door het Groninger land, maar dan staan er ineens overal windmolens.''

Wat meer recent brachten de twee een bezoek aan één van de Orkney-eilanden. Wassink: ,,De bewoners van dat eiland zagen allemaal gesubsidieerde windmolens verschijnen. Die plaatselijke bewoners dachten: dat kunnen wij onderling ook wel regelen. Ze legden geld bij elkaar en investeerden dat. Binnen vijf tot tien jaar hebben ze dat eruit. Daarna is het verdienen want die windmolens gaan wel 20 tot 25 jaar mee.''

Zo tegen het einde van hun tocht hebben de fietsmaatjes in ieder geval al een conclusie kunnen trekken: veel soorten nieuwe energie staan nog in de kinderschoenen.

Termorshuizen: ,,Windenergie dat lukt wel, die techniek is uitontwikkeld maar zonne-energie zie je bijna nergens. En ook in Nederland is eigenlijk alleen maar windenergie. Misschien kunnen er windmolens in zee, maar dan loop je ook weer tegen allerlei problemen aan.''

Het tweetal hoopt volgende week weer in Amersfoort te arriveren.

Hun route is terug te vinden op: www.northseacycling.com

Neerhalen helikopter kost levens

Nederlanders gewond in Uruzgan

van onze redactie buitenland

KABUL – Een door de NAVO gehuurde helikopter is gisteren in het zuiden van Afghanistan door een raket of ander projectiel neergeschoten. Daarbij zijn de zes Oekraïense burgers aan boord van het toestel omgekomen, zo hebben de Moldavische luchtvaartautoriteiten gemeld. Op de grond vond een Afghaans kind de dood.

Volgens de NAVO en de Moldavische woordvoerders bevonden zich aan boord uitsluitend de zes Oekraïners. Ze zouden op een humanitaire missie zijn geweest.
De radicaalislamitische taliban lieten weten in de Afgaanse provincie Helmand een helikopter te hebben neergehaald. Het toestel zou tientallen Britse militairen aan boord gehad hebben.
De helikopter stortte bij dageraad neer in Sangin, een district van Helmand. Toen het toestel de grond raakte, brak brand uit. De internationale troepen in Afghanistan huren niet zelden helikopters van particuliere ondernemingen voor het vervoer van manschappen of voorraden. Buitenlanders werken op tal van NAVO-bases als bouwvakker, kok of in andere ondersteunende functies.
Het Italiaanse ministerie van Defensie meldde de dood van een Italiaanse soldaat bij Farah, in het westen van Afghanistan. Het konvooi waarin de Italiaan reed, werd getroffen door een bermbomexplosie. Drie Italiaanse soldaten raakten gewond. Italië heeft ongeveer 2800 militairen in Afghanistan.

Nederlanders

In Uruzgan liepen gisteren drie Nederlandse militairen lichte verwondingen op bij twee incidenten. Op Camp Hadrian, een Nederlandse basis bij de stad Deh Rawod, raakten twee militairen gewond bij een wapentest. Het boordwapen van het voertuig van een coalitiepartner raakte daarbij het Nederlandse pantserrupsvoertuig waar de twee bij stonden. De test was volgens het ministerie een standaardprocedure, voorafgaande aan een patrouille. De gewonden zijn overgebracht naar het militaire hospitaal op Kamp Holland.
De derde militair raakte gewond toen het pantserwielvoertuig (Bushmaster) waarin hij zat, in de Baluchivallei op een bermbom reed. Ook hij is naar het hospitaal op Kamp Holland vervoerd. In de Bushmaster zaten vijf militairen.
Inmiddels geeft Groot-Brittannië besloten 140 extra militairen naar Afghanistan te sturen, ter versterking van de ruim negenduizend Britse militairen die zijn gelegerd in Helmand, waar ze deelnemen aan een groot offensief tegen de taliban.
De lichamen van acht Britse militairen die vorige week in Helmand sneuvelden, werden gisteren vanuit Afghanistan naar Groot-Brittannië overgevlogen.

Onenigheid in Israël over wegwijzers

van onze redactie buitenland

JERUZALEM – Op wegwijzers in Israël moeten plaatsnamen niet langer vermeld staan in drie talen, maar in slechts een: het Hebreeuws. Dat vindt het ministerie van Verkeer, dat onder leiding staat van Likudminister Yisrael Katz.

Het ministerie heeft plannen gemaakt om de bewegwijzering geleidelijk aan te passen. Het is overigens de bedoeling dat bestaande borden pas vervangen worden door aangepaste, als ze echt versleten zijn.
Nu nog wijzen richtingborden de Israëlische weggebruikers veelal de weg in het Hebreeuws, het Engels en het Arabisch. Het ministerie noemt als reden voor de voorgestelde verandering de mogelijke verwarring die meertalige borden zouden veroorzaken bij automobilisten „Het gebrek aan uniforme spelling op de borden is een probleem gebleken voor mensen die vreemde talen spreken, zowel inwoners als toeristen'', aldus Yeshaayahu Ronen van de afdeling verkeersplanning van het ministerie.
Maar in een gesprek met de Israelische krant *Jediot Ahronot* wekte minister Katz de indruk dat zeker ook politiek overwegingen een rol gespeeld hebben bij de opstelling van het plan. De bewindsman kenschetste de voorgenomen maatregel als een antwoord op de Palestijnse weigering, Israëlische plaatsen ook in het Hebreeuws aan te duiden. Volgens hem staan op Palestijnse landkaarten Israëlische plaatsen nog vaak aangegeven onder de Arabische namen die ze hadden vóór de oorlog van 1948.

Spitsvondigheden

Arabische politici hebben woedend op het plan gereageerd. Zij menen dat het gaat om een poging de Arabische taal en het Arabische erfgoed uit te wissen. „Als de minister denkt dat hij door spitsvondigheden een einde kan maken aan het bestaan van de Arabieren in Israël en hun band met het land, dan vergist hij zich'', aldus Ahmed Tibi, leider van Arabische nationalistische partij Ta'al.
Trouwens ook in regeringskringen is niet iedereen gelukkig met de geplande wijziging. „Wegwijzers zijn geen politiek onderwerp. Arabisch is in Israël een officiële taal'', verklaarde minister van Minderheden Avishai Braverman. Een commentator van Jediot Achronot riep minister Katz en diens departement op, „zich liever bezig te houden met echte problemen, zoals files en verkeersongelukken, en geen tijd en geld te verspillen''.
Als de plannen van Katz doorgaan, heet Nazaret straks op de borden voortaan alleen nog maar 'Natzrat', Ceasarea 'Kesriya' en Safed 'Tzfat'. En Jeruzalem zal dan niet langer ook nog aangegeven staan als 'Jerusalem' en 'Al Quds', maar alleen nog als 'Yerushalayim'.
Wel mogen volgens de minister de onder Israëlische controle staande gebieden op de Westelijke Jordaanoever hun Arabische wegwijzers behouden, zodat Nablus niet 'Shechem' wordt.

Georgië **Het Amerikaanse oorlogsbodem USS Stout komt aan in de Georgische havenstad Batoemi. Het schip neemt deel aan oefeningen, samen met schepen van de Georgische kustbewaking. Het gaat om de eerste gemeenschappelijke manoeuvres sedert de Russisch-Georgische oorlog van augustus vorig jaar. De oefeningen beginnen vandaag.** | foto EPA/Zurab Kurtsikidze

Litouwen verbiedt homovriendelijke info

VILNIUS – Het parlement van Litouwen heeft gisteren een wet aangenomen die minderjarigen moet beschermen tegen informatie die het traditionele gezin ondermijnt. Zo wordt het verstrekken van informatie over homoseksuele en biseksuele relaties en polygamie verboden. Mensenrechtenorganisaties als Amnesty International en Human Rights Watch bekritiseren de nieuwe wet. Volgens hen is het een bewijs voor homofobische opvattingen in het overwegend rooms-katholieke land.

Levenslang voor oud-burgemeester Kigali

ARUSHA – Het oorlogsmisdadentribunaal van de Verenigde Naties in het Tanzaniaanse Arusha heeft gisteren de voormalige burgemeester van de Rwandese hoofdstad Kigali, Tharcisse Renzaho (65), veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf. Renzaho is volgens het tribunaal een van de belangrijkste personen geweest achter de genocide van 1994 in Rwanda. Hij werd schuldig bevonden aan genocide en misdaden tegen de menselijkheid.

Tsjechen boos over visumplicht Canada

PRAAG – De Tsjechische regering heeft gewaarschuwd dat ze haar ambassadeur zal terugroepen uit Canada, nu dat land van Tsjechen die Canada in willen, een visum eisen. Ook overweegt de regering in Praag een visumplicht in te voeren voor Canadese diplomaten en zakenlieden die Tsjechië binnen willen. In 2007 had Canada de visumplicht voor Tsjechen afgeschaft, maar gisteren werd die weer ingevoerd, uit bezorgdheid over het grote aantal asielzoekers uit dat land. Ook voor Mexicanen heeft Canada de toelatingseisen aangescherpt.

Baby komt om door fout in ziekenhuis

MADRID – De baby van het eerste Spaanse slachtoffer van de Mexicaanse griep, een zwangere vrouw, is overleden door een medische fout. Artsen hadden de baby in juni nog kunnen redden door een keizersnee. De zieke moeder overleed kort na de ingreep. Een verpleger in het Madrileense ziekenhuis Gregorio Maranon gaf de te vroeg geboren baby per abuis sondevoeding via een infuus.

Iran executeert dertien soennieten

TEHERAN – Iran heeft gisteren dertien leden van een soennitische rebellengroep opgehangen. Volgens het regime in Teheran zat de groep Jundollah (de Soldaten van Allah) achter een reeks aanslagen, ontvoeringen en andere terreuracties. Volgens de mensenrechtenorganisatie Amnesty International hebben de dertien geen eerlijk proces gehad.

Verenigde Staten en Cuba praten weer

NEW YORK – De Verenigde Staten en Cuba hebben gisteren, voor het eerst sinds 2003, weer met elkaar gepraat. De gesprekken, die plaatshadden in het gebouw van de Verenigde Naties in New York, gingen onder meer over migratie van Cubanen naar de VS.

'Verbod Hongaarse Garde averechts'

van onze redactie buitenland

BOEDAPEST – Het verbod op de Hongaarse Garde, de paramilitaire beweging geleierd aan de extreem rechtse partij Jobbik, zal ervoor zorgen dat de groepering verder zal verrechtsen.

Dat denkt Krisztian Szabados, directeur van het Hongaarse politieke onderzoeksinstituut Political Capital. Doordat de Garde de komende tijd verder zal radicaliseren. als reactie op het verbod, zal ook de partij dat doen, vreest Szabados. De partij kan het zich volgens hem niet veroorloven, het extreem rechtse gedeelte van haar kiezers kwijt te raken.
Twee weken geleden heeft een rechtbank in Boedapest de Hongaarse Garde in haar tot dan toe twee bestaande vormen verboden. Ondanks het verbod blijft de beweging zich in Hongarije manifesteren. Volgens de politiek leider van Jobbik, Gábor Vona, was de beslissing van de rechtbank namelijk politiek gemotiveerd.
Op 4 en 11 juli hield de Garde protesten tegen het verbod. De politie brak de protestactie op, maar stond de tweede toe, zonder in te grijpen. Door de Hongaarse Garde werd dit gevierd als een overwinning op de regering. In eerste instantie had de politie aangekondigd tegen iedereen te zullen optreden die het uniform van de gardisten in het openbaar zou dragen.
Zaterdag riepen duizenden leden van de Garde in uniform, in aanwezigheid van enkele leden van het Europees Parlement voor Jobbik, in Boedapest de heropleving uit van de Garde als een beweging. Europees Parlementslid Krisztína Morvai sprak de menigte toe en zei: „De Garde is de macht die degenen die bang zijn voor criminaliteit en geweld zal beschermen.''
Volgens Szabados is het geen verrassing dat de Garde actief blijft. „De organisatie zal ook in de toekomst blijven bestaan, denkt hij. „De Hongaarse bevolking is steeds meer vatbaar voor de extreem rechtse ideeën, wát de rechtbank ook besluit.''
De Hongaarse politie is ondertussen een nieuw onderzoek naar de beweging begonnen, deelde politiechef Jozsef Bencze maandag mee. Het gaat er enkel om of met de verdere activiteiten van deze organisatie de wet wordt overtreden.
De Garde werd in 2007 door Jobbik opgericht.

Charles Taylor ontkent

van onze redactie buitenland

DEN HAAG – De voormalige Sierraleoonse president Charles Taylor heeft gisteren alle tegen hem ingebrachte beschuldigingen ontkend en gezegd dat het proces tegen hem wegens oorlogsmisdaden gebaseerd is op leugens en misleiding.

Voor het Speciaal Hof voor Sierra Leone in Den Haag, ontkende Taylor dat hij commandant was over gewapende rebellen die tienduizenden burgers vermoordden en martelden. Taylor is de eerste Afrikaanse leider die terecht staat voor oorlogsmisdaden.
De aanklacht tegen hem omvat beschuldigingen als moord, marteling, verkrachting, seksuele slavernij en het gebruik van kindsoldaten. Hij noemde het „zeer ongelukkig dat de aanklagers hem door desinformatie, leugens en geruchten in verband brengen met zulke zaken'".
Taylor verklaarde dat hij de vader is van veertien kinderen en kleinkinderen, en dat hij zijn hele leven heeft gevochten voor rechtvaardigheid en eerlijkheid. Hij noemde de tenlasteleggingen „vals en kwaadaardig''. Het was gisteren de eerste keer dat Taylor als getuige werd gehoord.
De aanklagers van het door de Verenigde Naties opgerichte Speciale Hof voor Sierra Leone zeggen dat Taylor rebellen bewapende en leidde, zodat zij de macht over Sierra Leone konden verwerven. Doel was het land van zijn minerale delfstoffen, zoals diamanten, te ontdoen.
Taylor ontkende steun te hebben verleend aan de beruchte Sierra Leoonse rebellenbeweging RUF, in ruil voor zogenoemde 'bloeddiamanten', die onder onmenselijke omstandigheden werden gedolven. Wie het tegendeel beweert, vertelt een duivelse leugen, aldus Taylor. Getuigen van de aanklagers hadden eerder gezegd dat Taylor grote hoeveelheden diamanten had gekregen in ruil voor wapens.
Taylor gaf wel toe dat hij eind jaren negentig, toen de oorlog in Sierra Leone uit de hand liep, contacten had met de RUF. Volgens hem was dat echter om te bemiddelen, op verzoek van zijn collega-presidenten van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (Ecowas).
Taylor werd aangeklaagd in 2003, opgepakt in maart 2006, en daarna overgebracht naar Den Haag, waar hij vastzit in de gevangenis van Scheveningen. Om veiligheidsredenen wordt het proces niet in Sierra Leone gehouden. Het proces tegen Taylor wordt geprezen als een teken dat de internationale gemeenschap autocraten verantwoordelijk stelt voor de schendingen van de mensenrechten onder hun bewind.

Ontvoering Franse adviseurs in Somalië

van onze redactie buitenland

NAIROBI – In de Somalische hoofdstad Mogadishu hebben gewapende mannen gisteren twee Fransen ontvoerd uit een hotel.

Volgens het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken gaat het om veiligheidsadviseurs van de Franse regering die op een officiële missie zijn in het Afrikaanse land.
De manager van het Sahafi Hotel, Mohamed Hassan Gafaa, zei dat de beide mannen bij het inchecken als beroep 'journalist' hadden opgegeven. Volgens Gafaa waren de ongeveer tien ontvoerders bij het hotel gearriveerd in een bestelauto, met daarop gemonteerde mitrailleurs. Zij hadden het beveiligingspersoneel van het hotel ontwapend en vervolgens de Fransen meegenomen. De ontvoerders waren op de hoogte van hun aanwezigheid, zei Gafaa.
Het Franse ministerie gaf een verklaring uit waarin werd benadrukt dat de Fransen zijn uitgezonden om de Somalische regering 'te helpen met het oog op de veiligheid'. Een hoge Somalische regeringsmedewerker zei dat de Fransen in Somalië waren om regeringstroepen op te leiden.
Buitenlanders begeven zich nog maar zelden in Mogadishu, dat tot een van de gevaarlijkste steden op de wereld wordt gerekend. Als buitenlanders zich al in de stad ophouden, verkeren zij gewoonlijk in gezelschap van gewapend beveiligingspersoneel. In Somalië zijn de laatste jaren herhaaldelijk buitenlanders – journalisten of hulpverleners – voor losgeld ontvoerd. De Afrikaanse Unie, die een vredesmacht in Somalië heeft, stelt een onderzoek in naar de jongste ontvoeringen.

GLOBAAL

De toekomst

door onze redacteur
Albert Heller

Het krijgen van een beter leven dan hun ouders was jarenlang voor jonge Spanjaarden geen droom, maar een gegeven. Zo zou het gaan, was hun vaste overtuiging. Maar de situatie is veranderd, voor hen en voor een generatie in heel Europa. Een gouden toekomst is niet langer vanzelfsprekend. ***Time*** portretteert in het laatste nummer jong Spanje. Het weekblad beschrijft hoe banen wegvallen, jongeren geen banen kunnen krijgen of slecht betaald worden en steeds langer thuis blijven wonen. Opgegroeid met de onbeperkte mogelijkheden van Nike, Wii en mobieltjes, worden ze nu geconfronteerd met het feit dat ze nog niet eens de huur van een huis kunnen betalen. Lorean Dominguez (23) werd begin dit jaar ontslagen bij Citroën. Haar ouders moeten nu bijspringen om haar hypotheek te betalen Ook de net afgestudeerde sociologe Jenifer Fernandez heeft het moeilijk. Haar ouders zijn arbeiders, maar zij kon studeren. „Het is voor hen heel moeilijk dat ik nu geen baan kan vinden.'' Niet iedereen kan omgaan met de frustraties van de nieuwe situatie. In de kustplaatsen is veel drugshandel. Jongeren doen er vaak aan mee,

aldus een van hen, die anoniem wil blijven. Goede vooruitzichten hebben de jongeren nog steeds niet. „Ik denk dat onze verwachtingen gewoon te hoog waren'', zegt Lorean.

Echt vrezen voor de toekomst doen de Oeigoeren in China. De bevolkingsgroep zegt jarenlang onderdrukt te zijn en dat kwam afgelopen tijd naar buiten door gewelddadige protesten resulterend in meer dan 150 doden. Volgens ***The Economist*** wijst de opstand van de islamitische Oeigoeren erop, dat het Chinese idee dat de bevolking altijd vrijheden wil opgeven voor vooruitgang, onjuist is.
China kan de opstand van de Oeigoeren – net als die in Tibet – wel met alle macht onderdrukken, maar, zo schrijft het weekblad, dit protest geeft aan dat de harmonie in het huidige China verder te zoeken is dan de regering wil doen geloven. Door harder op te treden, zullen minderheden als de Oeigoeren zich nog feller gaan verzetten. Iets dat China, dat toch al onder druk staat vanwege mensenrechten, slecht kan gebruiken.

De ***Internationale Spectator*** kijkt naar de toekomst van Venezuela, nu de olieprijzen dalen. De inkomsten uit olie waren een van de drijvende krachten achter het sociale beleid van de Venezolaanse president Hugo Chávez.
Volgens politiek wetenschapper Jasper Honkoop kan Chávez met de financiële crisis en de dalende olieprijzen niet langer al zijn beloftes van hulp aan de bevolking waarmaken door middel van de oliedollars. Het grote staatoliebedrijf Pdvsa, dat veel investeerde in de samenleving, heeft inmiddels een schuld van tientallen miljarden opgebouwd. Door gedwongen nationalisatie van allerhande bedrijven heeft Chávez gepoogd dit op te vangen.
Volgens Honkoop is het onzeker of de president in de toekomst ook de arme bevolking, zijn achterban, kan ontzien bij maatregelen om uit de financiele problemen te komen. Worden de armen straks ook geraakt door de noodmaatregelen van de president, dan zal zijn populariteit snel verminderen.
Het enige dat Chávez kan redden, is een stijgende olieprijs. Daalt die prijs nog verder, dan ligt instabiliteit in het land op de loer.

China hekelt Erdogan

PEKING – Het was „onverantwoord en ongegrond'', de etnische rellen in de westelijke Chinese provincie Xinjiang 'genocide' te noemen.

Dat heeft Peking gisteren laten weten in de Engelstalige staatskrant *China Daily*. De Turkse premier Recep Tayyip Erdogan bestempelde de onlusten tussen islamitische Oeigoeren en Han-Chinezen vorige week als 'genocide'. Hij vond dat Peking moest ingrijpen om meer doden te voorkomen.
Volgens Peking bemoeit Erdogan zich met de „interne aangelegenheden'' van China. Dat is het standaardverweer dat de communisten gebruiken, als ze vinden dat andere leiders zich te veel met de gang van zaken in China bemoeien.
Volgens het commentaar in de krant moet Erdogan zijn opmerkingen terugnemen.
Vorige week zondag braken in Urumqi, de hoofdstad van Xinjiang, rellen uit tussen de Oeigoeren en de Han-Chinezen. Twee dagen later werden deze onlusten met harde hand neergeslagen door de Chinese politie en het leger.
De woordkeuze van de islamitische Turkse premier was overigens opvallend. De Turkse regering vindt namelijk dat het bloedige Turkse optreden tegen Armeniërs bijna honderd jaar geleden niet als 'volkerenmoord' mag worden bestempeld.
ANP

Vangst van paling acht weken stil

DEN HAAG – Palingvissers mogen dit najaar twee maanden geen paling vangen. En vanaf 2010 wordt er drie maanden, van 1 september tot 1 december, geen paling gevangen.

Dat heeft minister Gerda Verburg (LNV) gisteren bekendgemaakt. Ze heeft 700.000 euro gereserveerd om de gevolgen van die maatregel te compenseren.
Verburg past het eerder opgestelde aalplan aan, nadat visserijbiologen stelden dat alleen een forse vermindering van de visserij kan helpen bij herstel van de palingstand. Onlangs zei Europees Commissaris Joe Borg al dat hij bedenkingen had bij het Nederlandse plan om deze bedreigde soort te beschermen. Hij sloot vangstbeperkende maatregelen niet uit.
Borg overtuigde Verburg dat striktere maatregelen nodig zijn en dat de Europese Commissie anders later dit jaar het plan niet zal goedkeuren, zo blijkt uit de brief van de minister aan de Tweede Kamer. De Commissie gaat wel akkoord als er een visverbod van drie maanden komt. Een land dat geen aalbeschermingsplan heeft, mag van Europa de helft minder paling vangen.
Aanvankelijk wilde Verburg de palingvissers twee maanden niet laten vissen. De Tweede Kamer floot haar terug en bedong een vangstverbod van een maand, in oktober. De vissers zouden dan wel 50 ton schieraal uitzetten. Later bedong de Kamer in een motie dat de vissers het gehele jaar moeten kunnen vissen, als ze maar wel 157 ton schieraal uitzetten, evenveel als de vangst van twee maanden. Verburg meldt de Kamer dat ze die motie niet kan uitvoeren.
De minister realiseert zich dat het vangstverbod een klap is voor de palingvisserij, maar ze zegt geen andere alternatieven te zien. Maar meent Verburg: „Uiteindelijk is het ook van belang voor de palingvisserij in Nederland dat het aalbestand zich kan herstellen.'' De vissers gaan bij de gisteren aangekondigde vangstverboden overigens geen aal meer uitzetten om de dieren te helpen bij hun terugkeer naar de paaigronden in de Sargassozee.

ANP

Genezing burn-out lijkt een stapje dichterbij

Onderzoek naar overtraining bij paarden zou wetenschappers ook een beter inzicht kunnen geven in het ontstaan van burn-out bij mensen.

door Annemieke Kooper

DEN HAAG – Wie te hard werkt of te veel traint, kan met een burn-out op de bank terecht komen. Onderzoekers aan de Universiteit Utrecht ontdekten een nieuwe methode om overtraining bij paarden vast te stellen.
Onderzoeksleider Han van der Kolk vertelt hoe deze ontdekking kan helpen een behandeling te ontwikkelen voor mensen met burn-out.

Gestreste paarden? Je ziet ze hier toch vaak vrolijk zwaaiend met hun staart in de wei staan?
„Die beesten zijn flink aan het werk hoor. En zoals wij met ze omgaan, kunnen ze makkelijk overtraind raken. Dat heeft vooral te maken met het feit dat ze vooral monotone arbeid verrichten. Een manegepaard dat steevast enkele uren met een kind op zijn rug door de bak draaft en vervolgens alleen maar op stal staat, loopt het risico overtraind te raken. Ook mensen die heel hard werken of atleten die heel veel trainen en steeds maar weer hetzelfde doen, lopen dat risico. Die hebben een te eenzijdig leven.''

Hoe herken je een overtraind paard?
„Het beest presteert minder terwijl het niet minder traint. Het heeft minder interesse in zijn soortgenoten, is eigenlijk een beetje apathisch. Wij hebben ontdekt dat ook de hoeveelheid groeihormoon in het bloed een indicator is voor de mate waarin het beest overtraind is. Een paard dat te veel heeft gerend, heeft minder groeihormoon in het bloed dan een beest dat rustiger aan heeft gedaan. Daarmee is het nu voor het eerst echt meetbaar of een paard overtraind is. Het zou zomaar kunnen dat dit ook voor mensen geldt, al moet daar verder onderzoek naar worden gedaan.''

Hoeveel kunnen de beesten aan voordat ze overtraind raken?
„Wij hebben twaalf paarden gedurende verschillende perioides een half uur per dag op een soort hometrainer laten rennen. Wanneer ze drie weken achtereen geen dagje rust kregen, merkte je dat hun gedrag veranderde en de hoeveelheid groeihormoon in hun bloed afnam. Na een rustperiode van vier weken was er nog weinig groeihormoon meetbaar. Dat maakt duidelijk dat een burn-out niet snel te genezen is. Met deze kennis kan wellicht een betere behandelmethode voor overtrainde of overspannen mensen worden ontwikkeld. Dat is nodig. Steeds meer paarden maar ook mensen raken overtraind. Voor atleten wordt het wedstrijdniveau almaar hoger. Hun lichaam moet steeds weer een steeds grotere prestatie leveren.''

Overtraind van een half uurtje per dag bewegen? En de paarden van Anky van Grunsven dan? En wat te denken van carrièretijgers die altijd overwerken?
„Het ging niet om zomaar een half uurtje lopen. Het ging om een half uur draven, flink de pas erin. Daar is niets mis mee mits je hierop bent getraind én je tussendoor rust neemt. Dat betekent dat je een paard maar ook een mens niet iedere dag een half uur moet laten sprinten. Daar moeten wat dagen vrij worden ingebouwd.''

U bent twee jaar lang met het onderzoek bezig. Al overspannen?
Lachend: „Nou, we moesten inderdaad wel oppassen dat we niet overwerkt raakten.''

AMC gaat breder eicellen invriezen

AMSTERDAM – Vrouwen van rond de 35 jaar zonder partner maar met een kinderwens kunnen vanaf volgend jaar eicellen of een deel van de eierstok laten invriezen in het AMC in Amsterdam om te voorkomen dat ze anders te laat zijn. Dat heeft het hospitaal gisteren laten weten. Wanneer de vrouwen later alsnog aan kinderen willen beginnen, kunnen de ingevroren weefsels weer worden gebruikt. De techniek is niet nieuw, maar het AMC wil het invriezen breder inzetten.

ANWB verwacht lange files bij Alpentunnels

DEN HAAG – De ANWB voorspelt voor komend weekeinde lange files voor de Alpentunnels in verschillende vakantielanden. Volgens de bond kunnen de wachttijden oplopen tot vier uur. De ANWB noemt de St. Gotthardtunnel in Zwitserland en de Tauerntunnel in Oostenrijk als belangrijkste knelpunten. Omdat de zomervakantie in het noorden van Duitsland dit weekeinde begint, verwacht de bond extra drukte.

'Plof-Senseo' kost Philips 47 miljoen

EINDHOVEN – De terugroepactie die Philips heeft ingesteld om 'plof-Senseo's' te repareren, kost het concern veel meer geld dan in eerste instantie gepland. Philips rekende er op dat de actie 30 miljoen euro zou kosten, maar gaat nu uit van 47 miljoen euro. Het concern moest daarvoor afgelopen kwartaal een extra last van 17 miljoen euro nemen, zo blijkt uit de halfjaarcijfers.

Rechtbank legt boetes op in legionellazaak

AMSTERDAM – De slepende kwestie van de legionella-uitbraak in Amsterdam in juli 2006 is gisteren voorlopig beëindigd. De rechtbank in de hoofdstad legde de bedrijven Recool en Axima boetes van respectievelijk 20.000 euro en 40.000 euro op. Ze worden als medeverantwoordelijk gezien.

Vogelflap

Vanuit een helikopter zijn gisteren over een lengte van een kilometer vogelflappen opgehangen aan een hoogspanningsleiding in Hazerswoude-Dorp. De flappen van 30 bij 50 cm moeten ervoor zorgen dat het aantal aanvaringen van vogels tegen hoogspanningslijnen wordt verminderd. Nu overlijden regelmatig overtrekkende vogels doordat ze de draden niet hebben opgemerkt.
foto ANP/Olaf Kraak

'Eerst kijken om wat voor mensen het gaat'

vervolg van pagina 1

Inmiddels is een handvol Europese landen bereid Obama uit de brand te helpen met het omstreden detentiekamp. De Amerikaanse leider probeert al maanden een oplossing te vinden voor de gedetineerden, die hij niet allemaal op Amerikaanse bodem wil vrijlaten.
Premier Balkenende benadrukte dat hij niet onder druk is gezet. „Er is totaal geen druk uitgeoefend. Wat er is veranderd, is dat we natuurlijk langzamerhand zien dat er een oplossing moet worden gevonden voor Guantánamo Bay. Als Nederland zo nadrukkelijk heeft gezegd dat Guantánamo dicht moet, dan is het ook zaak om mee te denken.'' Balkenende verklaarde dat er nog geen officieel verzoek ligt. Nederland wil eerst kijken „om wat voor mensen het gaat. President Obama weet heel goed hoe de gevoeligheden liggen. We moeten heel goed weten wie we accepteren.''
De Verenigde Staten kunnen daarover waarschijnlijk snel duidelijkheid geven. Het Amerikaanse ministerie van Justitie heeft al een lijst samengesteld met gedetineerden die in aanmerking komen voor een overplaatsing naar Europa. Het zou gaan om mannen die niet langer als gevaarlijk worden gezien, hoewel ze jaren hebben vastgezeten op de Amerikaanse marinebasis op Cuba.
De toezegging van premier Balkenende in Washington kan een politiek netelig onderwerp worden in Den Haag. Regeringspartij PvdA keerde zich vorig jaar na een bezoek aan Guantánamo Bay tegen het opnemen van gedetineerden. Ook de PVV van Geert Wilders was toen tegen. Het CDA toonde zich zeer sceptisch.

Afghanistan

President Obama sprak gisteren ook lovende woorden over de Nederlandse inzet in Afghanistan. „Nederland is zeer effectief'', aldus Obama, die hoopt op een verlenging van de Nederlandse missie. „Ik weet dat een inzet controversieel kan zijn, maar ik wil benadrukken dat Afghanistan geen Amerikaanse kwestie is, maar een internationale. Het gaat ons allemaal aan.'' Premier Balkenende herhaalde dat Nederland niet langer „een leidend land'' zal blijven in Uruzgan, maar nieuwe militaire inzet elders in het land sloot hij niet uit. „Meer kunnen we daar nu niet over zeggen.''

Mariniers verlichten druk op landmacht

van onze redactie politiek

DEN HAAG – Het Korps Mariniers gaat meevechten in Afghanistan. De mariniers moeten de druk op de landmacht verlichten.

De komende weken vertrekken wekelijks groepjes van zo'n vijftig mariniers naar de Afghaanse provincie Uruzgan.
Ongeveer 150 mariniers gaan deel uitmaken van de Battle Group, de gevechtseenheid van de Nederlandse missie in Uruzgan. Die bestond tot nu toe volledig uit militairen van de Koninklijke Landmacht.
De missie in Uruzgan trekt een zware wissel op de landmacht. Militairen moeten na hun uitzending een jaar in Nederland werken voordat ze weer op missie mogen. Omdat Defensie moeite heeft die richtlijn te eerbiedigen, is de hulp van het Korps Mariniers ingeroepen. Ter voorbereiding op de gezamenlijke uitzending hebben landmacht en mariniers de afgelopen maanden een intensieve training gevolgd. Het Korps Mariniers is het elitekorps van de Koninklijke Marine.

Vos op Vlieland verslindt veel kuikens en eieren

Roofdier mogelijk opzettelijk op eiland uitgezet

Vossen zorgen op Vlieland voor een ware slachting. Ze hebben inmiddels al duizenden kuikens en eieren verslonden.

door Marscha van der Vlies

VLIELAND – In de westelijk op Vlieland gelegen Kroon's Polder en een naburig duingebied is geen legsel meer over, constateert boswachter Erik Saaltink. Volgens hem kon het roofdier de afgelopen weken ongestoord zijn gang gaan, nadat half juni bij Staatsbosbeheer de eerste signalen kwamen van ongewone verstoring van de nesten. „Op Vlieland denk je niet gelijk aan een vos.'' Immers, op geen enkel Waddeneiland leven deze dieren. „En pootafdrukken ontbraken vanwege het droge weer. Ook waren de nesten helemaal leeg'', zegt Saaltink.
Vaak bijt de vos de kop af van vogels, waarna een deel van het karkas blijft liggen. Pas eind vorige week wist Staatsbosbeheer zeker dat er vossen op Vlieland zijn. Behalve waarnemingen had een badgast filmopnamen gemaakt.
De buit van de vossen bedraagt tot nu toe 940 aalscholvernesten, dertig nesten van lepelaars en 2000 nesten van zilvermeeuwen en mantelmeeuwen. In elk nest zitten minimaal drie kuikens of eieren.
Staatsbosbeheer kan slechts gissen naar het aantal vossen dat op het eiland rondloopt. Pootafdrukken in het natte zand bewijzen dat er ook jonge exemplaren zijn. De dienst beslist in overleg met de gemeente om de vossen te vangen of af te schieten. De flora- en faunawet staat dit toe.

Opzet

De grote vraag is hoe de vossen op het eiland zijn beland. Zwemmend is zo goed als uitgesloten, aldus Saaltink. Meest waarschijnlijk is dat de vossen opzettelijk op Vlieland zijn uitgezet, al wil hij hier niet over speculeren. Het is gissen waarom iemand dit zou doen.
Bekend is wel dat sommige eilanders in onmin leven met Staatsbosbeheer over de erfpachtkwestie. Staatsbosbeheer verhoogt als grondeigenaar de erfpacht op de eilanden, wat veel weerstand oproept. Saaltink laat zich hier niet over uit.
Vlieland is een bijzonder broedgebied. Juist vanwege het ontbreken van predators broeden veel vogels op de grond. Saaltink houdt er rekening mee dat het jachtgebied van de vossen steeds groter wordt. „We zijn de Kroon's Polder ingegaan om te kijken hoe het ervoor stond. Normaal hangen er dan gelijk meeuwen boven je hoofd omdat je dicht in de buurt van hun nesten komt. Nu is het stil. Heel bizar.''

Schadebestrijding

Er bestaat wettelijk geen beletsel om de vossen van Vlieland te doden. Ze horen tot de diersoorten die uit oogpunt van schadebestrijding met geweren mogen worden bejaagd. De grondgebruiker moet daarvoor toestemming geven aan de jachtaktehouder. Dat is op Vlieland te overzien, met Staatsbosbeheer als grondgebruiker en de eilander wildbeheereenheid als aktehouder.
Het probleem is dat de vossen zich moeilijk zullen laten pakken. Het werken met een vangkooi met prooi heeft weinig zin, stelt Klaas Elzinga, noordelijk regioconsulent van jagersorganisatie KNJV. „De vossen kunnen op het eiland genoeg fretten vinden om op te eten.'' Dat is ook het probleem bij het creëren van een vaste voederplaats waar de vossen geschoten zouden kunnen worden.
Mogelijk dat nachtelijke jacht met lichtbakken meer effect heeft. Deze methode is op de vaste wal succesvol gebleken, volgens Elzinga. De benodigde ontheffingen voor deze aanpak zijn door de provincie al verleend.
Een andere denkbare methode is een drijfjacht, waarbij een grote groep jagers over een brede linie het leefgebied van de vossen uitkamt.
Elzinga trekt de vergelijking met verwilderde katten die zich op de Waddeneilanden al heel lang weten te handhaven. „Die zijn ook haast niet te pakken te krijgen.'' Wat beide diersoorten verder gemeen hebben, is dat ze flink roofzuchtig zijn. Voor de vos geldt dat vooral in de zoogperiode. Het moment dat hij jongen moet grootbrengen, valt precies samen met de tijd dat veel vogels kuikens hebben. De vos toont zich volgens Elzinga dan een nietsontziende moordenaar. Het roofdier maakt alles dood, veel meer dan hij aan voedsel nodig heeft. „Dat hoort bij het karakter van de vos.''

'Rechtbank bezorgt een stad aanzien'

In hoeveel en in welke steden moet er een rechtbank staan? Minister Ernst Hirsch Ballin van Justitie wil de rechtspraak ingrijpend reorganiseren. Volgens voorzitter Erik van den Emster van de Raad voor de Rechtspraak loopt hij te hard van stapel.

door Jan Salden

Voorzitter Erik van den Emster van de Raad voor de Rechtspraak. foto GPD/David van Dam

DEN HAAG – Tweede Kamerleden hadden het er onlangs maar druk mee, zo vlak voor een debat over de toekomst van de rechtspraak. Dagenlang werden ze bestookt met e-mails, brieven en telefoontjes van burgemeesters, wethouders en commissarissen van de koningin. Allemaal maakten ze zich grote zorgen over het verdwijnen van de rechtbank in hun regio.
„Ik begrijp die lokale bestuurders heel goed'', zegt voorzitter Erik van den Emster van de Raad voor de Rechtspraak. „Het gaat om werkgelegenheid. Als de rechtbank verdwijnt, dan trekken advocaten, makelaars en notarissen ook weg.'' Zelf bleef hij de afgelopen maanden vrijwel verschoond van de lobby uit de regio. Toch is hem wel duidelijk dat het opschudden van de gerechtelijke kaart de gemoederen danig bezig houdt. „Een gerecht bezorgt een plaats ook aanzien. Kijk naar het gerechtshof in Leeuwarden. Dat staat er al eeuwen. Mensen uit die stad kunnen zich niet voorstellen dat het ooit verdwijnt.'
Aanleiding voor de lobby waren de plannen van minister Ernst Hirsch Ballin van Justitie om de rechtspraak te reorganiseren. Daarin kiest de bewindsman voor een kleiner aantal gerechtsbesturen en een andere verdeling van de rechtbanken over het land. Daardoor kunnen de rechtbanken volgens hem efficiënter werken en zich beter specialiseren. Vier steden die nu nog volwaardige gerechten hebben – Alkmaar, Dordrecht, Roermond en Zutphen – zouden die status verliezen, terwijl Almere en Eindhoven juist een zelfstandige rechtbank krijgen.
Dat er iets moet veranderen, staat ook voor Van den Emster vast. De rechtspraak staat onder druk. Met name kleinere rechtbanken zullen op sommige rechtsgebieden dusdanig weinig zaken behandelen, dat de kwaliteit in de toekomst in het geding komt. Doordat de minister gerechtsbesturen wil samenvoegen, krijgen ze de beschikking over meer mensen en middelen, waardoor ze meer zaken aankunnen.
Van den Emster: „Je hebt als rechter een bepaald volume nodig om je expertise te behouden. Niet iedere rechtbanklocatie zal straks nog alles kunnen doen. Vergelijk het met een streekziekenhuis. Voor een standaard ingreep kan je er prima terecht. Maar voor een open hartoperatie ga je naar een gespecialiseerde kliniek. Ook rechtbanken zullen zich moeten specialiseren.''
In een advies aan de minister pleit de Raad voorlopig voor het behoud van de huidige rechtbanklocaties. Volgens de rechters onderschat de bewindsman de gevolgen van zijn plannen.
„Twee nieuwe volwaardige gerechtsgebouwen, inclusief kantoren en cellen, kosten tientallen miljoenen'', zegt Van den Emster. „Justitie moet over de volle breedte 150 miljoen euro bezuinigen, dus dat geld is er niet.''
Daarnaast stelt het plan van de minister de Raad ook voor andere praktische problemen. Als in de rechtbank van Dordrecht alleen nog zittingen worden gehouden, moet het personeel naar kantoren in het gerechtsgebouw van Rotterdam verhuizen, stelt Van den Emster. „Maar daar is helemaal geen plek. Moet ik soms voor 250 mensen een tentenkamp op de binnenplaats opzetten?''
Van den Emster ziet de nieuwe indeling slechts als een 'tussenstap'. Op de lange termijn zal het aantal gerechten teruglopen, verwacht hij.
„De bevolking in Zeeland, Limburg en het noorden krimpt. Daar zal dus minder rechtbankcapaciteit nodig zijn.''
Daarnaast speelt ook de modernisering van de rechtspraak een rol. „We gaan steeds meer over op het gebruik van digitale dossiers, en je kunt ook middels teleconferenties met elkaar overleggen. De gang naar de rechtbank is straks lang niet altijd meer nodig.''

INGEZONDEN

Vingerafdruk

Ik kan niet begrijpen dat er mensen zijn die tegen het afgeven van een vingerafdruk zijn (*Nederlands Dagblad* 13 juli). Mijn rechtervingerafdruk zit al sinds 1967 in een database, en ik heb geen strafblad, toen en nu niet. Er zijn ook vingerafdrukken van mij vanaf dat jaar opgenomen in de USA. Elke Nederlandse zeeman is verplicht een vingerafdruk af te geven.

J.J. Claassen, Zwolle

Zorgpremie

Op dinsdag 7 juli heeft de Eerste Kamer een wetsontwerp van minister Klink goedgekeurd om wanbetalers van zorgpremies fors te gaan beboeten. Bij achterstand moeten zorgaanbieders wel wijzen op de mogelijkheid van een betalingsregeling en schuldsanering. Maar op mijn sociaaljuridisch spreekuur bij de Stratumse voedselbank in Eindhoven kom ik veel klanten tegen die kampen met schulden, waaronder achterstanden op de zorgpremie. Ik verwijs hen naar de schuldsaneringsinstantie, maar daar blijken ze al te zijn weggestuurd met de mededeling dat ze niet geholpen kunnen worden zolang ze geen inkomen hebben. Ze zijn werkloos geraakt, maar hun werkloosheidsuitkering stagneert, omdat nog uitgezocht moet worden of misschien sprake is van verwijtbaar ontslag, of dat ze nog recht zouden hebben op drie maanden salaris van hun werkgever, terwijl die intussen naar Spanje vertrokken is. De gemeente weigert in zo'n geval een overbruggende bijstanduitkering.
Soms lijkt het allemaal goed te komen, als ineens met terugwerkende kracht een werkloosheidsuitkering van vier maanden wordt betaald. Maar intussen zijn er tal van deurwaarders op hun stoep verschenen. En de belastingdeurwaarder mag sinds vorig jaar bankbeslag leggen tot de maximale roodstand. Ja, dat doen ze ook alleen maar nadat ze de mensen hebben gewezen op de mogelijkheid van een schuldsanering.
Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat de reguliere schuldhulpverlening nog geen vijftig procent van de behoeftigen helpt. Kortom, deze maatregel van Klink zal voor nog meer chaos en dus nog meer voedselbankklanten zorgen.

J.P. Bos, Eindhoven

Geluidsoverlast

Aaldert van Soest schrijft over een Joods monument in Tiel dat onafgebroken geluidsoverlast geeft (*Nederlands Dagblad* 13 juli). Het blijkt bij appartementen te staan waar vooral ouderen wonen.
Voor (bijna) dove bewoners is het geen probleem, maar ouderen die (nog) niet doof zijn, zou men moeten ontzien. Zij hebben de Tweede Wereldoorlog meegemaakt en dan dagelijks moeten luisteren naar: 'Jacob Cohen, Auschwitz; Joseph Bartels, Midden-Europa', dat is te veel gevraagd. Het is vaak zo dat niet eerst wordt overlegd, met buurtbewoners, voor het plaatsen van monumenten.
Pastoor Schilder kwam in een kerk waarvan men kan verwachten dat daar een klok kan luiden voor de eredienst. Heb je daar als GroenLinksstemmer last van? Zoek een andere woonplek!

C.G. Hoogland, Amsterdam

Vijf maanden te laat gevlucht

door Wiebke Wilting

Een paar maanden geleden verscheen vanuit het niets de familie Zivic in mijn leven. Eind april, om half twaalf 's avonds ging mijn telefoon. 'Wij vluchteling, vreemdeling, politie, bang, kan niet Kosovo troeg.' Ik begreep helemaal niets van de man aan de andere kant van de lijn en stond eigenlijk op het punt om op te hangen, tot hij zei: 'Wacht! Hier mijn vrouw.' Mevrouw Zivic vertelde mij de reden voor hun paniek. Zij en haar man zijn acht jaar geleden vanuit Kosovo naar Nederland gevlucht, nadat de Servisch-christelijke nederzetting waar zij woonden, was belaagd door een etnisch-Albanese groepering. Hun huis was afgebrand en het ongeboren kindje van mevrouw Zivic was door mishandeling overleden. Na zo'n ervaring zou ook ik hard wegrennen.

Ze vluchtten naar Nederland waar ze werden opgevangen in een asielzoekerscentrum. Acht jaar en zeven asielzoekerscentra verder komen ze terecht in het AZC Utrecht aan de Joseph Haydnlaan. Het echtpaar heeft in de tussentijd twee kinderen gekregen, die nu op de basisschool zitten.
De reden dat mevrouw Zivic mij wel kon uitleggen wat er aan de hand is, komt mede door haar kinderen, die vloeiend Nederlands hebben leren praten en hun moeder les hebben gegeven. Er loopt nog steeds een procedure, het gezin heeft een advocaat, maar het gaat niet goed met vader Zivic. Hij is ernstig ziek en kampt met een zware depressie, voornamelijk veroorzaakt door zijn traumatische verleden.

Dan ineens krijgt het gezin bericht dat ze hun spullen moeten pakken en uitgezet worden naar Kosovo. Ze hebben gewoon dikke pech: ze zijn vijf maanden te laat naar Nederland gekomen, anders waren ze in de generaalpardonregeling beland en woonden ze nu in een bescheiden huurhuisje in Overvecht.

Op 28 april komt de vreemdelingenpolitie ze halen, en moeten ze naar Ter Apel om daar hun terugkeer voor te bereiden. Hiervoor heeft de regering een keurig overheidsorgaan aangesteld, genaamd: Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) die dit allemaal gratis en voor niets regelt voor uitgeprocedeerde asielzoekers. De schrik slaat de familie Zivic om het hart; terug naar Kosovo is voor hen geen optie. 'Het is niet veilig, zeker niet voor de kinderen. Zodra ze horen dat ik Servisch spreek, komen we in de problemen', zegt mevrouw Zivic. 'En mijn man wordt waarschijnlijk direct opgepakt'. Ook zijn psycholoog raad het ten strengste af om meneer Zivic in zijn huidige toestand terug te sturen.

Het gezin weigert mee te werken en meneer Zivic wordt gearresteerd. Tweeëneenhalve maand laat de IND hem wegkwijnen tussen drugscriminelen in Detentiecentrum Zeist.
Ik probeer iedere week tijd te maken om met mevrouw Zivic naar het detentiecentrum te rijden zodat ze haar man een uur kan zien. Met lood in mijn schoenen haal ik haar op. Vanuit mijn gelukkige leventje met mijn succesvolle carrière als zelfstandig ondernemer word ik dan weer geconfronteerd met een radeloze vrouw die zo intens verdrietig is over het lot van haar man en haar gezin. 'Wij heb nooit iets crimineels gedaan, altijd eerlijk geweest!', vertelt ze me iedere week weer met tranen in haar ogen. Ik schaam me diep.

Gisteren kreeg ik weer een telefoontje van mevrouw Zivic. 'Ik weinig beltegoed, ik en kinderen zijn opgepakt en zitten nu in detentiecentrum in Rotterdam. Ik weet niet hoe nu verder, kun jij iets doen? Ik bel jou als ik weer kan.'
Pardon? Kinderen in een detentiecentrum? Radeloos bel ik Amnesty International en stort mijn hart uit bij de begripvolle medewerkster. Hoe graag ze het ook wil, ook zij kan het gezin niet helpen. 'We voeren al een tijd actie tegen dit onmenselijke beleid', zegt de treurige stem aan de andere kant van de lijn.

In ons veilige, goed geregelde, innovatieve Nederland wonen nog steeds mensen die net als Anne Frank 65 jaar geleden in constante angst leven om opgepakt te worden. Zelfs een aankondigingsbriefje: 'Mevrouw, maandag staat de vreemdelingenpolitie voor uw deur en arresteren we u en uw twee kinderen van vijf en acht' kan er bij de IND niet vanaf. Ze worden binnen nu en een onbekend tijdstip gedeporteerd (met Ryanair?) naar een plek waar ze hun leven niet zeker zijn.
Ik schaam me diep.

Wiebke Wilting woont in Utrecht en is lezer van de krant.

Niet alleen DSB is fout

De DSB Bank heeft fouten gemaakt, maar dat geldt ook voor andere banken, verzekeraars en hun toezichthouders. Het is niet eerlijk DSB in een kwaad daglicht te stellen, omdat ze niet tot het bankestablishment behoort.

VRIJPLAATS

door Bram Bruggraaf

Dat DSB fouten heeft gemaakt, is duidelijk (*Nederlands Dagblad* 13 juli), maar dat hebben alle financiële instellingen gedaan, zonder uitzondering! DSB wordt nu, niet onderdeel zijnde van het Nederlandse bankestablishment, gebruikt als bliksemafleider voor het maskeren van fouten en falen van andere partijen.
Een te hoge hypotheek in relatie tot de waarde van het onderpand, het huis, zegt op zich helemaal niets. Zijn het niet de persoonlijke leningen (PL'tjes) bij postorderbedrijven en het rood staan op je betaalrekening bij die 'nette' banken – die zich aan de norm van 4,5 maal je jaarinkomen houden voor het verstrekken van een hypotheek -, die juist zoveel kosten en waar woekerrentes voor worden berekend, wel tot 21 procent? Bij een hypotheekrente van 7 procent kan men drie maal zoveel hypotheek opnemen als via een persoonlijke lening, bij gelijkblijvende bruto maandlasten. In plaats van 5000 euro aan schulden hadden de mensen ineens 10.000 euro extra te besteden. Dat is wat de DSB deed. Dus de mensen die nu klagen over de DSB huilen met de wolven in het bos.
Het gaat er uiteindelijk om dat je met je netto maandinkomen in je levensonderhoud kunt voorzien en aan je verplichtingen kunt voldoen, onder andere rente en aflossingen van hypotheken en andere leningen.
Dat de DSB (veel) winst maakt op aanvullende verzekeringen, gekoppeld aan hypotheekproducten, is niet uniek. Dat doen meer marktpartijen en dat is als zodanig hun goed recht. Als consument kunnen we kiezen met welke marktpartij we wel of niet een overeenkomst aangaan; je bent niet aan één partij gebonden.
In de Bijbel waren het de tollenaars die het volk oplichtten en bedrogen, vandaag hebben we banken en (levens-, pensioen)verzekeringsmaatschappijen die, zonder uitzondering, als ultiem doel hebben het vullen van eigen zakken. Als daarvoor het creëren van een mooie belofte, het Zwiterlevengevoel, of het van maatschappelijk vitaal belang verklaren van een instelling, nodig is dan is, dat zij dat zo.
Hebben meneer Zalm en meneer Wijn hun bonus ingeleverd en voldoen zij nu met hun basissalaris aan de Balkendenorm omdat de ABN Amro, maar ook andere banken, overheidsinstellingen zijn omdat het systeembanken zijn, zoals minister Bos het noemt? Natuurlijk niet, dus die maatschappelijke betrokkenheid van banken en verzekeraars is maar zeer beperkt.
Laten we ons niet om de tuin laten leiden door het mediaoffensief van andere belanghebbenden, onder andere (schade-) advocaten, maar ook andere banken, en de DSB als enige in een kwaaddaglicht te stellen. Ze hebben allemaal boter op hun hoofd, inclusief de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank.

A. Burggraaf is lezer te Dronten.

Bekering van Nineve of bekering van de kerk?

Ds. Klaas van der Kamp bracht in de krant van zaterdag de kredietcrisis in verband met de bekering van Nineve. Ondernemer De Jong vindt dat je er mee moet oppassen Bijbelgedeelten die vooral voor de kerk bedoeld zijn, zo maar op de wereld toe te passen.

VRIJPLAATS

door A. de Jong

Dat kunnen we als christenondernemers in onze zak steken, zeg ik tegen mijn vrouw onder het genot van een goed glas wijn. Ondernemers denken in winst, voordat zij in termen van rechtvaardigheid denken, zegt ds. Klaas van der Kamp, algemeen secretaris van de Raad van Kerken in Nederland, in een artikel onder de kop 'Omkeren als de mensen van Nineve' (*Nederlands Dagblad* 11 juli). Ondernemers hameren op het aambeeld van de mammon... Juist, wat moet je als ondernemer met zo'n verhaal, als ook de Bijbel nog eens wordt gebruikt om argumenten rond 'de crisis' kracht bij te zetten? Omkeren als de mensen van Nineve, dat lijkt dan de oplossing te zijn en dat betreft natuurlijk niet alleen ondernemers, maar de hele maatschappij. Waar gaat het om in het boek Jona: om de omkering van Nineve of om 'meer dan Jona is hier'? De prediking van Jona brengt een omwenteling in Nineve teweeg, de mensen tonen berouw en dat wordt gevolgd door het berouw van God over Zijn oordeel. Deze genade voor Assur kan Jona moeilijk verwerken, totdat de wonderboom hem een les leert: God is genadig.
Was de boodschap van de Here via Jona in de eerste plaats voor Nineve, of was het voor het verbondsvolk, dat leeft in zelfgenoegzaamheid? Is het de wereld van vandaag die een teken verwacht in Matteüs 12:38-41, of was het de ongehoorzame kerk van toen, en ook nu?
Ds. Van der Kamp is er content mee dat de crisis is een geloofscrisis is. Maar wie geloven er? De wereld? De heidenen? Of toch ja... de kerk. Dus heeft de kerk een boodschap: niet meer consumeren, geen gulzige ondernemers meer, en dat gaat de zaken dan oplossen; totale ommekeer, gelovige en ongelovige, voor allen geld hetzelfde; we consumeren tenslotte allemaal.

Onderscheid

De Bijbel heeft een boodschap voor in de eerste plaats de kerk, In Genesis 3:15 heeft de Here het onderscheid al gemaakt: waar en vals, niet in de wereld, maar in de kerk; gehoorzaamheid en ongeloof. In basis maakt Van der Kamp van de hele wereld de kerk. Zo kan het hele leven zomaar vergeestelijkt worden. Dat is dan wat Christus vraagt, en dat moet de kerk vooral op zondag oefenen. Rust is dan het kernwoord.
Is dit dan de rust die God geeft of, is dit wat mensen de Here voorzeggen? De oase van rust die Van der Kamp voorstaat, kan ook zomaar een bron van ergenis worden als Van der Kamps visie op zondag van de kansel wordt gepredikt. Enkele zinnen uit een boek dat wij als ondernemer drukken en ook als uitgever van christelijke boeken hebben verzorgd (met toestemming): „De Bijbel verbiedt niet om te produceren en te verkopen, de Bijbel leert wel dat een christen in actieve dienst is. Wij zijn dienaren in een technocratische maatschappij, en alle jammerklachten ten spijt heeft God hierin fijne dingen gegeven. Maar we moeten er oog voor hebben. Het hout waarmee we werken, het wonder van onze auto, het kloppen van ons eigen hart, het dagelijks brood – God heeft dit alles gegeven om het als zijn dienaren te gebruiken en niet te misbruiken. Het gaat dan om het 'dienstmotief' en niet het 'winstmotief'."
Predikanten van vandaag mogen dit zien als een oproep om het belang van verbondsmatige prediking te benadrukken. Preken over natuur en genade, de grote verbanden en eenheid hierin, de cultuuropdracht, want dan ontdekken we wie Christus is.
Met dit alles willen we de kredietcrisis niet wegschrijven, die is er en het is serieus; ook hierin mogen we vertrouwen stellen op Gods beloften. Maar tegelijkertijd menen we dat Bijbelgedeelten waarin het gaat over Gods waarschuwing tot bekering van Zijn volk, niet moeten worden toegepast op de crisis. Het boekje waaruit is geciteerd, kan ds. Van der Kamp bij ondergetekende verkrijgen tegen de volle prijs; een ondernemer mag tenslotte winst maken.

A. de Jong is ondernemer te Zwaag.

SGP, kies christelijk conservatief

De SGP is verlegen met haar opstelling ten opzichte van Wilders, maar ook ten opzichte van het conservatisme. De partij moet een heldere positie kiezen, anders lopen in ieder geval de jongeren weg, naar de PVV of naar het CDA.

VRIJPLAATS

door Wilco Boender

Al enige tijd is de SGP in verwarring over haar opstelling ten opzichte van Wilders enerzijds en het conservatisme anderzijds. Het lijkt soms alsof het om dezelfde zaken gaat. En vervolgens kan er de verkeerde conclusie worden getrokken dat de PVV dé partij voor conservatieven is. Dat dit niet klopt, is drie jaar geleden reeds bevestigd uit het feit dat de conservatief Bart Jan Spruyt na enkele 'hoopvolle' maanden de PVV gedesillusioneerd heeft verlaten. De PVV is geen conservatieve partij, net zo min als het CDA of de SGP dat nu is. Hooguit kunnen we conservatieve elementen in deze partijen vinden. Wat mij betreft bij de SGP de meeste. Toch weet de SGP geen raad met de jongeren die zich aangesproken voelen door het conservatisme of door de felle anti-islamtoon van Wilders. Het is ook jammer dat SGP-kamerlid Van der Staaij de PVV-aanhang onder refojeugd bagatelliseert en zich wat naïef opstelt. (Na de Europese verkiezingen haastte hij zich al om op zijn blog te schrijven „blij te zijn met de 90 procent kiezerstrouw van de SGP'ers".) Als de SGP niet met een duidelijk alternatief komt, zullen de jongeren op korte of langere termijn afhaken. De kort-door-de-bocht denkende jongeren zullen naar Wilders gaan. Maar vergeet vooral niet de studerende en intellectuele refojeugd. Voor hen kan op dit moment het CDJA, en in de toekomst wellicht het CDA, een aantrekkelijke partij worden. De huidige CDA-jongeren achten de 'C' heel hoog, zijn zeer kritisch over de multiculturaliteit (en islamisering) en hebben veel conservatieve ideeën over gezin en maatschappij.

Lastige blokken

Nu hebben de staatkundig gereformeerden deze ideeën ook. Alleen zijn er drie lastige blokken aan het SGP-been die veel onduidelijkheid scheppen: het vrouwenstandpunt, de theocratie en de opstelling in het islamdebat. Zolang daarover geen pragmatische en rechtlijnige standpunten worden ingenomen, vervreemden de jongeren zich snel van de partij waarbij ze zijn opgevoed. Ze zien de kerk falen in haar roeping, terwijl de 'eigen' partij verzandt in irrelevante discussies en een gematigde islamkritiek. Duidelijkheid ontbreekt, terwijl de refozuil steeds meer scheuren gaat vertonen.
Door de angst om de eigen vrijheden van religie en onderwijs op te moeten geven, is de partij niet in staat zich fel tegen de islam uit te spreken. De partij haast zich altijd om in één zin het gevaar van islamisering én het gevaar van de seculieren te benoemen. Nu zal ik de laatste zijn die de seculiere jihad ontken, want het is inderdaad voor christenen een strijd op twee fronten. Alleen neemt de SGP op het seculiere front een offensieve houding aan en op het islamfront een defensieve. Zo defensief, dat het soms neigt naar het innemen van de slachtofferrol, gezamenlijk met de moslims. Waarom zegt de SGP het Wilders niet na om vóór vrijheid van onderwijs te zijn maar tégen islamitisch onderwijs? Juist op deze punten kan de SGP zich sterk onderscheiden van CDA en Christenunie.
Van der Staaij zegt „zich ook zorgen te maken over de islamisering", maar komt vervolgens niet met een duidelijk verhaal waarom de jeugd ook bij de SGP aan het juiste adres is. Hij blijft in de verwijtende sfeer hangen dat christenen niet bij een seculier-liberale partij thuis horen. Het onder de aandacht brengen van je eigen standpunten moet het uitgangspunt zijn, zegt hij. Hopelijk blijft het niet alleen bij een uitgangspunt, maar komt er ook hoorbare en zichtbare daadkracht.
De SGP-jongeren lijken de ontwikkelingen meer serieus te nemen. Jammer dat tot op heden een spontane reactie van de moederpartij op het nieuwe kernprogramma van de SGPJ uit is gebleven. Zwijgt men het liever dood omdat men met de groeiende conservatieve stroming onder de SGP-jongeren ook geen raad weet?

Positie kiezen

Ook de refojeugd moet zich serieus afvragen waar zij zich wil positioneren in het politiek-maatschappelijke leven. Als ze alle christelijke en klassieke normen en waarden aan de kant zetten en luid roepen dat alle buitenlanders het land uit moeten, zijn ze afgezonken naar oppervlakkige cultuurrelativisten. Wil de refojeugd zich nog verdiepen in standpunten en ideologieën van partijen? Of willen ze populistische taal horen en stemmen op degene die zo hard mogelijk 'Marokkaans tuig' roept? Geven de ouders het goede voorbeeld? Wie neemt de moeite om zijn kinderen ook in politieke zin breed te onderwijzen?
Het is nu tijd voor een christelijk-conservatieve partij die het christendom superieur durft te stellen aan de islam. Zelfs de niet-christen Bolkestein gaat de christelijke partijen daarin voor. De SGP heeft kennis en talenten genoeg om zich in deze richting te ontwikkelen. Dan biedt de partij Deo Volente toekomst voor de eigen jeugd en voor de samenleving.

Wilco Boender is SGP-lid, conservatief blogger en organisator van het Conservatief Café. http://conservatieforever.blogspot.com/

Een huis zonder muur en een dag zonder eten

Voor hulporganisaties is het een witte vlek: Nagorno-Karabach, het niet-erkende, betwiste bergstaatje in Azerbeidzjan. In stilte lijden mensen hier in grote armoede. Kerkelijke organisaties proberen te helpen, maar veel van deze kerken worden niet geaccepteerd door de staatskerk. ,,Dit is wat er gebeurt als je bestaan uitzichtloos is.''

door onze redacteur Albert Heller

Een oude vrouw in Nagorno-Karabach die aangewezen is op ondersteuning van de baptistenkerk. | foto Kom over en help

STEPANAKERT – Ze zijn met z'n drieën, twee zussen en een jonger nichtje. Ze leven in iets dat niet meer is dan een veredeld afdakje. Een kant van het onderkomen is volkomen open. De nog aanwezige ramen zijn bedekt met dunne doeken. In het 'huis', bedekt met plastic en golfplaten, staan drie bedden en een kacheltje. Een predikant van de lokale baptistenkerk vraagt tijdens een bezoek wat de drie vrouwen vandaag eten. „Niets'', is het treurige antwoord.

De drie vrouwen vormen een van de vele gezinnen in Nagorno-Karabach die door extreme armoede bijna volledig afhankelijk zijn van hulp van buitenaf. Hulp is er echter amper. Doordat het 'land' niet als staat wordt erkend, en doordat de situatie er door het conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan nog altijd gespannen is, zijn er slechts weinig hulporganisaties structureel actief in het gebied. En dat is te merken.

Voor de drie vrouwen is er weinig hoop. Lyvdmila is soms verbitterd over de moeilijke situatie, Angela (42) is in de oorlog door de Azeri's meegenomen en verkracht, waardoor ze nu nog psychisch erg in de war is en nichtje Zina (23) kan niets anders doen dan het hoeden van schapen om wat geld te verdienen. „De predikant vertelde ons dat ze soms meegenomen wordt door mannen uit de omgeving – ter vermaak'', vertelt Reiny Brunekreeft van Kom over en help, een christelijke organisatie die sinds twee jaar de baptistenkerk in Nagorno ondersteunt met noodhulp aan het gezin. „Of het vrijwillig of onvrijwillig is, weten we niet, maar dit is wat er gebeurt als je een uitzichtloos bestaan kent. Angela is eigenlijk nog het beste af. Want zij kan altijd lachen. Zij is altijd vrolijk.''

Mijnen

Vooral in de winter hebben de gezinnen het zwaar. De hulpverleners kunnen het allemaal niet aan, vertelt Asatur Nahapetyan, een van de leiders van de Evangelical Baptist Church of Armenia, de Armeense baptistenkerk. Nahapetyan heeft grote zorgen over de situatie van de mensen in het gebied. Vooral de mensen die ver van de steden vandaan wonen, in kleine dorpjes dicht bij de betwiste grens met Azerbeidzjan, hebben het moeilijk. „Die mensen leven daar volstrekt geïsoleerd. Het zijn meestal vluchtelingen uit Azerbeidzjan. Er is voor hen geen voedsel, er zijn geen banen.''

De baptistenkerk ziet het als haar missie deze mensen te helpen. Dat gaat moeizaam. Er zijn constant spanningen in het gebied. „De huizen zijn meermalen door Azerbeidzjaanse troepen vernield'', vertelt Nahapetyan. „Overal in het gebied liggen nog mijnen. Hier zijn geen andere hulporganisaties actief. In de hoofdstad van Nagorno-Karabach, Stepanakert, zijn wel meer mensen actief, maar hier niet.''

Gevorg Babayan ziet ook de noden in het kleine bergstaatje. Met de Nederlandse stichting Armeense Kindertehuizen hoopt de Armeniër de noden van de allerarmste kinderen in Stepanakert en de stad Berdzor te verlichten. Volgens Babayan zijn er weliswaar verscheidene organisaties actief in de buitengebieden van Nagorno-Karabach, maar hij ziet wel de angst bij buitenlandse hulporganisaties.

„In Nederland geldt bijvoorbeeld nog altijd een negatief reisadvies naar Nagorno-Karabach. Maar Armeense organisaties zijn niet bang. Het is wel zo dat, hoe verder iemand afwoont van de hoofdstad Stepanakert, hoe groter zijn armoede is.''

Vaak zijn het christelijke organisaties of kleinere kerken, die de mensen weten te bereiken – niet de staatskerk in Armenië, de Armeens-Orthodoxe kerk. „De orthodoxe kerk heeft weinig mogelijkheden om de mensen te helpen, aldus Nahapetyan. Ook de regering kan niet voor alle mensen zorgen.''

„De regering doet alles om te overleven'', vertelt Babayan. Desondanks ziet hij ook dat er altijd aandacht is voor het gebied. „Vanuit de regering in Erevan gaat evenveel geld naar Nagorno, als naar de grootste provincie in Armenië, Syunik.'' Vanuit politiek oogpunt stimuleert de overheid de verhuizing van Armeense gezinnen naar Nagorno-Karabach. Zo kregen gezinnen die in Armenië geen huis hadden, in Nagorno-Karabach een huis met een stuk land om te gaan wonen. Zij worden zelfs vrijgesteld van belastingen.

Inflatie

Andere mensen hebben niet zoveel geluk. In Nagorno-Karabach is Babayan betrokken bij een schoolinternaat. „Om te proberen deze kinderen een toekomst te geven. Mijn kinderen leven vaak heel luxe; andere kinderen hebben daar ook recht op.''

Armenië heeft de laatste jaren substantiële economische groei doorgemaakt. Mede daardoor zijn de hulpgelden voor het land de afgelopen jaren minder geworden. Begin april kondigde de Nederlandse minister Bert Koenders (Ontwikkelingsamenwerking) aan, de ontwikkelingsrelatie met Armenië te willen beëindigen.

Door de financiële crisis is de Armeens economie echter bijna tot stilstand gekomen. De Wereldbank vermoedt dat in 2010 het aantal Armeniërs dat er de afgelopen jaren in is geslaagd boven de armoedegrens uit te komen, weer gaat afnemen. De vooruitgang van de afgelopen jaren zou zo weer ongedaan gemaakt worden. In 2010 zouden dan weer 906.000 mensen in Armenië onder de armoedegrens leven – een derde van de totale bevolking. De voedselprijzen blijven ondertussen stijgen. ,,Toen wij in het land waren, was er een inflatie van 25 procent in een dag'', vertelt Brunekreeft.

De mensen bij de hulporganisatie Kom over en help zijn heftig geraakt door het leed in Armenië. Veel mensen die uit Azerbeidzjan gevlucht zijn, hebben nu een plek gevonden die ze, koste wat het kost, niet meer willen verlaten, ook al is het dak lek en doen doeken dienst als ramen. „Ze zijn heel stellig'', vertelt Brunekreeft. „ Wij denken: hoe kun je daar nu leven? Maar voor hen is dit echt een thuis. Zij willen niet nóg een keer verhuizen.''

De organisatie uit Nijkerk is verschillende keren op bezoek geweest in Armenië en iedere keer weer deed het pijn.

„Het zijn vergeten mensen'', stelt Brunekreeft. „Deze mensen hebben een uitzichtloos bestaan. Alles is leeg, of kapot of werkt niet.'' Brunekreeft en haar collega's laten foto's zien van een gezin dat van een gaarkeuken afhankelijk is. Hun huis is klein, vies en koud. De moeder van het gezin kijkt treurig voor zich uit. Brunekreeft: „Voor haar is er amper perspectief. Je ziet het in haar ogen. Ze ondergaat alles, maar ze heeft geen hoop.''

Evangelie

De hulporganisaties van de kerken helpen uit mededogen; in het werk dat ze doen klinkt inmiddels hun christelijke identiteit duidelijk door. „Natuurlijk wenden veel mensen zich om het brood tot de kerk, maar toch ook om het evangelie'', aldus Brunekreeft. Nahapetyan: „Wij vertellen het evangelie, en er is geen jungle waar je doorheen moet om het verhaal van Jezus te vertellen. De mensen hier zijn al religieus ingesteld.''

Toch is niet iedereen even ontvankelijk voor de boodschap van de verschillende kerkorganisaties. Verscheidene evangelische kerken voelen zich in een hoek gedrukt, nu in het Armeense parlement een wetsvoorstel wordt voorbereid dat mensen die Armeniërs wil 'bekeren' tot een andere godsdienst behalve de Armeens-Orthodoxe kerk, strafbaar wil stellen. De Jehova's Getuigen staan al lange tijd onder druk in het land. In de media worden verschillende kerken betiteld als 'sekten'. Alleen de staatskerk, de Armeens-Orthodoxe kerk, wordt breed geaccepteerd.

Verder zijn er kleine conflicten tussen de kerken onderling, die vergroot worden door de huidige druk op de groeperingen. In de discussie spelen theologische geschillen, maar ook de anciënniteit speelt een rol.

Pas na de val van de Berlijnse Muur kwamen de evangelische kerken op, die in 1994-1995 ook nog eens zijn vervolgd; op een bepaald moment werden leiders gearresteerd. Tot die tijd was de baptistenkerk de enige kerk die openlijk actief was naast de staatskerk.

Inmiddels groeien vooral de evangelische kerken en de baptistenkerken uit elkaar. „Dit is een nadeel voor de hulporganisaties, want iedereen wil de kar trekken'', vertelt Babayan. „Alles wat positief is, wordt ook niet genoemd, terwijl er ook heel veel mooie dingen gebeuren.''

Daycare center Erevan

Een initiatief van Gevorg Babayan en zijn vrouw Naira is een dagopvang voor kinderen in de Armeense hoofdstad Erevan, het Daycare Centre Erevan. Hier worden arme kinderen uit de hoofdstad opgevangen. „De bedoeling was dat we met twintig tot dertig kinderen zouden beginnen. Inmiddels zijn er 180 kinderen, die naar het centrum komen. Een tweede centrum gaat binnenkort van start. In de buurt wordt enthousiast op het initiatief gereageerd. Ook de wat rijkere ouders willen hun kinderen naar de dagopvang sturen voor onderwijs en andere activiteiten. Dat kost hun geld en zo kunnen ook de straatarme kinderen blijven komen. „Daar komt bij dat de rijke en arme kinderen nu samen spelen. Normaal wordt dat door de ouders verhinderd'', vertelt Naira.

35 jaar Kom over en help

Kom over en help uit Nijkerk bestaat dit jaar 35 jaar. De hulporganisatie biedt hulp aan mensen die dat nodig hebben, voornamelijk in Oost-Europese landen. Het werk, dat ook geestelijke toerusting en ontwikkelingswerk omvat, wordt verricht in partnerschap met buitenlandse kerken en christelijke organisaties. Tijdens zijn 35-jarig bestaan wil Kom over en help extra aandacht besteden aan de 'vergeten' Armeense gezinnen die onder erbarmelijke omstandigheden leven. De organisatie wil hen helpen met voedsel, kleding, medicijnen, hout voor de kachel en andere dingen die ze nodig hebben.
De organisatie is pas twee jaar actief in het land. De belangrijkste hulp biedt zij in de vorm van winterhulp, gaarkeukens, lectuur en financiële steun, onder andere aan voorgangers.
www.komoverenhelp.nl

familie

Tarief € 0,73 per mm, per kolom (excl. 19% BTW).
Graag bij opgave vermelden of u de standaardopmaak of een eigen opmaak wenst.
Over telefonisch opgegeven advertenties kunt u niet reclameren.

Je bent voor ons een cadeau van God, waardevol en klein. Wij weten dat, waar jij ook gaat, Hij altijd bij jou zal zijn.

Wat een wonder! Van de Here een zoon gekregen om voor te zorgen en van te houden

Tim Frans Gerard
Tim

11 juli 2009 18.55 uur
Gewicht: 3960 gram
Lengte: 52 cm

Richard & Willemien Wildeman
Heelkruid 50
3824 NS Amersfoort
033-8891397

Op bezoek? Even bellen!

Stille verwondering over dit nieuwe leven, dank aan God die het ons heeft gegeven.

Dankbaar en blij zijn wij met de geboorte van onze dochter:

JANIEK RUTH

Janiek is geboren op 04 juli 2009

Rudi & Janita Eikenaar-Aalbers
Grenslaan 4 B
8017 BH Zwolle

1959 14 juli 2009

Dankbaar mochten wij gedenken dat wij

Wiebe Penninga
en
Dini Penninga-Noordman

gisteren 50 jaar getrouwd waren.
Wij hebben deze dag in familiekring gevierd.

Galenuslaan 8
9728 JB Groningen

1964 15 juli 2009

Met dank aan God, Die ons droeg in blijde en droeve tijden, mogen wij gedenken dat wij 45 jaar zijn getrouwd. Wij vieren dit feest vandaag elders met de kinderen en kleinkinderen.

J.Stegewans en A. Stegewans-Reitsema

Schatstuk 9, 9753 BW Haren

Voor de felicitaties tgv ons 50 jarig huwelijk willen wij u hartelijk dank zeggen! De vele kaarten, bloemen en persoonlijke wensen hebben ons goed gedaan.

Izaäk en Uke Hiemstra,
Laakse Plein 2, Zutphen

VERHUISD

per 10-7-2009

Sietze en Ineke de Jong-van der Veen

van: Rozenlaan 13

naar: Gruttolaan 31
3862 LA Nijkerk
033-2466704 /
06-51975766

Mijn genade is u genoeg.

Voor ons onverwachts, maar op Zijn Tijd heeft de HEERE Thuisgehaald onze lieve zoon, onze dierbare broer, zwager en oom

Johan Kloppenburg
in de leeftijd van 48 jaar

Pa en Ma
Jan en Marjanne
Gerard en Coby
Mayke en Aart
Henk

Valthermond 13 juli 2009

De dienst van Woord en Gebed zal worden gehouden op vrijdag 17 juli om 13.30 uur in de Goede Herderkerk, Oude Roswinkelerweg 30 te Emmen.
Voorafgaande aan de dienst is er vanaf 13.00 uur gelegenheid tot condoleren.
De begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats te Valtermond West, Vrijheidslaan 66 te Valthermond.

Correspondentie-adres:
G. Kloppenburg
Noorderdiep 329
7876 CP Valthermond

Wij weten dat wanneer onze tent, het lichaam waarin wij wonen, wordt afgebroken, we van God een woning krijgen: een eeuwige, niet door mensenhanden gemaakte woning in de hemel.

De Here heeft Thuisgehaald

Johan Kloppenburg

Wij bidden om troost voor allen die hem lief hadden in het bijzonder Geert en Jenny, Jan en Marjanne en kinderen en Henkwieger.

Ria Kloppenburg
Evert Kloppenburg in herinnering
Bertha Kloppenburg-van Gelder
Cornelis en Jantje Eilander-Kloppenburg
Wieger en Nel Kloppenburg-Luth
Geert en Elly van den Akker-Kloppenburg
Gerlies Heijnen

Valthermond, 13 juli 2009

Je bent niet dood? De Heer heeft je geroepen, bij hem te wonen in Zijn glanzend huis.

Geheel onverwachts, maar op zijn tijd heeft de Here tot Zich genomen, onze (achter-)neef.

Johan Kloppenburg

Namens de neven en nichten van de familie Kloppenburg en kinderen.

Valthermond, 13 juli 2009

De eeuwige God is u een woning en onder u zijn eeuwige armen.
Deuteronomium 33:27

Op 12 juli jl. overleed onze broer en oom

Henoch Henneveld

Sterke onze genadige God en Vader met Zijn troost en nabijheid onze schoonzus en tante Bep Henneveld-Dijkema.

Bas Henneveld (Wijk bij Duurstede)
Bep Oostenbrink-Henneveld (Utrecht)
Neven en nichten

De Here heeft uit onze vriendenkring weggenomen

Henoch Henneveld

Dankbaar gedenken wij de jarenlange vriendschap, die wij met elkaar mochten genieten. Wij bidden Bep de kracht en bemoediging van onze God toe.

Bilthoven: Wim en Riek Mackaay
Amersfoort: Uulke en Lammy Roorda
Kampen: Arie en Hilda Roth

"Niemand weet wat leven is, alleen dat het gegeven is en dat God het Begin en het Einde is".

Wij zijn verdrietig, maar ook blij dat een einde is gekomen aan een moeilijke periode in zijn leven.
In alle rust is overleden

Geert Jan Bosker
onze trouwe en zorgzame echtgenoot, vader en opa.

★ Loppersum, 5 november 1922 † Haarlem, 13 juli 2009

M.F. Bosker-Spoelstra
Els en Lodewijk
Marieke
Henk
Herma en Arjen
Petra en Eric
en kleinkinderen

Onze man, vader en opa verblijft tot aan de begrafenis op zijn kamer in het Anton Pieck-hofje, Anijsstraat 11 te Haarlem.
Hier werd hij de laatste jaren met veel liefdevolle zorg omringd.
Wij zijn het team van huisje 11 dankbaar dat hij zich daar zo thuis heeft gevoeld.
Er is daar gelegenheid tot condoleren op donderdag 16 juli van 19.00 tot 20.00 uur.
De begrafenisplechtigheid vindt plaats op vrijdag 17 juli 2009 om 12.00 uur in de aula van de Algemene Begraafplaats Kleverlaan, aan de Kleverlaan te Haarlem.
Na afloop van de begrafenis is er gelegenheid elkaar te ontmoeten.

Maar de Heer zal uitkomst geven

Op 13 juli is een einde gekomen aan het aardse leven van onze broer en zwager

Geert Jan Bosker

Arnhem: H.G. Grasdijk-Bosker
D. Grasdijk
Emmen: L.L.H. Vermij-Bosker
Ede: E.C. Plooy-Bosker
Pretoria: A. Bosker-Maat
Arnhem: H.M. Bosker
P. Bosker-Enzerink
Zwolle: L.H.J. Hoekstra-Bosker
T. Hoekstra

Overlijdensberichten uit andere dagbladen:

Reformatorisch Dagblad:
8 juli: Jannie Ritmeester-Mulder te Gouda (48); Willem Krijgsman te Nieuwendijk (99); Leendert van der Tang te Geldermalsen (68); Neeltje van de Vliert-van Vulpen te Woudenberg (85); Gerritje Stuut-van der Elst te Rijssen (87); Cornelis Meijers te Doburg (93).

Trouw:
3 juli: Arij Bolk te Hazerswoude Dorp (79);
7 juli: Margaretha Kapteyn te Amsterdam (74);
8 juli: Geertruida Paulina Reinders-Baerends te Brummen (75); Atie Buis-Kok te Den Haag (71); Egbert Pastoor te Woubrugge (74); Gusta Bunte-Kampmann te Amstelveen (85);
9 juli: Rietje Mars-Wesenbeek te Amsterdam (61); Marten Bosma te Veenwouden (91); Egbert van Veen te Surhuisterveen (75); Jan Cornelis Witter te Woudenberg (91);
10 juli: Tjeerd Karsten te Groningen (84); Maria Wilhelmina Koot-Breda te Meppel (76); Wilhelmina Johanna Olthuis-van Essen te Wezep (94).

Aanpak van fraude WW in deeltijd

van onze redactie economie

DEN HAAG – Niet alleen fraudeurs met deeltijd-WW worden harder aangepakt. Ook bedrijven die in de ogen van minister Piet Hein Donner (Sociale Zaken) te gemakkelijk een beroep doen op de WW-steun, moeten ontvangen uitkeringsgeld terugbetalen.

Dat is het gevolg van nieuwe, aangescherpte regels voor de crisismaatregel die de bewindsman gisteren heeft bekendgemaakt. Met deeltijd-WW kunnen ondernemers met behulp van de uitkeringen hun personeel tijdelijk minder laten werken, zodat ze hun vakkrachten gedurende de economische crisis niet hoeven te ontslaan.
Donner heeft vorige week al aangekondigd het budget aan te vullen tot bijna 1 miljard euro, nadat eerder bleek dat het beschikbare budget binnen drie maanden op was. Om herhaling te voorkomen, scherpt hij nu de regels flink aan.

Nadenken

De vernieuwde deeltijd-WW gaat maandag 20 juli in. Met de beschikbare 950 miljoen euro is er tot uiterlijk 1 januari 2010 ruimte om naar schatting 100.000 werknemers minder te laten werken. Totdat de regeling 23 juni werd opgeschort hadden bedrijven voor ongeveer 40.000 medewerkers WW-steun aangevraagd.
Bedrijven die vanaf volgende week een beroep willen doen op de regeling, moeten daar volgens Donner beter over nadenken. Voortaan geldt: hoe meer personeel een werkgever in de deeltijd-WW laat stromen, hoe korter er recht is op de steun. Hij wil zo voorkomen dat onontkoombare reorganisaties worden uitgesteld. Donner stelt ook een drempel in om te voorkomen dat al te kleine en seizoensgebonden dips worden afgewenteld op de samenleving. Een bedrijf moet de deeltijd-WW voor minimaal een op de vijf werknemers aanvragen, er ten minste een half jaar gebruik van maken en investeren in scholing van het personeel. Als na drie maanden blijkt dat de werkgever niet heeft voldaan aan de scholingsverplichting en niet nog eens drie maanden van de WW-steun gebruik maakt, moet al het genoten uitkeringsgeld worden terugbetaald.
Verder gaat uitkeringsinstituut UWV steekproefsgewijs controleren of werkgevers geen fraude plegen met de deeltijd-WW en het personeel stiekem laten doorwerken. Bedrijven die betrapt worden op fraude, worden uit de regeling gegooid. Ze lopen kans op een boete en moeten mogelijk al het gebruikte uitkeringsgeld terugbetalen.
Er zijn nog niet veel gevallen van fraude bekend. Momenteel loopt één justitieel onderzoek naar een bedrijf dat via de voorganger van de deeltijd-WW, de werktijdverkorting, personeel minder liet werken en daarvoor in de plaats goedkopere buitenlandse krachten zou hebben ingehuurd.

Geen versobering

Werkgeversorganisatie MKB Nederland vindt dat minister Donner signalen over fraude niet mag aangrijpen om de regeling te versoberen. Daarvan zouden duizenden bedrijven en werknemers de dupe worden. MKB vreest dat de aanpassingen die Donner wil aanbrengen, nadelig uitpakken voor kleine bedrijven.

Ruzie over cao bij V&D laait verder op

DEN HAAG – Warenhuisconcern V&D en de vakbonden blijven ruziën over de vraag of V&D het personeel mag vragen per 1 juli af te zien van een in de cao afgesproken loonsverhoging van 3,3 procent. FNV Bondgenoten, De Unie en de CNV Dienstenbond besloten gisteren definitief om het concern voor de rechter te dagen.

Alleen snorfiets is crisisbestendig

AMSTERDAM – Van alle gemotoriseerde vervoersmiddelen zijn er in de eerste zes maanden van dit jaar minder verkocht, met uitzondering van snorfietsen. In bijna alle gevallen gaat het om scooters (plus 8 procent).

Sphinx na 175 jaar weg uit Maastricht

MAASTRICHT – Sphinx (114 werknemers) gaat weg uit Maastricht. De productie wordt verplaatst naar Zweden. Eerder investeerde de gemeente 45 miljoen euro in onder meer een verplaatsing van het bedrijf naar een modern pand.

Een derde meer winst voor Goldman Sachs

NEW YORK – Het Amerikaanse bankconcern Goldman Sachs heeft over het tweede kwartaal een nettowinst behaald van 2,7 miljard dollar. De resultaten zijn beter dan analisten hadden verwacht.

Jonggehandicapten aan het werk

Minister: 'We moeten nú werk maken van deze groep mensen'

De werkloosheid loopt op, desondanks wil het kabinet duizenden jonge gehandicapten aan het werk krijgen. ,,Ze kunnen zich nuttig maken op de werkvloer en daar arbeidsvreugde uit putten.''

door Ap van den Berg

Minister Donner (Sociale Zaken) heeft afspraken gemaakt voor enkele duizenden werkplekken. | foto GPD/David van Dam

DEN HAAG – Zijn werkgevers al niet druk genoeg met overleven? Willen zij wel gedoe over werkplekken voor jonge gehandicapten (Wajongers)?
Piet Hein Donner, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, reageert vol vuur: „Recessie of geen recessie: we moeten nú werk maken van deze groep mensen. Anders zitten we over een poosje zomaar ineens met een half miljoen werkloze Wajongers in onze maag."
Donner wil een mentaliteitsverandering in gang zetten. Hij doceert: „Nog niet zo heel lang geleden ging men ervanuit dat jonge gehandicapten een uitkering moesten krijgen en dat je ze niet moest lastigvallen met gezeur over betaald werk. Daar moeten we snel vanaf. Deze groep mensen kan zich op de werkvloer nuttig maken voor werkgevers en daar zelf arbeidsvreugde uit putten. Het mes snijdt dus aan twee kanten."

Meer banen

Eigenlijk aan drie: want ook kunnen dan meer Wajonguitkeringen worden uitgespaard en dat is goed voor de schatkist.
In het sociaal akkoord dat het kabinet begin dit jaar sloot met werkgeversorganisaties en vakbonden zijn afspraken gemaakt over meer banen voor jonge gehandicapten. Tot dat moment werd in slechts vijf procent van de cao's een Wajongparagraaf opgenomen. Intussen is dat opgelopen tot 21 procent.
Verder hebben Donners ambtenaren aparte afspraken gemaakt met individuele ondernemingen. Albert Heijn, Super De Boer, het Slotervaart Ziekenhuis en de Universiteit van Maastricht hebben al beloofd dat ze honderden gehandicapten zullen plaatsen.
„Deze aansprekende resultaten moeten we proberen uit te breiden", zegt Donner.
De minister heeft meer pijlen op zijn boog. Gehandicapten die voor hun achttiende stage lopen bij bedrijven, kunnen straks gratis een beroep doen op een jobcoach van het UWV. Diens taak is het om hen voor vast op de loonlijst te krijgen.

Declareren

Om dat te vergemakkelijken mogen werkgevers in het vervolg alle kosten voor een speciale werkplek declareren bij het ministerie van Sociale Zaken. Nu nog geldt een drempelbedrag van 6000 euro.
Van uitkeringsinstantie UWV wordt verwacht dat het de kwaliteiten en beperkingen van jonge gehandicapten goed in kaart brengt, zodat de juiste kandidaten (sneller) bij de juiste vacatures terecht komen.
„Wajongers zijn nu eenmaal niet allemaal hetzelfde: de één is blind, de ander mist een been en de derde heeft een verstandelijke handicap. En dat heeft weer grote gevolgen voor de vaardigheden die ze kunnen inzetten op het werk."
Werkgevers die twijfelen of ze de jongeren moeten aannemen, kunnen bij het UWV gratis advies vragen.
Tenslotte overweegt de minister om een initiatief uit Groot-Brittannië te importeren. Daar is een keurmerk (Two Ticks) voor Wajongvriendelijke bedrijven geïntroduceerd. Dat keurmerk heeft ervoor gezorgd dat een toenemend aantal werkgevers gehandicapten aanneemt. Omdat dat laatste goed is voor de portemonnee (via bijvoorbeeld loondispensatie) en voor de beeldvorming rond hun bedrijf.

Verplicht

Daar staat wel tegenover dat de bedrijven verplicht zijn gehandicapten op te roepen voor een sollicitatiegesprek wanneer ze aan de functie-eisen voldoen.
„Dat werkt in Engeland zo goed dat ik het keurmerk ook graag in Nederland wil introduceren.
Daar zijn we druk mee bezig. We proberen, kortom, de Wajongers zo breed mogelijk onder de aandacht te brengen. Snel succes zullen we op dit dossier niet boeken, maar voor de lange termijn moet succes zijn verzekerd", aldus Donner.

Gezocht: handelaar op de beurs

van onze redactie economie

AMSTERDAM – Uitgerekend in deze barre economische tijden is er behoefte aan vers bloed op de beurs. Vier grote handelsbedrijven en belangenclub Holland Financial Centre (HFC) beginnen dit najaar met een campagne om scholieren en studenten warm te krijgen voor een baan in de beleggingen. „Deze branche heeft behoefte aan toptalent en dat is dun gezaaid", zegt Joost van der Laan van optiehandelaar AllOptions. Wie voor een baan als handelaar in aanmerking wil komen, moet over „superieure rekenvaardigheid" en een gezonde dosis ondernemerszin beschikken. Ook ICT'ers zijn van harte welkom. Concreet zijn de plannen nog niet, maar er wordt onder meer gedacht aan folders, een website en gastcolleges. Ook wordt geprobeerd het vak een plaats te geven in de lessen op de universiteit en in de hoogste klassen van de middelbare school.

Ondergang Lehman nekt pensioenfonds

AMSTERDAM – Het pensioenfonds van apotheekketen en medicijnengroothandel OPG is in de VS een juridische procedure gestart tegen de Amerikaanse vermogensbeheerder State Street.

Het fonds houdt zijn vermogensbeheerder verantwoordelijk voor een beleggingsverlies van mogelijk 47 miljoen euro. Directeur Van der Veen bevestigde gisteren de rechtszaak, naar aanleiding van berichtgeving in *NRC Handelsblad*.
Het beleggingsfiasco heeft te maken met de ondergang van de Amerikaanse zakenbank Lehman Brothers in september vorig jaar. State Street had het grootste deel van de aandelenportefeuille van Pensioenfonds OPG ondergebracht bij Lehman, maar kon daar niet meer bij toen de bank opeens ten onder ging door de storm op de financiële markten.
Van der Veen wil niet verder ingaan op de kwestie. Uit het jaarverslag van het pensioenfonds van OPG blijkt dat de verwikkelingen rond Lehman een gat hebben geslagen in het vermogen. Het pensioenfonds leed op zijn aandelenbeleggingen vorig jaar een verlies van ruim 68 miljoen euro, terwijl het jaar ervoor nog een winst van 3,6 miljoen was geboekt.
Het pensioenfonds heeft van OPG, dat sinds april Mediq heet, vijf miljoen euro ontvangen om zijn financiële positie op orde te houden. Daarnaast is besloten om de pensioenen te bevriezen.
Volgens *NRC Handelsblad* heeft ook het pensioenfonds voor apotheekmedewerkers, PMA, geld verloren door te beleggen via State Street. Het zou gaan om een verlies van 34 miljoen euro. PMA was gisteren niet voor commentaar bereikbaar.

ANP

Primeur van DSM: plastic uit wonderolie

van onze redactie economie

SITTARD – DSM gaat klimaatneutrale plastics maken uit wonderolie. Projectmanager K. Tintel denkt dat deze de plastics die volledig uit aardolie worden gemaakt, uiteindelijk kunnen verdringen.

Het chemiebedrijf gebruikt de olie uit de tropische wonderboom voor de productie van een ijzersterke plasticsoort, die ook bestand is tegen zeer hoge temperaturen en chemische invloeden. Het product, dat de naam EcoPaxx heeft gekregen, is daardoor geschikt voor auto-onderdelen onder de motorkap en voor elektronica.
De wonderboom (ricinus communis) groeit op arme landbouwgrond en concurreert dus niet met voedselgewassen in tropische streken, aldus DSM.
Ook is productie van EcoPaxx volgens het chemieconcern klimaatneutraal; de koolstofdioxide die vrijkomt bij de bonenpluk, het winnen van de olie en transport en fabricage van het plastic, wordt volledig gecompenseerd door de CO_2 die de wonderbomen in India tijdens de groei absorberen.
EcoPaxx wordt voor zeventig procent gefabriceerd uit wonderolie en voor dertig procent uit conventionele aardolie. DSM draait op dit moment in Geleen proef met de 'groene' plasticsoort.
Wonderolie is in Nederland vooral bekend als laxeermiddel.
Vroeger werd het door hoogzwangere vrouwen bovendien gebruikt om de bevalling op te wekken.
In de Formule 1 wordt het tegenwoordig gebruikt als smeerolie.

DE CRISIS OVER DE VLOER

De kredietcrisis komt bij veel mensen hard aan. Wat gebeurt er met je als je op straat komt te staan? Voor anderen biedt de crisis nieuwe kansen. In deze zomerserie een kijkje achter de schermen van de recessie.

Vandaag deel 1: de hovenier

NAAM: TIM LUBBERS

BEROEP EIGENAAR VAN LUBBERSHOVENIERS IN HUIZEN

GETROUWD: MET TASMARA, DRIE KINDEREN, EEN VIERDE IS OP KOMST

Startend ondernemer Tim Lubbers aan het werk: „Ik heb al van verschillende mensen gehoord dat wie nu volhoudt, in de toekomst zal overleven." | foto Nederlands Dagblad/Jaco Klamer

Vertrouwen in crisistijd

door Judith Hoogland

SITUATIE?

Een glanzend en wit Volkswagenbusje met de opdruk 'Lubbershoveniers' pronkt op de oprit. Nog maar een paar maanden jong is het eenmansbedrijf van Tim Lubbers. Hij vertelt welke invloed de economische crisis heeft op zijn bestaan als startend ondernemer.

„Ik ben in het vak gerold aan het eind van de mavo. Op vrije dagen en in weekenden had ik een baan in de tuinen. Toen ben ik de groenopleiding in Houten gaan doen en vanaf dat moment werkte ik als hovenier in loondienst, al wist ik eigenlijk op mijn achttiende al dat ik een eigen bedrijf wilde. Sinds april dit jaar heb ik mijn eigen hoveniersbedrijf.
Dat er economisch gezien iets speelde, werd begin dit jaar duidelijk toen ik naar de bank ging voor een financiering. Dat ging niet zo makkelijk. Begin januari legde ik mijn bedrijfsplan voor bij de bank.
Hoewel dit erg positief werd ontvangen, kreeg ik enkele dagen later al bericht van de kredietcommissie dat mijn aanvraag was afgekeurd. Mijn boekhouder vroeg zich af of er wel serieus naar was gekeken. Dat dat wel was gebeurd, bleek in ieder geval niet horen, want de bank gaf geen enkele reden waarom het plan was afgekeurd.
Waarschijnlijk speelde de kredietcrisis wel degelijk mee en wilde de bank niet meer aan jan en alleman leningen verstrekken. Via een ander kanaal hebben we toen precies hetzelfde plan weer voorgelegd aan dezelfde bank. Dit keer lukte het wel en eind januari was de lening rond. Toen heb ik mijn bedrijf ingeschreven en in april ben ik echt begonnen."

CRISIS?

„Het is wel spannend op dit moment, omdat ik het werk per week moet bekijken. Zo had ik begin deze maand werk voor een week, daarna was het op.
Of ik me zorgen maak? Ik ben er van overtuigd dat God voor ons zorgt. Daar heb ik een vast vertrouwen in. Ik zie dat gebeuren: tot nu toe heb ik nog niet thuis gezeten. Er blijven steeds klussen komen, ook al zijn het kleinere klussen, soms van slechts een paar uur. Ik ben nog steeds blij dat ik voor mijzelf ben begonnen. Ik denk niet: was ik nou maar bij mijn baas gebleven, want het is recessietijd. Collega-hoveniers zeggen nog steeds weinig last te hebben van de crisis, er is nog genoeg werk. Wel nemen klanten in deze periode meer tijd om een beslissing te nemen over een opdracht.
Vanuit mijn levensovertuiging is het heel belangrijk dat ik doe wat ik beloof en dat ik dat goed doe. Ik wil bijvoorbeeld duidelijke en eerlijke offertes voorleggen aan potentiële klanten. Laatst was ik in een offerte iets vergeten in te calculeren, waarvan ik wel beloofd had dat ik het zou leveren. Dat is dan vervelend, maar die kosten zijn dan voor mijn rekening. Het is mijn fout. Nee, ik lig daar niet wakker van. Een fout moet je toegeven, daar kun je van leren voor de volgende keer. Dat iets je duur kan komen te staan, is het risico van het ondernemen. Als je daar niet tegen kunt, moet je niet voor jezelf beginnen. Aan drie klussen verdien je wat en bij een vierde klus laat je wat liggen.
Het gaat erom hoe je daarmee omgaat en wat mij betreft, duurt eerlijkheid het langst. Op die manier krijg je eer van je werk en beleef je er plezier van."

TOEKOMST?

„Ik zit nog in de startfase van mijn bedrijf en het heeft zijn tijd nodig. Ik heb er bewust voor gekozen mijn bedrijf te laten groeien door mond-tot-mondreclame, in plaats van in te zetten op mijn website. Door mijn werk goed te doen, hoop ik dat mensen een positief beeld van mij krijgen en dit aan anderen doorvertellen.
Het zou niet goed zijn als ik binnen een paar maanden al een wereldbedrijf zou hebben. Zo werkt het gewoon niet. Ik weet niet hoe het is om een eigen bedrijf te hebben in een tijd zonder grote economische teruggang, maar ik heb al van verschillende mensen gehoord dat wie juist nu volhoudt, in de toekomst zal overleven."

Nederlands Dagblad

Uitgave van Nederlands Dagblad B.V.
Hermesweg 20, 3771 ND Barneveld
Postbus 111, 3770 AC Barneveld
0342- 411711, www.nd.nl

Nederlands Dagblad B.V. maakt deel uit van Nedag Uitgevers B.V. **Directie:** P.A. Bergwerff (voorzitter), B.W. Gort, B.M. van Hulst.

ABONNEMENTEN
Tel: 0342- 411711, e-mail: abonneeservice@nd.nl; fax 0342- 411613.

Abonnementsprijzen :		Digitale versie:
per maand	€ 26,90	€ 9,15
per kwartaal	€ 76,30	€ 26,95
per jaar	€ 290,00	€ 103,25

Weekendabonnementen:
Papier: Zaterdag per kwartaal € 29,80, per jaar € 115,00; vrijdag + zaterdag per kwartaal € 49,60, per jaar € 194,20.
Papier en online editie: Zaterdag per kwartaal € 43,30, per jaar € 169,00; vrijdag + zaterdag per kwartaal € 58,20, per jaar € 228,60.
Studentenabonnementen:
Papier € 14,95 per maand (10 mnd), per jaar € 138,00 (10 mnd).
Digitaal € 5,30 per maand (12 mnd), per jaar € 57,50 (12 mnd).

Prijzen zijn inclusief BTW en gelden bij automatische incasso. Per acceptgiro € 2,50 toeslag per betalingsperiode. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan. Opzeggen van het abonnement kan telefonisch, schriftelijk of per e-mail en moet een maand voor het begin van de nieuwe betalingsperiode binnen zijn bij de afdeling abonneeservice.
Van abonnees legt Nedag Uitgevers B.V. gegevens vast voor de uitvoering van de abonnements- overeenkomst. Deze gegevens kunnen gebruikt worden om abonnees te informeren over de andere diensten en producten van titels en werkmaatschappijen van Nedag. Als u die informatie niet wenst, kunt u dat schriftelijk melden of een formulier aanvragen bij onze afdeling Abonneeservice.

ADVERTENTIES
Tel: 0342- 411711, Ma. t/m vr. 8.30-17.00 uur; e-mail: advertentie@nd.nl; fax: 0342- 411612
Familieberichten: € 0,73 per mm, per kolom. Zakelijke advertenties: tarieven op aanvraag.
Tips: € 9,00 voor de eerste drie regels, meer regels € 2,50 per regel. Voor br.o.nr. wordt € 7,00 extra in rekening gebracht. Alle prijzen zijn excl. 19% b.t.w.
Sluitingstermijn: tips en vakantie: één dag voor plaatsing vóór 12.00 uur; zakelijke advertenties: reserveren vóór 09.00 uur, aanleveren vóór 11.00 uur; familieberichten: vóór 13.00 uur; geboorte- en overlijdensadvertenties: vóór 16.00 uur. Advertenties voor maandagedition: zakelijke advertenties, vrijdags tot 12.00 uur; Tips, vakantie- en familieberichten vrijdags tot 13.00 uur; Overlijdens- en geboorteberichten per e-mail of fax zaterdags tot 18.00 uur.

REDACTIEADRESSEN
Algemeen: Postbus 111, 3770 AC Barneveld; tel: 0342-411711; e-mail: redactie@nd.nl; fax: 0342-411611. Politieke redactie: Postbus 20018, 2500 EA Den Haag; tel: 070-3183180; e-mail: politiek@nd.nl; fax: 070-3453101.

AUTEURSRECHTEN
Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van de inhoud van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Nederlands Dagblad B.V., c.q. de desbetreffende auteur.

BANK EN GIRO
ING-bank, Barneveld, rek.nr. 65.94.41.144, Postbank, rek.nr. 97.95.05.

BEZORGING
Informatie over bezorging: maandag t/m zaterdag tussen 08.30 en 10.30 uur via tel. 0800-0224211 (gratis).

LEESHANDICAP
Voor mensen met een leeshandicap verschijnt de krant ook dagelijks in elektronische vorm. Inlichtingen: De Luisterpost/Bralectah, Postbus 499, 8000 AL Zwolle, 038-4270448, e-mail: lpb@gbouw.nl

REDACTIE
Hoofdredacteur: P.A. Bergwerff.
Adjunct-hoofdredacteuren: drs. K. van Bekkum, R.L.J. Sekeris.
Secretaris van de hoofdredactie: F.H. Tijssen.
Eindredactie: C. Dorland (chef).
Binnenland: R. van den Berg (chef), S. Bol, R. de Fijter, J.A. van Garderen-Hoogland, J.E. Hopman, H.J. Meijer, P.G. Noordhuis, P.J. Sneep, L.E. Stelma-de Haan, drs. A.J. van Soest.
Buitenland: G. Wilts (chef), drs. J. van Benthem (commentator), M.F.L. Dodds-Reijnen, A. Heller, .
Economie: drs. R. Ubels (chef), A.J. Pleijsier, drs. E. Sloot.
Europa: drs. M. Janssens.
Kerk: R.C. Wiskerke (chef), drs. W.A.E. Brink-Blijdorp, H.G. Bruins, D. Gillissen, G. ter Horst, W.F. Houtman, S.J. Mouissie.
Media: H.J. Ploegman, G.G.G. van Ijken.
Opinie: F.H. Tijssen (chef), A. Zwartbol.
Politiek: drs. P.H. de Jong (chef), G. Beverdam, A.D. Geluk.
Wetenschap: drs. W. Bouwman.
Het Katern: drs. R. Sikkema (chef), drs. G.J. van de Wege, N.C. Vermeer
Leven & Welzijn en ZoZ: H.F. de Bruijne (chef), drs. W. Bouwman, M.A.J. Eversdijk-Cornelisse, S.G. Geuze-Verboom, M.J. Hoksbergen-van Egmond, H. Rozema, drs. D. Schinkelshoek, drs. H. Veenhof, drs. J.W. Veenhof, drs. M. Verheij-van Beijnum, J.R.M. Vermeulen.
Internet: R.W. van Mourik (coördinator), M.H. van Rossum, M.W. Westerterp-van Vuren, G.G.G. van Ijken.
Fotografie: J. Klamer.
Vormgeving: R.S. Dorgelo, J.W. Pot.

HET WEER

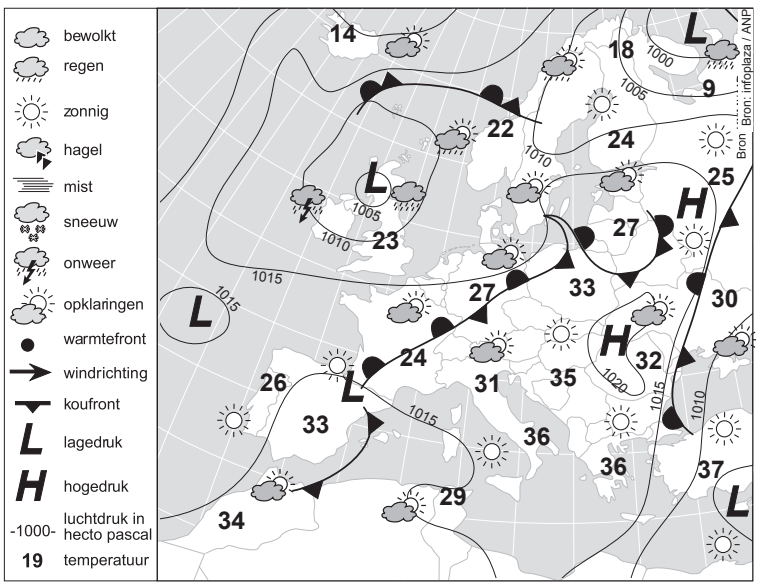

Europa

Algemeen: In veel landen is het zomers warm, in het zuidwesten en zuidoosten op veel plaatsen tropisch. Enkele storingen brengen buien naar het noordwesten, noorden en centrale deel van het Europese continent. De meeste wind is op de Egeïsche Zee te vinden.

Noord-Europa: In Scandinavië krijgt de zon hier en daar ruimte, maar wolken bepalen vaak het beeld. Met het oplopen van de temperatuur ontstaan bovendien regen- en onweersbuien. In Midden-Zweden blijft het overwegend droog. In Denemarken valt in de middag een bui.

West-Europa: Verspreid over de Britse Eilanden vallen enkele buien, maar voor de zon is ook wat ruimte. In het uiterste zuiden blijft het meestal droog, zo ook in de Benelux en grote delen van Frankrijk. In de Franse Alpen vallen wel enkele stevige onweersbuien.

Zuidwest-Europa: Het noordwesten van Spanje is gevoelig voor wolkenvelden. Elders op het Iberisch Schiereiland brengt de zon de temperatuur naar tropische waarden. Op de eilanden van de Middellandse Zee en in Italië krijgt de zon veel ruimte en wordt het tropisch warm.

Zuidoost-Europa: Vrijwel overal is het zonnig en tropisch warm. In het noorden van Turkije ontstaan wel wolken en daar komt het mogelijk tot een bui. Ook in Slovenië kan het bewolkt raken, maar daar blijft het droog. Vooral op de Egeïsche Zee trekt de wind flink aan.

Centraal-Europa: In de Alpenlanden is het vaak bewolkt en er vallen enkele buien. Ook in delen van Duitsland is de kans op een bui groot, in het noordoosten kan het flink plenzen. In Tsjechië en Slowakije valt slechts een enkele bui, in Polen later op de dag een pittige.

Een paar dagen genieten van zomerweer

De zomer is in het land, maar hij zit niet al te stevig in het zadel. Het weekend haalt hij niet en de overgang naar minder warm weer gaat gepaard met een natte periode. Maar vandaag doet de zon het goed, al kan een regen- of onweersbui plaatsvinden. Dat gebeurt dan vooral in het noorden. Het blijft echter overwegend droog en de temperatuur loopt op naar 21 graden aan zee en een zomerse 25 graden in het zuidoosten. Er staat vandaag meer wind dan gisteren; op de stranden kan het zelfs af en toe krachtig waaien, windkracht 5 tot 6, uit het zuidwesten. Donderdag neemt de wind wat af en de dag verloopt verder zomers met veel zon en het blijft vrijwel overal droog. De temperatuur gaat iets omhoog en kan op meer plaatsen de zomerse grens van 25 graden halen. Vrijdag wordt het zomerweer verdreven met enkele stevige regen- of onweersbuien en een toenemende wind. Ook in het weekend waait het flink en de temperatuur ligt dan op of iets onder de 20 graden. De zon schijnt af en toe en er vallen enkele regen- of onweersbuien.

op 5:37
onder 21:53

op 0:03
onder 14:45

Laatste kwartier
11:53

Weersvooruitzichten van Weathernews gemiddeld over Nederland:

	wo	do	vr	za	zo
in %	50	60	40	30	40
in %	30	20	70	70	50
min. temp.	16	15	16	14	13
mid. temp.	23	25	22	19	20
wind	ZW4	ZW3	ZW4	W5	W5

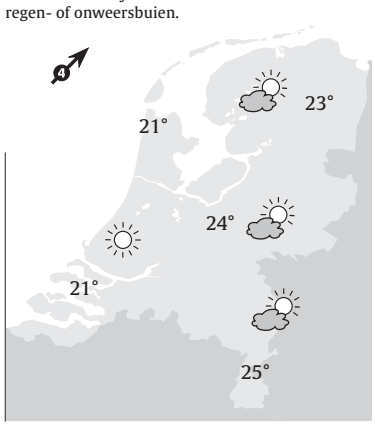

Meeleven

door Marianne Hoksbergen

Achttien plus

„Onze moeder/oma Jantje Ekhart hoopt op 18 juli aanstaande 77 jaar te worden'', schrijft de familie Kwant uit Leens. „Ze verblijft al zes jaar in het verpleeghuis De Twaalfhoven in Winsum, vanwege een halfzijdige verlamming en afasie. Ze heeft een opgewekt karakter, maar toch blijft het moeilijk. Het zal voor haar een grote vreugde zijn om stapels kaarten te ontvangen. Haar grote liefde gaat uit naar honden en katten.'' Haar adres is:
Mevr. J. Ekhart, Verpleeghuis De Twaalfhoven, Wierdezoom, Meeden 1, 9951 HZ Winsum.

„Onze broer en zwager Gerrit Brink is vier weken geleden in Amersfoort opgenomen in het ziekenhuis voor de behandeling van een bacterie op zijn hartklep'', mailt mevrouw B. Hoogendoorn-Brink uit Neede. „Hij heeft er nu een ziekenhuisbacterie bij opgelopen en ligt in quarantaine. Nog minstens vier weken moet hij in deze afgesloten kamer blijven. We zouden het fijn vinden als hij en onze schoonzus Alie meeleven ontvangen uit de lezerskring.'' Zijn adres is:
De heer G. Brink, Meander Medisch Centrum, Locatie De Lichtenberg, afd. cardiologie AO, kamer 2, Utrechtseweg 160, 3818 ES Amersfoort.

„Onze moeder, mevrouw W. Scheringa-Drenth, heeft met Pasen jl. haar bovenarm gebroken'', schrijft Henri Scheringa uit Drachten. „Ze moest een operatie ondergaan met heel veel risico's. Inmiddels is ze weer thuis, maar ze is nog lang niet beter. Wilt u haar bemoedigen met een kaartje?'' Haar adres is:
Mevr. W. Scheringa-Drenth, Veldspaatstraat 332, 9743 XT Groningen.

„Broeder en zuster Nahuysen-Davelaar uit Naarden zijn, na een lang verblijf in het ziekenhuis, verhuisd naar Woondienstcentrum de Boomberg in Hilversum'', schrijft Annemarie Vos uit Bussum. „Broeder Nahuysen hoopt 8 augustus 87 jaar te worden en het zou fijn zijn om in hun nieuwe omgeving wat meeleven per post te krijgen.'' Het adres is:
Dhr. en mevr. Nahuysen-Davelaar, Woondienstcentrum de Boomberg, Naartweg 42 kamer 215b, 1217 SV Hilversum.

Achttien min

„Mijn kleindochter Julia de Graaf (15) is vorig jaar april van haar paard gevallen en kan niet meer lopen. Ze zit al meer dan een jaar in een rolstoel'', schrijft W. Beukens-Korlaar uit Bunschoten. Haar kleindochter is weer opgenomen in het UMC voor allerlei onderzoeken. „Julia is erg moedig, maar het valt niet mee om in de vakantietijd in het ziekenhuis te verblijven. Wat post zou welkom zijn. Julia houdt erg veel van paarden.''
Haar adres is:
UMC, t.a.v. Julia de Graaf, huistpostnr. A.01.468, postbus 85500, 3508 GA Utrecht.

Hartelijk dank!

„Onze broer en zwager Jaap de Wit uit Rotterdam was blij verrast door de kaarten die hij heeft ontvangen'', schrijft de familie Van der Wal uit Leek. „De post heeft hem zeer goedgedaan: hartelijk dank hiervoor. Hij moet nog een onderzoek ondergaan en wellicht een operatie. Het zou fijn zijn als u hem nog eens een kaartje stuurt.''
Het adres is:
De heer J.T. de Wit, Nieuwehaven 150, 3011 VT Rotterdam.

„Mijn kleinzoon Huub Buter en ik willen alle mensen hartelijk danken die hem een kaart hebben gestuurd met goede en vriendelijke woorden erop'', schrijft oma Holster uit Amersfoort. „Het waren er heel veel en Huub is er erg blij mee. Gelukkig gaat het goed met hem.''

„Op 13 september 2008 is onze hele woning uitgebrand en hadden we niets meer, héél ingrijpend'', schrijft de familie Milligen-Timmer uit Uddel. „Na de oproep in Meeleven hebben we véél [reacties] gehad, waarvoor wij u hartelijk bedanken in welke vorm dan ook – het was geweldig, wat een liefde.'' De familie woont inmiddels weer in het huis, maar ze vindt het moeilijk om te ondervinden alles kwijt te zijn. Ze schrijven: „De Heere heeft ons geholpen en zál ons ook verder helpen, kracht en moed geven.

Opgaven voor Meeleven kunt u alleen schriftelijk doen, met toestemming van degene die u wilt opgeven. Het adres is **meeleven@nd.nl** of **Nederlands Dagblad**, redactie Meeleven t.a.v. Marianne Hoksbergen, Postbus 111, 3770 AC Barneveld.

BEURS VAN AMSTERDAM

Hoger slot op Europese beurzen

AMSTERDAM – De Europese effectenbeurzen zijn gisteren hoger geëindigd. De aandelenmarkten kregen vooral steun van de financiële waarden en de grondstoffenfondsen. Ook meevallende macro- en bedrijfscijfers uit de VS zorgden voor een positieve stemming in Europa.
De AEX-index in Amsterdam sloot met een winst van 2,12 punten (0,9 procent) op 251,91 punten. De MidKap-index voor het middensegment noteerde 3,76 punten ofwel 1,1 procent hoger op 358,31 punten. De beurzen in Parijs, Frankfurt en Londen sloten tussen de 0,9 procent en 1,3 procent in de plus.
De koersen van financiële instellingen werden vanaf de ochtend gestuwd door een positief analistencommentaar op de Amerikaanse banken Goldman Sachs, Bank of America en JPMorgan Chase. De invloedrijke analist Meredith Whitney gaf Goldman Sachs voorafgaand aan de publicatie van de kwartaalcijfers een koopadvies.
Goldman Sachs boekte gisteren een sterker dan verwachte winststijging in het tweede kwartaal. Ook kwamen er beter dan verwachte cijfers over de Amerikaanse detailhandelsverkopen.
In heel Europa waren de aandelen van financiele instellingen in trek. Aegon en ING koersten tot 4,5 procent hoger. SNS Reaal steeg 2,7 procent. In Frankfurt gingen Deutsche Bank en Allianz tussen de 1,8 en 2,6 procent omhoog. AXA en BNP Paribas wonnen in Parijs tot 3,1 procent. In Londen steeg Barclays 1,2 procent. In de loop van de middag leek het er nog sterk op dat de Europese beurzen in de min zouden duiken, na een lagere opening op Wall Street. Dat kwam vooral door winstnemingen in New York. Volgens Corné van Zeijl van SNS Asset Management kijken beleggers met vertrouwen naar de cijfers die naar buiten komen, maar zijn ze nog altijd wel bevreesd voor teleurstellingen.
Een hogere olieprijs hielp zwaarwegende oliefondsen vooruit. De prijs voor een vat ruwe olie ging met 0,7 procent omhoog tot boven de zestig dollar. Olieconcern Shell steeg 0,9 procent, net als het Franse Total. In Londen won BP 0,5 procent.
Ook de staal- en mijnbouwfondsen deden het goed. Het Duitse staalconcern ThyssenKrupp steeg 3,8 procent en in Amsterdam won ArcelorMittal 2,3 procent. In Londen klom BHP Billiton 3,5 procent en Rio Tinto pluste 5,1 procent.
De euro noteerde 1,3980 dollar. Bij het slot van de Europese beurzen maandag stond de Europese munt op 1,3960 dollar.

Amsterdam AEX-index aandelen

	vk	sk 14/07	versch.	%1j	kw	wpa
aex index	249,79	251,91	2,12	-36,28	-	-
aegon	3,96	4,11	0,15	-47,74	5,72	0,72
ahold	8,18	8,16	-0,02	-0,49	11,33	0,72
air france-klm	8,41	8,37	-0,04	-38,47	2,49	3,36
akzo nobel	31,23	31,66	0,42	-22,79	6,61	4,79
arcelor mittal	21,90	22,40	0,50	-59,73	4,85	4,62
asml holding	15,70	15,78	0,08	+9,43	21,12	0,75
bam groep	5,62	5,58	-0,04	-43,69	4,67	1,19
boskalis westm., kon.	15,63	15,68	0,05	-51,42	5,40	2,90
corio	34,08	34,31	0,22	-24,34	11,54	2,97
dsm, kon.	22,08	21,99	-0,09	-35,08	6,29	3,50
fugro	28,03	27,94	-0,09	-36,36	7,55	3,70
heineken	25,89	25,64	-0,25	-13,52	60,05	0,43
ing groep c.	6,64	6,94	0,30	-64,02	19,59	0,35
kpn	9,81	9,76	-0,05	-8,06	12,73	0,77
philips, kon.	13,89	13,95	0,06	-32,51	435,94	0,03
randstad	18,58	18,74	0,16	+2,66	153,57	0,12
reed elsevier	7,81	7,84	0,03	-19,79	14,80	0,53
royal dutch shell a	16,96	17,12	0,16	-28,76	5,90	2,90
sbm offshore	11,86	12,04	0,18	-21,85	11,46	1,05
tnt	14,22	14,29	0,07	-37,40	9,37	1,52
tomtom	5,70	5,83	0,13	-49,61	1,00	5,84
unibail-rodamco	108,90	107,50	-1,40	-17,62	12,60	8,53
unilever c.	17,40	17,45	0,05	-0,88	10,09	1,73
wereldhave	53,32	53,66	0,34	-16,45	2235,62	0,02
wolters-kluwer c.	12,53	12,50	-0,03	-6,92	11,36	1,10

Amsterdam MIDKAP-index aandelen

	vk	sk 14/07	versch.	%1j	kw	wpa
amx index	354,55	358,31	3,76	-31,38	-	-
aalberts ind.	5,28	5,32	0,05	-46,75	5,94	0,90
amg	4,62	4,69	0,07	-90,54	12,78	0,37
arcadis	12,18	12,50	0,32	-4,87	13,28	0,94
asm international	10,15	10,55	0,40	-42,26	29,97	0,35
binckbank	8,93	9,20	0,27	+52,05	21,75	0,42
crucell	17,19	17,19	0,00	+87,05	77,43	0,22
csm	11,46	11,60	0,14	-48,12	10,74	1,08
draka holding	9,72	9,51	-0,21	-39,54	4,91	1,94
eurocomm. prop.	22,45	22,52	0,07	-19,71	12,51	1,80
heijmans	0,99	0,95	-0,04	-76,31	0,20	4,77
imtech	13,34	13,36	0,02	-2,62	9,18	1,46
logica	0,89	0,93	0,04	-23,77	28,18	0,03
mediq	7,98	8,20	0,21	-32,91	3,74	2,19
nutreco holding	26,91	27,02	0,11	-32,42	8,95	3,02
oce	3,31	3,41	0,10	-38,78	487,14	0,01
ordina	2,82	2,82	0,00	-63,64	1,44	1,96
prologis euro prop	2,83	2,88	0,05	-67,27	-	-
smit international	41,71	42,34	0,63	-29,92	6,93	6,11
sns reaal	3,53	3,63	0,10	-64,68	1,88	1,93
ten cate	14,30	14,32	0,02	-27,35	6,58	2,18
usg people	7,37	7,38	0,01	-21,39	3,91	1,89
vastned retail	34,58	34,65	0,07	-29,63	7,94	4,36
vopak	36,20	36,10	-0,10	-6,07	10,62	3,40
wavin	0,97	0,91	-0,06	-51,65	4,14	0,22
wessanen c.	2,84	2,81	-0,03	-58,71	5,52	0,51

Indexen

	vk	sk 14/07	versch.
amsterdam-aex	249,79	251,91	2,12
brussel-bel 20	1993,59	2025,71	32,12
frankfurt-dax 30	4722,34	4781,69	59,35
ftse eurotop-100	1778,25	1799,68	21,43
ftse eurotop-300	830,19	840,15	9,96
hongkong-hs	17254,63	17885,73	631,10
kopenhagen-omxc20	279,72	282,52	2,79
londen-ftse 100	4202,13	4237,68	35,55
madrid-ibex 35	9567,40	9634,00	66,60
milaan-ftse/mib	18217,47	18450,54	233,07
oslo-obx	239,02	245,06	6,05
parijs-cac 40	3052,08	3081,87	29,79
stockholm-omxs30	785,99	794,30	8,31
tokyo-nikkei 225	9050,33	9261,81	211,48

Wisselkoersen

	13/07		14/07	
amerikaanse dlr	1,39683	1,39797	1,39753	1,39867
antilliaanse gld	2,48319	2,49681	2,48319	2,49681
australische dlr	1,80313	1,80767	1,76993	1,77447
canadese dlr	1,62363	1,62477	1,60053	1,60167
chinese yuan	11,19000	9,38000	9,85000	11,80000
deense kroon	7,43056	7,45324	7,43156	7,45424
engelse pond	0,86577	0,86803	0,85577	0,85803
hongkong dlr	10,77288	10,88632	10,77838	10,89182
japanse yen	128,76000	128,81000	130,06000	130,10000
noorse kroon	9,05056	9,07324	9,02496	9,04764
nw zeelandse dlr	2,24403	2,24857	2,03516	2,20717
singapore dlr	2,04316	2,05224	2,03516	2,04424
zuid-afrikaanse rand	11,52126	11,53034	11,44726	11,45634
zweedse kroon	11,05536	11,07804	10,97016	10,99284
zwitserse frk	1,50146	1,52414	1,50396	1,52664

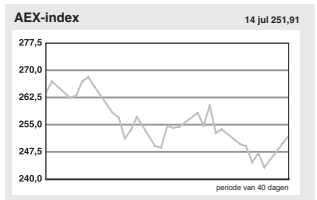

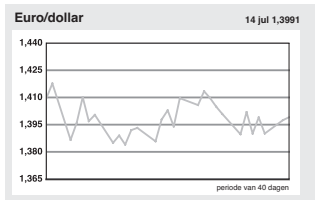

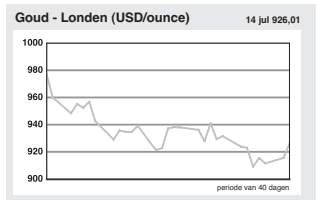

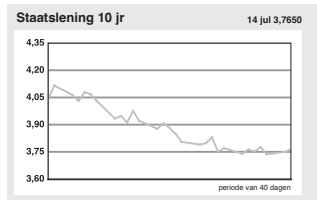

Overige aandelen

	vk	sk 14/07
accell group	27,10	27,48
acomo	4,00	3,91
afc ajax	6,20	6,35
alanheri cert	5,35	5,35
amt holding	3,50	3,42
antonov plc	0,64	0,64
baan	1,80	1,80
ballast ned cpc	15,30	15,85
bam grp conv pref	5,66	5,66
bam grp niet-conv pref	5,42	5,42
batenburg	17,90	17,90
be semiconductor	2,32	2,20
begemann groep	2,00	2,00
beter bed	9,21	9,21
bever holding	4,80	4,80
blue fox enterpr	0,51	0,58
brill cert.	9,46	9,67
brunel intern	14,55	14,75
crown v.gel.c.	6,20	6,20
ctac	2,42	2,42
de vries robb	0,07	0,07
dico intern.	0,01	0,01
docdata	7,16	7,23
dpa flex group	2,65	2,53
eriks	47,95	47,95
exact hold.	14,90	15,84
fornix biosc	6,64	6,77
galapagos	7,34	7,35
gamma	3,70	3,65
gamma pr	3,20	3,20
grontmij c.	16,94	16,99
groothandelsg c.	47,00	47,00
hal trust	56,01	56,00
heijmans rights 09	1,25	1,25
heineken hold. a	22,40	22,22
hes beheer c.	15,40	15,40
hitt	3,24	3,10
holl.colours c.	14,61	14,61
hunter dougl. pr	0,13	0,13
hunter douglas	27,30	28,00
ict automat.	3,60	3,60
ing europe bonus	55,20	55,20
ing liric bric11	116,24	116,24
ing liric usa2	59,84	59,88
ing postbank china2009	35,88	36,36
ing top25 garantie	87,28	87,28
innoconcepts	2,39	2,48
kardan	3,44	3,56
kas-bank c.	10,85	10,95
kendrion	8,08	8,40
kpn inkoop	-	-
lanschot, van	35,74	36,00
macintosh retail	10,40	10,39
moolen holding	1,47	1,51
ned.am.hyp.bk	0,85	0,85
nedap	15,85	16,00
neways elec.int.	5,60	5,60
nyloplast	15,50	14,50
nyse euronext	17,91	18,37
octoplus	1,45	1,50
oranjewoud	4,96	4,90
pb rente gar.1 12	22,18	22,14
pb rente gar.2 12	21,72	21,68
pb rente gar.3 14	20,26	20,22
pb rente gar.4 14	20,00	19,94
Pharming Group	0,53	0,53
philips inkoop, kon.	-	-
porc fles	14,00	14,00
punch graphix	1,19	1,20
qurius	0,32	0,33
reesink c.	64,00	64,00
rood testhouse	0,16	0,16
roto smeets	12,99	12,99
royal dutch shell'b'	16,93	17,20
samas gr c.	0,07	0,07
schuitema	26,50	25,00
simac techniek	1,75	1,75
sligro food gr	17,94	17,90
sns aex garantplan	92,50	92,50
sns azie garantplan	110,00	110,00
sns europa garantplan	96,00	96,00
sopheon plc	0,11	0,11
spyker cars	1,85	1,86
stern groep	14,31	14,30
super de boer	2,80	2,85
telegraaf de c.	11,66	11,75
tie holding	0,17	0,17
tiscali	0,37	0,37
tkh group	9,39	9,70
tmc	8,95	8,95
tulip computers	0,12	0,13
unil. 4%pref	32,50	32,50
unil. 6%pref	40,50	40,50
unil. 7% pr.c	47,51	47,51
unil. 7%pref	590,49	590,49
unilever	17,03	17,32
unit 4 agresso	10,85	11,56
value8	16,55	18,61
vivenda media gr	0,03	0,03
wavin rights 09	0,92	0,80
wegener c.	3,90	3,31

Goud en zilver

Goud (EUR/kg.)		
onbewerkt	21024	21478
vorige prijs	20716	21170
bewerkt		22204
vorige prijs		21896
Zilver (EUR/kg.)		
onbewerkt	280,00	312,00
vorige prijs	271,00	303,00
bewerkt		330,00
vorige prijs		321,00

Olie

	vk	sk 14/07	versch.
NY WTI Spot	59,07	60,09	1,02

Afkortingen

vk = vorige koers
sk = slotkoers
%1j = procentueel verschil op 1 jaar
kw = koers/winst
wpa = winst per aandeel

Beleggingsfondsen

	vk	sk 14/07
aab hi inc eq fd	43,37	44,20
abn amro aex index f	254,85	261,75
abn amro all in fund	46,84	47,12
abn amro all income	34,38	34,82
abn amro asiapacific	38,71	39,02
abn amro euro obl.fd	100,62	100,74
abn amro global prop	28,31	29,36
abn amro hgh incprop	17,33	17,98
abn amro prem.div.fd.	33,60	34,13
abn amro netherlands	74,11	75,80
abn amro pr.sec.am.	26,97	27,93
abn amro pr.sec.eur.	29,01	29,53
abn amro pr.sec.f.e.	24,50	25,07
abn amro smco neth.	71,95	72,79
allianz h.amerika	11,04	11,27
allianz h.e.selectie	29,22	29,52
allianz h.fund	41,87	42,75
allianz h.obligatie	64,13	64,04
allianz h.pacific	46,85	47,39
allianz h.selectie	69,48	70,30
allianz h.wereld	21,96	22,39
allianz hol eu 11	45,52	46,35
asian capital hold.	93,35	93,94
asian capital hold. b	69,00	68,61
asn small&midcap	14,46	14,57
cb achmea euro fonds	11,99	12,21
cb achmea euro mix	19,64	19,83
cb achmea euro oblig	25,86	25,89
cb achmea nederland	9,31	9,55
cb achmea wereld	10,09	10,31
cif global equity	14,25	14,25
columbia securities	175,82	178,53
delta deelneming.fnd	32,66	33,17
delta lloyd dollar	9,21	9,15
delta lloyd donau	14,25	14,37
delta lloyd eur. fnd	4,56	4,65
delta lloyd euro cr.	10,44	10,44
delta lloyd euro de.	15,18	15,12
delta lloyd investm.	4,50	4,60
delta lloyd mix	9,02	9,05
delta lloyd nederl.	4,48	4,58
delta lloyd rente	12,65	12,64
delta lloyd sel. div	5,86	5,95
diamonds trust	59,21	59,85
dim vastgoed	6,80	6,71
dresvpv eur valfd	17,43	17,58
dresvpv income fund	14,89	12,55
ducatus	27,01	27,72
eur.assets trust	5,10	5,10
eurocastle invest.	0,29	0,31
eurocommercial prop.	22,45	22,52
european capital hld	181,70	182,88
etfs agri busi	24,27	24,74
etfs alt energy	12,59	12,57
etfs basres	16,07	16,77
etfs coal mining	24,07	24,79
etfs gold mining	22,74	23,65
etfs nuclear	17,54	17,97
etfs oil gas	14,41	14,58
etfs russell 1000	13,85	14,05
etfs russell 2000	13,31	13,55
etfs shipping	13,51	13,90
etfs steel	23,29	24,02
etfs utilities	16,09	16,14
etfs water	27,82	28,11
faxtor credit value	7,29	7,29
fortis obam	37,01	37,88
friesland aandelen	13,72	13,95
friesland eurorente	23,47	23,45
himalayan fund n.v.	37,45	37,45
homburg invest cl.a	3,93	3,92
idb alchemy	20,11	19,90
idb emerg comp	16,80	16,95
idb eq.income	33,21	33,60
idb glob.conv .	35,15	35,03
idb mm intl.equity	136,86	135,59
idb real estate eq.	88,59	89,85
idb sustain.values fnd	18,30	18,34
ing aex shadow	24,73	25,38
ing basic materials	34,39	34,82
ing biotechnologie	11,84	11,94
ing daily con.goods	32,84	33,21
ing dutch fund	33,39	34,31
ing dyn mix1 fd	23,

VOORKEUR

TELEVISIE

Nederland 1

Tussen Kunst en Kitsch – Om mensen te helpen met hun zoektocht naar verborgen schatten op zolders zijn de taxateurs van het programma neergestreken in het museum Dr. Guislain in Gent. *AVRO, 20.30-21.30 uur.*

Nederland 2

Profiel – Het leven en de carrière van sportjournalist Mart Smeets wordt besproken door collega's, oud-collega's en zijn kinderen. Smeets is al sinds 1973 boegbeeld van Studio Sport. *KRO, 14.40-15.20 uur.*

Ziel en zaligheid – De Belgische kardinaal Godfried Danneels praat over de verschillen tussen Vlaamse en Nederlandse devotie. *RKK, 17.10-17.30 uur.*

Spoorloos extra – Michel van de Broek ontmoette in 2005, met hulp van het programma, op Kreta zijn Griekse vader. Hoe het verder met ze is gegaan, staat centraal in dit programma. *KRO, 16.05-17.00 uur.*

Netwerk – Meer dan de helft van de bewoners van de Utrechtse wijk Zuilen-Oost voelt zich wel eens onveilig. En daarmee scoort de wijk het slechtst van de hele stad. Dit blijkt uit cijfers van de gemeente Utrecht. Eén op de drie bewoners wil om die reden graag verhuizen. Soms voelen bewoners zich zelfs gedwongen te vertrekken – na jarenlange overlast en bedreigingen. In deze tweede aflevering van een serie over deze wijk een gesprek met een vrouw die Zuilen-Oost is ontvlucht en naar een rustig dorpje op het Friese platteland is verhuisd. *NCRV, 20.25-20.50 uur.*

Dark side of the moon – Tijdens een interview met de weduwe van regisseur Stanley Kubrick kwam een bijzonder verhaal aan het licht. Kubrick zou ooit benaderd zijn door de Amerikaanse regering om in een studio beelden te maken van de eerste mens op de maan, voor het geval er iets mis zou gaan met de echte maanlanding. Dit idee staat centraal in deze 'nepdocumentaire'. Het programma laat door middel van beeldmanipulatie zien dat de eerste maanlanding van 1969 in scene gezet zou zijn. *VPRO, 23.35-0.35 uur.*

Discovery

Man made marvels – De luchthaven Changi in Singapore moest de beste luchthaven ter wereld worden. Na de bouw won het vliegveld veel prijzen. *14.25-15.20 uur.*

NGC

Earth investigated – Tornado's, zijn een soort wervelstormen die windsnelheden kunnen halen van 480 kilometer per uur. Ze zijn daarmee een van de meest verwoestende natuurkrachten. Elk jaar worden honderden mensen het slachtoffer van deze stormen. Deze documentaire laat zien hoe wervelstormen ontstaan en hoe ze zich ontwikkelen. *21.00-22.00 uur.*

RADIO

Radio 1

Dit is dag – In het programma de komende week vier voorbeelden van vernieuwende kleinschalige ouderenzorg in binnen- en buitenland. Vandaag een reportage uit Spanje. Correspondent Lex Rietman vertelt over twee pogingen om ouderen jong van geest en lichaam te houden. *EO, 10.30-12.00 uur.*

Lunch! – Dit radioprogramma bespreekt in de zomermaanden de zogenoemde 'mediahypes' van het afgelopen jaar. Er wordt teruggeblikt met hoofdrolspelers van gebeurtenissen die het nieuws hebben gedomineerd. Wat is de rol van de media en hoe is het als je ongewild de hoofdpersoon in hype wordt? Wijnand Duyvendak, de Mexicaanse Griep, Geert Wilders en de financiële crisis: ze komen allemaal aan bod. *NCRV, 12.15-13.00 uur.*

RADIO 4

Zomerconcert – Registratie van het opera festival van Beaune. Daar worden veel stukken van Händel uitgevoerd. *NPS, 20.02-23.02 uur.*

De cameraploeg reist in het programma *Future express* met de trein door Chili in Zuid-Amerika, van Santiago de Chile naar Temuco. Tijdens het schrikbewind van dictator Pinochet werden tienduizenden tegenstanders van het regime gemarteld en gedood. Carla praat over hoe ze als gevangene van de geheime dienst door deze periode is heengekomen. *Ned.2, NCRV, 20.50-21.30 uur.* | foto NCRV/Irena Kaluza

Vanavond brengt de KRO een thema-avond over anorexia. Voorafgaand aan een studiogesprek, geleid door presentatrice Yvon Jaspers, zendt de omroep Vel over Probleem uit. Deze documentaire toont de worsteling van anorexiapatiënten met zichzelf en met het onbegrip in hun omgeving. Documentairemaakster Jessica Villerius (L), die zelf tien jaar worstelde met anorexia, kreeg acht jonge meisjes zover om openhartig over hun ziekte te vertellen. „Dit is gedeeltelijk mijn verhaal, verteld door anderen." *KRO, Ned.3, 20.35-22.00 uur.* | foto KRO/poshproductions

TELEVISIE

Nederland 1

06.00 NOS Tekst tv
06.30 MAX Geheugentrainer
06.45 MAX Nederland in Beweging!
07.00 NOS Journaal
08.00 NOS Journaal
09.00 NOS Journaal
09.15 MAX Nederland in Beweging!
09.30 NOS Journaal
09.40 MAX Geheugentrainer
10.00 NOS Journaal
11.00 NOS Journaal
11.30 NOS Jeugdjournaal met gebarentolk
11.40 NOS Journaal
12.00 NOS Journaal
13.00 NOS Journaal
13.10 NOS Sportjournaal
13.35 NOS Studio Sportzomer De Avondetappe
14.30 NOS Tour de France
17.45 TROS Zoovenirs
17.59 AVRO/NOS/TROS EénVandaag
18.00 NOS Journaal
18.15 AVRO/TROS EénVandaag
18.40 NOS Sportjournaal
19.00 TROS Lingo
19.25 AVRO De Centrale Huisartsenpost
20.00 NOS Journaal
20.30 AVRO Tussen kunst & kitsch
21.30 KRO Detectives: Midsomer murders
23.10 NOS Studio Sportzomer De Avondetappe
00.05 NOS Journaal
00.25 NOS Studio Sportzomer De Avondetappe
01.20 NOS Journaal

Nederland 2

06.40 NOS Tekst tv
07.00 NOS Journaal met gebarentolk
07.15 NOS Journaal
09.10 EO Jong
09.40 EO Vreemde tralies
10.05 AVRO Opsporing verzocht
10.50 HUMAN De vloer op
11.20 VPRO Café De Liefde
12.00 NOS Journaal
12.10 TROS Lingo
12.35 KRO De Hemelpaort
13.00 NOS Journaal
13.10 NOS Sportjournaal
13.15 TROS De beste zangers van Nederland
14.00 IKON Spraakmakende zaken
14.40 KRO Profiel
15.20 MAX Sterren op het doek
16.00 NOS Journaal
16.05 KRO Spoorloos extra
17.00 NOS Journaal
17.10 RKK Ziel en zaligheid
17.30 NPS Sesamstraat
18.00 KRO The house of Eliott
18.55 KRO De Hemelpaort
19.25 KRO Toen was geluk heel gewoon
19.55 MAX Dekselse dames
20.25 NCRV Netwerk
20.50 NCRV Future express
21.30 HUMAN De vloer op
22.00 NOS Journaal
22.15 NOS/NPS/VARA Nova/Den Haag Vandaag
22.40 VARA Mad men
23.35 VPRO VPRO's Import: Dark side of the moon
00.35 NOS/NPS/VARA Nova/Den Haag Vandaag
01.00 AVRO/EO/NCRV/TROS Netwerk/EénVandaag

Nederland 3

08.00 Een tafelkleed van kant
08.03 Bo en Melle in Madagascar
08.13 De wereld van K3
08.40 Bumba
08.45 Sprookjesboom
08.50 Nellie & Cezar
09.00 Babar
09.25 Teletubbies
09.45 Het zandkasteel
10.00 Bumba
10.05 Tweenies
10.25 Babar
10.50 De film van Ome Willem
11.20 Alfred J. Kwak
11.45 Bernard
11.50 Dokter Hond
12.15 De wereld van K3
12.45 TiTaTovenaar
13.00 Mega Mindy
13.25 XMIX
13.45 Kika & Bob
14.10 Zombie hotel
14.35 Camp Lazlo
15.25 Zoo Cup
15.27 Z@ppSport
15.50 De BZT show
16.50 Zigzag
17.15 NOS Jeugdjournaal.nl
17.20 Flight 29 down
17.45 AVRO SmartkidZ
18.00 Amika
18.23 Het Klokhuis
18.45 NOS Jeugdjournaal
18.55 Shouf shouf! de serie
19.21 NOS Journaal
19.25 NOS Tourjournaal
19.55 NCRV Family matters
20.23 NOS Journaal
20.35 KRO 3Doc
22.00 AVRO Op de bon
22.30 NOS Sportjournaal
22.45 NOS Journaal
23.00 BNN VOC
23.40 VARA Law & Order
00.25 VPRO Klein Holland
00.55 NOS Journaal/NOS Sportjournaal/NOS Tourjournaal

RADIO

Radio 1

NOS: **06.00** Nieuws. NOS: **06.02** NOS-Radio 1-Journaal. NOS: **08.34** De Tour ontwaakt. NOS: **09.02** NOS-Radio 1-Journaal. KRO: **09.31** Goedemorgen Nederland Radio. EO: **10.31** Dit is de dag. NOS: **12.00** NOS-Radio 1-Journaal met het nieuws. NCRV: **12.15** Lunch! NOS: **13.00** NOS-Radio 1-Journaal met het nieuws. NCRV: **13.15** Stand.nl. AVRO: **13.34** AVRO De Praktijk. NOS: **14.04** NOS Radio Tour de France. NOS: **16.04** NOS Radio Tour de France. NCRV: **18.31** Stand. café. NPS: **19.02** Kunststof. BNN: **20.02** BNN Today. NOS: **22.02** NOS Avondetappe. NOS: **23.05** NOS-Met het oog op morgen. NCRV: **00.02** Casa Luna. NPS: **00.45** Bommel. NCRV: **01.02** Casa Luna. VARA: **02.02** Over de schutting.

Radio 2

NOS: **06.00** Nieuws. VARA: **06.05** De Heer ontwaakt! TROS: **09.05** TROS Gouden uren. KRO: **12.05** Tijd voor twee. AVRO: **14.05** AVRO Schiffers.fm. NCRV: **17.05** Knooppunt Kranenbarg. EO: **19.05** De Gouden Greep. KRO: **20.05** Theater van het sentiment. EO: **23.05** Laat op 2. Radio 2: **01.02** Radio 2 Muzieknacht.

Radio 3

NOS: **06.00** Nieuws. VARA: **06.06** GIEL! AVRO: **10.06** AVRO Arbeidsvitaminen. VARA: **12.06** Stenders eetvermaak. KRO: **14.06** RAB Radio. BNN: **16.06** De Coen en Sander show. NPS: **19.06** MetMichiel. VPRO: **22.06** 3VOOR12RADIO. AVRO:

Radio 4

NOS: **07.00** Nieuws. NPS: **07.02** Viertakt vroeg. AVRO: **09.02** De klassieken. AVRO: **12.02** Licht op vier. AVRO: **13.03** Zomerconcert. NPS: **16.02** Viertakt actualiteiten. TROS: **18.03** Muziek aan tafel. VARA: **19.30** Componist van de week. NPS: **20.02** Zomerconcert. NCRV: **23.02** Amoroso op reis: Londen. NPS: **00.02** Bommel. AVRO: **00.15** De nacht.

Radio 5

NOS: **06.00** Nieuws. Radio 5: **06.01** Radio 5 Nostalgia. MAX: **06.02** Wekker-Wakker! AVRO: **10.04** AVRO Toppers van toen. KRO: **12.05** Café Kooijmans. NCRV: **14.02** Plein 5. EO: **16.05** Open huis. RVU: **18.02** Familie Nederland. LLINK: **19.02** OBA Live. TELEAC/NOT: **21.02** Hoe?Zo! NPS: **22.02** Dichtbij Nederland. VPRO: **01.02** De Avonden. VPRO: **03.02** VPROJazzLive. VPRO: **05.02** Dwarsplus@VPRO.

BNR Nieuwsradio

06.00 BNR On the move. **09.30** Aan de slag. Paul van Liempt. **12.00** De powerlunch. **14.00** Frontlinie. Harmke Pijpers & Frederique de Jong. **16.00** BNR On the move. **19.30** BNR Duurzaam. **20.00** BNR Specials: Carrière. **20.30** BNR Terugblik op het nieuws.

GrootNieuwsRadio 1008AM

06.00 Snelweg met Evert ten Ham **07.00** De Ochtendeditie. Met wisselende presentatoren. **09.00** Wens, verzoekplatenprogramma. Presentatie: Evert ten Ham. **10.00** Koffie met Evert ten Ham. Hij interviewt Cor Weeda van TransWorldRadio (hh) **12.00** Lunch. Muzikaal pauzeprogramma met Hans van Vuuren. **13.00** Non-stop muziek. **16.00** De Dag van Vandaag met Wilfred Hardeman. Een gezellige mix tussen actualiteiten **19.00** Classics. Presentatie: Hans van Vuuren. Gospelklassiekers uit de jaren '70, '80 en '90. **20.00** Wij Loven U. Gevarieerd muziekprogramma gepresenteerd door Evert ten Ham. **21.00** Nieuw Leven. Bijbelstudie met Ds. Oscar Lohuis. **21.30** Praise & Worship. **22.00** De Bijbel. Door Henk Stelwagen. **22:15** Overdenkingen. **22.30** Morgenster. Presentatie: Dien Hoetmer. **23.00** Praise & Worship. **24.00** Non-stop muziek.

TELEVISIE COMMERCIEEL EN BUITENLAND

RTL4

06.45 RTL Nieuws. **09.05** As the world turns. **09.55** Goede tijden, slechte tijden. **10.25** Eigen huis & tuin. **11.15** My restaurant rules. **12.10** Topchef. **13.05** Who's the boss. **13.35** Home improvement. **14.05** Een huis vol kleine etterbakjes. **15.05** Oprah Winfrey show. **16.00** RTL Nieuws. **16.05** My restaurant rules. **17.05** As the world turns. **18.00** RTL Nieuws. **18.15** Editie NL. **18.35** RTL Boulevard. **19.30** RTL Nieuws. **19.55** RTL Weer. **20.00** Ik kom bij je eten. **20.30** Geen cent te makken. **21.00** Secret millionaire. **22.00** Jouw vrouw, mijn vrouw. **22.55** How to look good naked. **23.25** Ik kom bij je eten. **23.55** RTL Nieuws. **00.05** RTL Weer. **00.10** RTL Boulevard. **01.05** Teleshop 4. **01.06** Cupido. **03.00** Nachtverhalen. **05.30** Car tracks.

RTL5

06.00 Teleshop 5. **06.01** Car tracks. **06.15** Best of shopping. **08.45** Car tracks. **09.00** TEK TV. **10.00** Best of shopping. **12.45** Car tracks. **13.00** Suus TV. **14.00** Best of shopping. **15.30** Tel sell. **16.00** Car tracks. **16.15** The king of Queens. **16.45** Date my mom. **17.10** Dr. Phil. **18.05** The king of Queens. **18.30** My name is Earl. **19.00** Wie is de chef? **19.30** Date my mom. **20.00** How I met your mother. **20.30** Van Wilder. **22.10** Who's your daddy? **00.05** How I met your mother. **00.35** Teleshop 5. **00.36** Stoute meiden TV. **03.00** TV Club. **05.30** Hei Elei journaal.

RTL7

07.30 Suerte. **08.00** RTL Nieuws. **08.15** Teleshop 7: Suerte. **08.45** RTL Nieuws. **09.00** RTL Z Nieuws. **15.20** Volvo Ocean Race: Stoere mannen, hoge golven. **15.40** RTL Z Nieuws. **18.00** The Dukes of Hazzard. **19.00** De politie op je hielen! **20.00** Stom, stommer, stomst! **20.30** Jack Hunter: The star of heaven. **22.20** A fistful of dollars. **00.10** RTL Poker: World Cup of poker. **01.10** Teleshop 7. **01.11** Nachtlounge. **03.00** Sneks. **05.30** Car tracks.

RTL8

07.00 Tel sell. **17.10** De familie Stokstaart. **17.40** Oprah Winfrey show. **18.35** Dr. Phil. **19.30** Debbie's facelift voor je huis. **20.30** Turbulence 2 - Fear of flying. **22.20** De bruiloft van... **22.50** As the world turns. **23.40** Oprah Winfrey show. **00.30** Teleshop 8. **00.31** Sneak preview. **02.00** Erostijl. **05.30** Car tracks.

NET 5

06.55 Disney feest. **07.30** Move that body. **08.00** Suddenly Susan. **08.30** Hotel. **09.00** Move that body. **09.35** Born2Cook. **10.05** Tommy Teleshopping. **11.05** Astro TV. **13.10** The Drew Carey show. **13.35** Roseanne. **14.05** Friends. **14.35** ER. **15.40** Disney feest. **16.20** Will & Grace. **16.50** Roseanne. **17.20** Yes, dear. **17.45** 3rd Rock from the sun. **18.10** Suddenly Susan. **18.40** Judging Amy. **19.35** Grey's anatomy. **20.30** The upside of anger. **22.45** Criminal intent. **23.45** Close to home. **00.40** 3rd Rock from the sun. **01.10** Nachtprogrammering: Relax TV. **04.00** Hart van Nederland - Late editie/Shownieuws.

SBS6

07.00 Planet's funniest animals. **08.00** The bold and the beautiful. **08.25** Trauma centrum. **08.55** SUUS, jouw winkel. **09.10** Tommy Teleshopping. **11.55** Shownieuws. **12.20** Off centre. **12.50** Planet's funniest animals. **13.45** Extreme celebrity debt. **14.45** De grote verhuizing. **15.45** The Cosby show. **16.20** According to Jim. **16.45** The bold and the beautiful. **17.10** Monk. **18.00** De grote verhuizing. **19.00** Hart van Nederland - Vroege editie. **19.20** Shownieuws - Vroege editie. **20.00** Trauma centrum. **20.30** Metro. **22.55** Hart van Nederland - Late editie. **23.10** Piets weerbericht. **23.15** Shownieuws - Late editie. **23.40** De opvoedpolitie. **00.35** De Hotelpolitie. **01.35** Late night.

NICKELODEON

06.15 Little kingdom. **06.25** Roary de Racewagen. **06.35** Dora. **07.00** Barnyard. **07.20** Ned's survivalgids. **07.45** Pinky & The Brain. **08.10** SpongeBob SquarePants. **09.15** Fairly odd parents. **09.50** Pinguïns. **10.05** Jimmy Neutron. **10.50** Barnyard. **11.40** Chalkzone. **12.30** Genie in the house. **12.55** Ned's survivalgids. **13.15** Jimmy Neutron. **13.55** My life as a teenage robot. **14.40** True Jackson. **15.05** El Tigre. **16.00** Winx Club. **16.25** Johnny Test. **16.50** Pinky & The Brain. **17.10** Ned's survivalgids. **17.40** SpongeBob SquarePants. **18.00** Fairly odd parents. **18.10** Kids for animals. **18.25** Monster Allergy. **18.50** Genie in the house. **19.20** Chalkzone. **19.35** Drake & Josh. **20.00** . **05.00** Dora the explorer. **05.25** Diego. **05.50** Ni hao kai lan.

België VRT 1

09.00 Zomerbeelden. **11.10** Tour 2009. **12.00** . **12.15** De rode loper. **12.35** De premiejagers. **13.00** Het journaal. **13.25** Het weer. **13.30** 1000 Zonnen. **13.50** Thuis. **14.15** Clips. **14.30** Sporza: Tour de France. **17.35** Buren. **18.00** Het journaal. **18.10** Meesterchef. **18.40** De rode loper. **19.00** Het journaal. **19.35** 1000 Zonnen. **19.55** Het weer. **20.00** Joker en lottotrekking. **20.05** De premiejagers. **20.35** F.C. De Kampioenen. **21.15** Het leven zoals het is: De Zoo. **21.45** Tour 2009. **22.35** Het journaal laat. **22.55** Winstverdeling joker en lotto. **22.56** KENO-uitslagen. **22.57** Het weer. **23.00** Baantjer. **23.50** The bill. **00.40** De rode loper. **00.55** Doorlopende herhalingen van Het journaal laat en weer.

België VRT 2

06.59 KETNET. **07.00** Musti. **07.05** Nellie en Cezar. **07.15** Tweenies. **07.35** Kleine Einsteins. **08.00** Samson en Gert. **08.30** SamSam. **08.40** Lazytown. **09.05** De avonturen van Bibi & Tina. **09.30** Kika & Bob. **09.45** De 5. **10.05** Pat & Stan. **10.15** Smos. **10.30** Sprookjesboom. **10.35** De Snorkels. **11.00** SamSam. **11.10** Lazytown. **11.35** De avonturen van Bibi & Tina. **12.00** Kika & Bob. **12.15** De 5. **12.35** Pat & Stan. **12.45** Smos. **13.00** Sprookjesboom. **13.05** De Snorkels. **13.30** Lucky Luke op naar het westen. **14.50** Tom. **15.15** New adventures of Lucky Luke. **15.40** Code Lyoko. **16.05** Beugelbekkie. **16.30** Disney's The emperor's new school. **16.55** Lockie Leonard. **17.20** Spring. **17.45** Stafari. **18.00** Disney's Phineas and Ferb. **18.15** Go IV. **18.50** Spring. **19.15** En daarmee basta. **19.30** Flight 29 down. **19.59** CANVAS. **20.00** Terzake. **20.45** Ripley's game. **22.35** Mijn moeder. **23.05** Inside Deep Throat. **00.30** Atletiek. **01.15** Doorlopende herhaling van Terzake.

BBC 1

07.00 Breakfast. **10.15** Heir hunters. **11.00** Homes under the hammer. **11.55** Nieuws en weerbericht. **12.00** To buy or not to buy. **12.30** Trash to cash. **13.10** Nieuws en weerbericht. **13.15** Cash in the attic. **14.00** Nieuws en weerbericht. **14.30** Regionaal nieuws en weerbericht. **14.45** Doctors. **15.15** Diagnosis murder. **16.00** Nieuws en regionaal nieuws. **16.05** Nuzzle and Scratch. **16.25** Bear behaving badly. **16.50** League of super evil. **17.05** Best of friends. **17.35** Animals at work. **18.00** Newsround. **18.15** The weakest link. **19.00** Nieuws en weerbericht. **19.30** Regionaal nieuws en weerbericht. **20.00** The One show. **20.30** Real rescues. **20.57** BBC News. **21.00** Seaside rescue. **22.00** Who do you think you are? **23.00** BBC News. **23.25** Regionaal nieuws en weerbericht. **23.35** The National Lottery draws. **23.45** A fish called Wanda. **01.25** Weerbericht. **01.30** On thin ice. **02.30** Terror! Robespierre and the French Revolution. **04.00** Celebrity MasterChef. **05.00** Heir hunters. **05.45** BBC News.

BBC 2

07.00 Tikkabilla. **07.30** Teletubbies. **07.55** Doodle Doo making moments. **08.00** Lunar Jim. **08.10** Kerwhizz. **08.35** Lazytown. **09.00** Maya and Miguel. **09.25** Stake out. **09.50** Thumb wrestling federation. **09.55** Krypto the superdog. **10.05** Krypto the superdog. **10.20** Jakers: The adventures of Piggley Winks. **10.40** Basil's game show. **11.10** What's new Scooby-Doo? **11.30** Beat the boss. **12.00** Alien empire. **12.30** The daily politics. **14.00** Castle in the country. **14.30** Working lunch. **15.00** Animal park. **15.30** Car booty. **16.00** Murder, she wrote. **16.45** Flog it! **17.30** Put your money where your mouth is. **18.15** Escape to the country. **19.00** Eggheads. **19.30** Bargain hunt famous finds. **20.00** Culture show. **20.50** Dean the diving decorator. **21.00** Home for life. **22.00** Dragons' den. **23.00** Taking the flak. **23.30** Newsnight.

Eurosport

08.30 Triatlon. **09.00** Wielrennen: Tour de France. **10.00** Beach soccer. **11.00** Atletiek. **13.15** Wielrennen: Tour de France. **14.15** Wielrennen: Tour de France. **17.30** Atletiek. **18.00** Wednesday selection. **18.10** Wednesday selection guest. **18.20** Riders club. **18.25** Golf. **19.25** Golf. **19.50** Golf club. **19.55** Yacht Club. **20.00** Wednesday selection. **20.15** Wielrennen: Tour de France. **20.30** Atletiek. **22.00** Wielrennen: Tour de France. **23.00** Atletiek. **00.30** Wielrennen: Tour de France. **01.30** .

Discovery

06.00 How do they do it?: Hydroelectric dam/Microchips. **06.25** How do they do it?: Petrol/Swiss army knives. **06.50** Brainiac. **07.40** Dirty jobs: Shrimper. **08.30** Top trumps: High performance planes. **08.55** Massive speed: Hot rods. **09.20** Wrecks to riches USA: The Apprentices. **10.10** Beetle crisis. **10.35** Beetle crisis. **11.00** Overhaulin'. **11.50** Nextworld: Future fun. **12.40** How do they do it?: Carpet/Lego. **13.05** How do they do it?: Train/Ballpoint pens. **13.30** Prototype this: Gecko superhero suit. **14.25** Man made marvels Asia: Changi Airport. **15.20** Chop shop: Car fireworks. **16.15** American chopper: Gilette Bike. **17.10** Biker build-off: Hank Young vs Cole Foster. **18.05** LA Ink: Kim's big deal. **19.00** Mythbusters: Bug bomb. **20.00** Dirty jobs with Peter Schmeichel: France. **21.00** Ultimate survival: Ecuador. **22.00** Survivorman: Papua New Guinea. **23.00** Destroyed in seconds. **23.30** Shocking survival video's: Emergency landing. **00.00** Verminators: Rookie mistakes.

NGC

06.00 CNBC. **06.01** Capital connection. **07.00** Squawk box Europe. **10.00** Worldwide exchange. **11.58** National Geographic Channel. **11.59** National Geographic Junior. **12.00** Michaela's wild challenge. **12.30** Wat is wat: Computers en robots. **13.00** The snake wranglers: Snake saviour. **13.30** Prove it! **14.00** World's toughest fixes: Giant antenna swap. **15.00** Hunter hunted: Crocs. **15.59** Animal SOS. **16.00** Game ranger diaries. **17.00** Dog town: Hurricane hound. **18.00** More amazing moments. **18.30** Food lovers guide to the planet: Cow cuisine. **19.00** Long way down: Kigali to Malawi. **20.00** Ancient megastructures: Machu Picchu. **20.59** Knowhow Wednesday. **21.00** Earth investigated: Tornadoes. **22.00** History's secrets: Howard Hughes: Bizarre billionaire - The secret history. **23.00** By any means: India to Nepal. **00.00** Earth investigated: Tornadoes. **01.00** History's secrets: Howard Hughes: Bizarre billionaire - The secret history. **02.00** By any means: India to Nepal. **03.00** Ancient megastructures: Machu Picchu. **04.00** Game ranger diaries. **05.00** Dog town: Hurricane hound.

Duitsland 1

09.00 Tagesschau. **09.05** Rote Rosen. **09.55** ARD-Wetterschau. **10.00** Tagesschau. **10.03** Brisant. **10.25** Der Dicke. **11.15** In aller Freundschaft. **12.00** Tagesschau um zwölf. **12.15** ARD-Buffet. **13.00** ARD-Mittagsmagazin. **14.00** Tagesschau. **14.10** Rote Rosen. **15.00** Tagesschau. **15.10** Sturm der Liebe. **16.00** Tagesschau. **16.05** Giraffe, Erdmännchen & Co. **16.30** Sportschau live: Wielrennen - Tour de France. **17.30** Brisant. **18.00** Verbotene Liebe. **18.25** Marienhof. **18.50** Eine für alle - Frauen können's besser. **19.20** Das Quiz mit Jörg Pilawa. **19.45** Wissen vor 8. **19.50** Das Wetter im Ersten. **19.55** Börse im Ersten. **20.00** Tagesschau. **20.15** Das zweite Leben. **21.45** ARD-exclusiv. **22.15** Tagesthemen. **22.43** Das Wetter im Ersten. **22.45** Deutschland, deine Künstler. **23.30** Unter deutschen Dächern: Beethoven, RAP und Träume. **02.00** Tagesschau.

Duitsland 2

09.00 Tagesschau. **09.05** Volle Kanne - Service täglich. **11.15** Forsthaus Falkenau. **12.00** Tagesschau um zwölf. **12.15** drehscheibe Deutschland. **13.00** ARD-Mittagsmagazin. **14.00** heute - in Deutschland. **14.15** Die Küchenschlacht. **15.00** heute - Sport. **15.15** Dresdner Schnauzen. **16.00** heute - in Europa. **16.15** Alisa - Folge deinem Herzen. **17.00** heute - Wetter. **17.15** hallo deutschland. **17.45** Leute heute. **18.00** SOKO Wismar. **18.50** LOTTO Ziehung am Mittwoch. **19.00** heute. **19.20** Weerbericht. **19.25** Küstenwache. **20.15** Ein Kuckuckskind der Liebe. **21.45** heute-journal. **22.12** Weerbericht. **22.15** Abenteuer Wissen. **22.45** auslandsjournal. **23.15** Markus Lanz. **00.20** heute nacht. **00.35** Wählt mich! - Chinesische Schüler proben die Demokratie.

Duitsland 3 NDR

06.00 Lindenstraße. **06.30** Elefant, Tiger & Co. **06.55** Sesamstraße. **07.20** Rote Rosen. **08.10** Sturm der Liebe. **09.00** Nordmagazin. **09.30** Hamburg Journal. **10.00** Schleswig-Holstein Magazin. **10.30** buten un binnen Magazin. **11.00** Niedersachsen 19.30 das Magazin. **11.30** Wildes China: Magisches Tibet. **12.15** In aller Freundschaft. **13.00** Weltreisen: Ghana - Afrikas Goldküste. **13.30** Brisant. **14.00** NDR aktuell. **14.15** Bilderbuch Deutschland: Das Werdenfelser Land. **15.00** NDR aktuell. **15.15** Heinz Sielmann zeigt: Wald in den Wolken. **16.00** NDR aktuell. **16.10** Mein Nachmittag. **17.10** Nashorn, Zebra & Co. **18.00** Niedersachsen 18.00. **18.15** So ein Tag. **18.45** DAS! **19.30** Niedersachsen 19.30 das Magazin. **20.00** Tagesschau. **20.15** Expeditionen ins Tierreich: Die Südsee. **21.00** Menschen und Schlagzeilen. **21.45** Großstadtrevier. **22.30** Die Reportage: Das rollende Hotel - Im Schuhkarton durch Italien. **23.00** Polizeiruf 110: Der Wahrheit verpflichtet. **00.25** Jürgen von der Lippe: Das Beste aus 30 Jahren.

Duitsland 3 WDR

07.20 Planet Wissen: Deutschlands Dialekte - Von Allmachdsdaggln bis Zimdziggen. **08.20** Herrscher ohne Krone. **10.00** Lokalzeit. **10.30** Aktuelle Stunde. **11.10** Nashorn, Zebra & Co. **12.00** Bilderbuch: Rund um die Drover Heide. **12.45** WDR aktuell. **13.00** In aller Freundschaft. **13.45** Servicezeit: Mobil. **14.15** Tropenwelt Karibik: Garten Eden unter Wasser. **15.00** Planet Wissen: Schulter, Hüfte, Knie - Vom Wunder der Beweglichkeit. **16.05** daheim & unterwegs. **18.00** Lokalzeit. **18.05** Hier und Heute. **18.20** Servicezeit: Familie. **18.50** Aktuelle Stunde. **19.30** Lokalzeit. **20.00** Tagesschau. **20.15** Das Schlagzeilenquiz mit Sven Lorig. **21.00** Das bewegt NRW. **21.45** WDR aktuell. **22.00** Bloch: Fleck auf der Haut. **23.25** Der Wolf - Dein bis in den Tod. **00.50** Der Anwalt. **02.15** Hier und Heute. **02.30** Lokalzeit.

FEUILLETON

203. „We hadden je uit de mergelgrot gehaald", zegt Hendrik. „En je woonde onderhand een week of vier, vijf bij ons. Aan de buren hadden we verteld dat je een nichtje uit het platgebombardeerde Rotterdam was. Ik kwam thuis. De middagploeg was net naar beneden gegaan. Toen stond de Fransoos op de stoep. Jij deed een middagdutje. Zwijgend liepen we samen naar binnen. Dit was de eerste keer dat hij zich weer in Hoensbroek liet zien sinds het verraad. Eigenlijk was hij geen Fransoos, maar een Belg. Maar omdat hij zo weinig Vlaams sprak, noemde iedereen hem de Fransoos. Zijn echte naam kregen we pas later te horen.Voor de oorlog had hij in een mijn gewerkt, ergens in de buurt van Charleroi. Direct na de inval van de Duitsers in België raakte hij betrokken bij het verzet. Hij werd door de Duitsers opgepakt na een aanslag op een patrouille. Enkele weken later kwam hij weer vrij. Maar een paar van zijn maten, lid van de Belgische nazipartij, wilden niet meer met hem werken. Hij kwam de mijn niet in. Hij raakte meer en meer betrokken bij het verzet. Hij reisde vanuit België naar het noorden, tot aan Zwolle, om gedropte en neergeschoten Engelse piloten op te halen. Om de paar weken stond hij weer met een paar van die mensen óf hier óf in Gulpen bij de grotten. Wij verstopten hen dan totdat ze de grens met België over konden. Hier in de Emmamijn hebben we ook wel geprobeerd ze onder te brengen. Mijn neef, de mijnmeter, kende veel van die oude ongebruikte gangen. Die waren ideaal om mensen tijdelijk onder te brengen.

wordt vervolgd

8. „Nee, maar ik word wel kwaad als jongelui zoals jij onverschillig doen over onze klok. Die klok is het laatste beetje muziek dat nog in onze stad Capella te vinden is."
Kiral trekt zijn wenkbrauwen op. „Nou en?"
„Pardon?!" Homar keert zich naar Pit. „Denk jij er soms ook zo over?"
„Ik uh... ik geef niet zo om muziek", antwoordt Pit voorzichtig.
Homar zet zijn stok krachtig op de grond. „Stelletje snotapen! Sinfonia is het land van de muziek en dat zal het altijd blijven!"
Kiral werpt een blik op Pit. „Daar merk ik anders niet veel van."
Homar wil reageren, maar dan schiet zijn blik omhoog. „Kijk nou wat ze doen!"

De klok lijkt in beweging te komen. Van boven uit de toren worden aanwijzingen naar beneden geschreeuwd. Een groep mannen staat klaar bij een enorm net gevuld met loodzware stenen. Homar snuift verontwaardigd.
„Daar gaat onze klok. Nu hebben we alleen de vogels nog. De enige muziek die nog zal klinken, komt van de overgebleven vogels."
Kiral draait zich naar Pit toe. Hij kijkt scheel en cirkelt met zijn vinger langs zijn slaap. Dan richt hij zich met een overdreven serieus gezicht tot Homar.
„Overgebleven vogels?"
„Heeft dan niemand in Capella het in de gaten? Ze verdwijnen. Stuk voor stuk."
„Scheelt een boel vogelpoep", zegt Kiral.

wordt vervolgd

info

FAMILIEBERICHTEN
Bij voorkeur ontvangen wij uw familiebericht per e-mail of anders per fax of per post. Wilt u aangeven of u de standaard- of een eigen opmaak wenst? Vermeld nadrukkelijk uw eventuele wensen met betrekking tot layout en lettertype. Een voorbeeld op de fax helpt ons de advertentie te maken, zoals u het bedoeld hebt.

Aanlevertijden:
GEBOORTE- EN OVERLIJDENSBERICHTEN:
een dag voor plaatsing tot 16.00 uur.
OVERIGE FAMILIEBERICHTEN:
een dag voor plaatsing tot 12.00 uur.

Nederlands Dagblad
advertentie@nd.nl
fax 0342 - 411612
postbus 111
3770 AC Barneveld
tel 0342 - 411711

Wilt u persoonlijk geïnformeerd worden over zakenadvertenties in deze krant?

Bel 0342-411711 voor een vrijblijvende afspraak met een van onze

VERTEGENWOORDIGERS

De krant brengt lezers binnen uw bereik.

Economie van Singapore in de lift

SINGAPORE – De economie van Singapore is in het tweede kwartaal voor het eerst in ruim een jaar weer gegroeid: 20,4 procent ten opzichte van het eerste kwartaal. Daarmee was het bruto binnenlands product voor het eerst in vijf kwartalen hoger dan in het eerdere kwartaal.

ExxonMobil stort zich op algenbrandstof

IRVING – Oliegigant ExxonMobil gaat een biobrandstof ontwikkelen uit algen. Daarmee is naar verwachting een investering van ruim 600 miljoen dollar gemoeid.

Ierse economie krimpt sterker dan verwacht

DUBLIN – De economie in Ierland wordt steeds harder geraakt. De economie krimpt in 2009 waarschijnlijk met 8,3 procent, aldus de Ierse centrale bank.

OPEC: in 2010 weer meer vraag naar olie

WENEN – De wereldwijde vraag naar olie neemt volgend jaar weer toe, aldus de Organisatie van Olie-Exporterende Landen (OPEC). Volgens het oliekartel zal de vraag vooral toenemen in China, India, het Midden-Oosten en Latijns-Amerika.

Angst voor baanverlies mee op vakantie

‘Piekeren over zaken die je niet in de hand hebt, leidt tot niets’

Duizenden werknemers nemen de komende weken de angst voor het verlies van hun baan mee op vakantie. ,,Piekeren helpt niet. Denk alleen na over zaken waar je zelf invloed op hebt”, adviseert arbeidspsycholoog Jolet Plomp.

door Hans Gertsen

Zorgeloos op vakantie is lastig voor wie bij de baas op de wip zit. Maar niet ontspannen helpt ook niet. | foto GPD/ Hollandse Hoogte

DEN HAAG – Voor zo’n 23.000 fulltime postbodes van TNT is het geen fijne periode. Onlangs kregen ze te horen dat er de komende drie jaar definitief zo’n 11.000 banen verdwijnen.
,,Een fijne vakantiegroet van TNT”, zegt Ilse van der Poel van FNV Bondgenoten cynisch. ,,Het is evident dat veel werknemers van dat bedrijf niet echt met een fijn gevoel op vakantie gaan.”
De werknemers van TNT zijn dit jaar vast niet de enigen die op hun vakantieadres regelmatig aan het werk denken. In normale tijden hebben veel vakantievierende werknemers al moeite om het werk los te laten. Dat geldt nog sterker in tijden van crisis.

Bouwvakkers

Bij bouwvakkers zit deze zomer waarschijnlijk ook continu het werk in het achterhoofd. Naar verwachting slaat de crisis na de vakantie hard toe in de bouw, die tot nu toe nog redelijk gespaard is gebleven. Er kunnen wel eens 50.000 arbeidsplaatsen verloren gaan omdat veel nieuwe bouwprojecten niet meer van de grond komen, denken deskundigen.
,,Er is veel ongerustheid in de bouwketen”, weet een regiobestuurder van FNV Bouw. ,,Dat ervaar ik zelf, maar ik hoor het ook van collega’s.”
Volgens haar is de stemming terneergeslagen nu bouwvakkers beseffen dat er ook voor hen zware tijden aanbreken. Maar toch denkt ze niet dat bouwvakkers deze zomer massaal gaan zitten somberen op de camping.
,,Bouwvakkers zijn over het algemeen mensen die hun werk makkelijk kunnen loslaten. En lang niet iedereen staat na de zomer meteen op straat. Op wat langere termijn zijn de vooruitzichten bovendien goed, omdat er in de jaren na 2011 zo’n 40.000 oudere bouwvakkers met pensioen gaan.”
Volgens arbeidspsycholoog Jolet Plomp ligt het voor de hand dat veel mensen dit jaar tijdens de vakantie vaker aan hun werk denken dan gebruikelijk. Vakantiegangers denken vooral in de tweede helft van de vakantie vaak na over hun werk. Plomp: ,,Dat hoeft niet slecht te zijn. Je kunt als je ver weg op vakantie bent soms ineens een andere, frisse kijk op je werk krijgen. Meestal niet in de eerste week, als je nog gestrest bent, maar tegen het eind. Ik kreeg laatst een boodschap van een cliënt die in de Jan Thielbaai op Curaçao lag te dobberen. Die besefte ineens dat werk niet de hoogste prioriteit had in zijn leven.”

Piekeren

Wie op vakantie toch veel piekert over het werk, doet er verstandig aan zich te concentreren op zaken die hij zelf in de hand heeft, adviseert Plomp. ,,Piekeren over zaken die je niet in de hand hebt, leidt tot niets. Maar het kan geen kwaad voor jezelf wat scenario’s te maken, zodat je weet waar je in het ergste geval aan toe bent. Maar kijk daarna vooral naar de keuzes die je zelf kunt maken, zoals een vertrekregeling accepteren, jezelf bijscholen of parttime gaan werken.”
Niet op vakantie gaan omdat er onzekere tijden aanbreken, lijkt Plomp niet verstandig. ,,Afleiding doet mensen goed, blijkt uit onderzoek. Dat geldt niet alleen voor de jaarlijkse vakantie, maar ook voor korte pauzes op het werk. Mensen die regelmatig een pauze nemen en even de knop omzetten, werken niet alleen efficiënter, maar zijn doorgaans ook gelukkiger.”

Madoff zoekt nog ‘juiste’ gevangenis

NEW YORK – Megafraudeur Bernard Madoff heeft nog niet zijn gewenste plek gekregen in het Amerikaanse gevangeniswezen. Uit officiële documenten blijkt dat de man die beleggers miljarden dollars afhandig maakte, nu in Atlanta vertoeft in een gevangenis met een gemiddelde beveiliging.
De advocaat van Madoff heeft een verzoek ingediend voor een plek in Otisville, in de staat New York, waar hij lange tijd heeft gewoond. Diverse Amerikaanse media stellen echter dat hij zal worden overgeplaatst naar een gevangenis in Butner in de staat North Carolina. Dit is een gevangenis met een relatief mild regime.
Madoff heeft Herb Hoelter ingeschakeld om de ,,best mogelijke” gevangenis uit te kiezen, meldde eerder de Britse krant *The Times*. Hoelter adviseerde eerder de veroordeelde topman van veilinghuis Sotheby’s Alfred Taubman en de bankiers Michael Milken en Ivan Boesky.
Madoff werd eind vorige maand veroordeeld tot een gevangenisstraf van 150 jaar. De datum van vrijlating van gevangene 61727-054 is vastgesteld op 14 november 2139, maar die zal de 71-jarige fraudeur nooit halen. Ook aan de mogelijkheid tot vervroegde vrijlating bij goed gedrag, twintig jaar eerder, heeft de bejaarde oplichter niets.
Opmerkelijk is dat Madoff nu in een gevangenis zit waar een andere grote fraudeur, Charles Ponzi, ooit ook bivakkeerde. Ponzi lichtte aan het begin van de vorige eeuw investeerders op door hen grote rendementen voor te spiegelen. In werkelijkheid betaalde hij alleen de investeerders van het eerste uur met inleggelden van latere beleggers.
Een dergelijk piramidesysteem, in de Verenigde Staten ook wel Ponzi*scheme* genoemd, zette Madoff ook op. Zijn fraude zou zijn opgelopen tot 65 miljard dollar.
Madoff draagt gevangeniskleding en zal in het begin in isolatie in de cel zitten. Waarschijnlijk verdient hij wat geld met het boenen van de vloeren, het schoonmaken van toiletten of het bereiden van maaltijden.

ANP-RTR-/DPA

Op zoek naar een andere baan?

Kijk voor meer informatie op onze website:

www.nd.nl/vacaturebank

Jongerenwerker m/v	
Chr.St. De Schutsluis	Bunschoten
Diaconaal consult	
CGK	Veenendaal
Diverse functies	
Boot Ingenieursburo BV	Veenendaal
Diverse functies	
Beter-uit Reizen	Alphen a/d Rijn
Medew Transport & Logististiek	
Accolade Zorggroep	Bosch en Duin
Personeelsfunctionaris	
De Passie	Houten
Leden & Voorzitter Raad v Toez	
Opella	Bennekom
Docenten	
Meerwegen Scholengroep	Diverse
Kerkelijk Werker	
NGK Zeewolde	Zeewolde
Docenten	
Ichthus College	Veenendaal
Docenten m/v	
GSR	Rotterdam en Rijswijk
Docenten	
Guido de Bres	Amersfoort
Kernteam assistenten	
GSR	Rotterdam
Diversen	
Stichting Filadelfia	Rotterdam
Diversen	
Eleos	Diversen
Lid raad van toezicht	
Zorggroep Charim	Diverse
Diversen	
Centraal Nederland	Nunspeet
Verpleegk, Verzorg. of Woonbeg	
Beth Shamar	Groenekan
Locatiedirecteur/Groepsleerkr.	
Accretio	Zwolle
Locatiedirecteur	
Accretio	Zwolle

Uw vacature ook in deze lijst?
Bel de advertentieafdeling: 0342-411711

Christelijk betrokken
Nederlands Dagblad

advertentie@nd.nl tel 0342 - 411711 postbus 111
www.nd.nl fax 0342 - 411612 3770 AC Barneveld

vakantie binnenland

Kosten voor plaatsing in deze rubriek € 0,81 per mm (excl. 19% BTW). Plaats, object en telefoonnummer gratis vetgedrukt.

drenthe

Wolfskuylen **LAST MINUTE** tot 24-8 4-8 pers. stacar. chalet en blokhut, na 7-8 6-8 pers. stacar., na 14-8 10 pers. bung. en 7 pers. chalet. Nog geheel vrij groepsacc., tentplaats en inger. bung.tent. Zwemb. met waterglijbaan, recr.progr. **0524-581575**.

tips

€ 9,00 voor de eerste drie regels en voor elke volgende regel € 2,50 (excl. 19% BTW). Tekst wordt achter elkaar doorgezet. Maximaal twee woorden vetgedrukt. Sluitingstijd: één dag voor plaatsing 12.00 uur.

felicitatie

Vandaag zijn (o)pa en (o)ma **LEEMHUIS-VOS** 55 jaar getrouwd. Hartelijk gefeliciteerd van uw kinderen en kleinkinderen. Kazerneweg 18 9883RP Oldehove.

Hoera! Onze lieve (o)ma **VD VEGT** is vandaag 60 jaar! Gefeliciteerd en tot straks! JJYRNLM

Hoera! **OMA** van **GINKEL** vandaag 94 jaar! Hartelijk gefeliciteerd en tot straks. Jaap.

te koop

DEPOSITO'S: 3 jaar vast 4,25 % 5 jaar vast 4,75% 10 jaar vast 5,50% Kijk voor actuele rentepercentages op **www.bevr.nl** of bel 071-4024031.

Plantex Bleiswijk B.V.
in liquidatie
Bovengenoemde rechtspersoon is ontbonden door het besluit van de vergadering van aandeelhouders d.d. 28-11-08 per 31-12-08. De rekening en verantwoording liggen ter inzage voor een ieder tot 15 september 2009 ten kantore van het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Den Haag, en ten kantore van C.C.M. Noorland-de Heer, Lijsterlaan 32, (2665 TK) Bleiswijk, de vereffenaar.

Hoe lang praat u al over Canada? Wordt het niet eens tijd om te bellen? Mak. H. van Dijk, 0318-571338
www.hvandijk.nl

te koop gevraagd

GELD VOOR UW **GOUD!** T.k.gevr: gouden tientjes, Krugerranden e.a. gouden en zilv. munten, baartjes goud en zilver, oud goud alsmede muntenverzamelingen en bankbiljetten Kevelam Garderen 0577-461955 lid NVMH.

diversen

Onze **VERMAGERINGSKRUIDEN** hebben een drievoudige werking: vet- en vochtafdrijvend en licht laxerend. Kruidenkuur 6 weken € 16,=. In tabletvorm 4 weken € 14,= SIKKING KRUIDEN, Haarlem. Telefoon: 023 – 5 35 00 28

Word je kaal als je een pet draagt? Wat zien blinden als ze dromen? Heeft u ook een gekke, moeilijke, **LEUKE** of bijzondere **VRAAG**? Stuur al uw vragen naar Aagje! De antwoorden vindt u wekelijks in ZoZ. Mail naar aagje@nd.nl of stuur uw vraag per post aan Aagje, Postbus 111, 3770 AC, Barneveld.

Als dit geen opruiming is dan weten wij het ook niet meer !!

Diverse Herencolberts van 229,- en 198,- nu Nu uitzoeken voor: 98,-
Overhemden korte of lange mouw van 59,- en 49,- nu: voor 15,-
Truien sweaters en vesten McGregor - Arrow - Baileys 50%
Polo Shirts van 39.95 voor 10,-
Overhemden div. merken nu: 50%
Fleece vesten div. kleuren van 59.95 voor 15,-
Restanten broeken o.a. Brax en Pierre Cardin 49,-
Restant T-Shirts alle kleuren 7.50
Spijkerbroeken div. kleuren van 39,- 49,- en 59,- nu: voor 10,-
Alle zomerjassen 50%
Restanten kostuums van 339,- en 298,- Nu uitzoeken voor: 149,-
Heiwegen Heren Mode
Dorpsstraat 82 Vaassen www.heiwegenmode.com

Uw Tip opgeven via de website?!

Ga naar www.nd.nl, klik op ’Tips’ en volg de aanwijzingen.

Tekstadvertenties voor de vakantierubriek vallen niet onder de ’Tips’. Voor aanleveren hiervan: zie colofon.

Nederlands Dagblad
advertentie@nd.nl
tel 0342 - 411711 postbus 111
fax 0342 - 411612 3770 AC Barneveld

VERBOUWINGS OPRUIMING BRUIDSMODE
KORTINGEN VAN 10% TOT WEL 50%

Groot nieuws! Hony Bruidsmode Zwolle gaat rigoreus verbouwen! Het wordt de grootste bruidsmodezaak van Noord-Nederland, met meer ruimte voor u als klant. Voor het zover is moet onze winkel leeg. Alle bruids- en bruidegomsmode moet weg voor afbraakprijzen! **Keuze uit honderden bruidsjapons en bruidegom kostuums** (collectie 2008/2009).

Pronovias, Rembo Styling, Creations of Leijten, Modeca, Benjamin Roberts, Tia Bridal, Demetrios, Cosmobella, Blue by Enzoani, Verabride, Eddy K, Masterhand, Kimo, Immediate, Lanugo

HKC HONY
HOME OF FASHION
Voorstraat 25 Zwolle *Telefoon* 038 4218404 *Internet* hony.nl *Zondag altijd gesloten*